

*Бахшида ба ифтитоҳи бинои нави Вазорати корҳои хориҷӣ
бо иштироки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
муҳтаррам Эмомалӣ Раҳмон*

15 марта соли 2013

САҲИФАИ НАВИ ДИПЛОМАТИЯИ ТОҶИК

НОВАЯ СТРАНИЦА ТАДЖИКСКОЙ ДИПЛОМАТИИ

NEW PAGE OF THE TAJIK DIPLOMACY

*Душанбе
«Ирфон»
2013*

ББК 66.49 + 66.5 (2 тоҷик) + 66.4 (2 тоҷик)
С-40

Саҳифаи нави дипломатияи тоҷик.

Зери назари Ҳамрохон Зарифӣ.

— Душанбе. «Ирфон», 2013, 160 саҳ.

Ҳайати таълиф: Ҳ. Зарифӣ, Н. Зоҳидов, А. Атоев, Ҳ. Сафаров.

Дар китоби мазкур матни суханронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ҳангоми маросими ифтитоҳи бинои нави Вазорати корҳои хориҷӣ оварда шуда, инчунин шарҳи муҳтасар дар бораи марҳилаҳои ташаккули дипломатияи Тоҷикистони соҳибистиқдол ва маълумот дар бораи бинои навбунёди Вазорати корҳои хориҷӣ инъикос ёфтааст.

Матни китоб бо аксҳо аз маросими ифтитоҳи бинои Вазорати корҳои хориҷӣ ҳамроҳ бо тасвирҳо аз рафти соҳтмони иншооти мазкур оро дода шудааст.

В настоящей книге приведен текст выступления Президента Республики Таджикистан Эмомали Рахмона на официальной церемонии открытия нового здания Министерства иностранных дел, вкратце изложены этапы становления дипломатии независимого Таджикистана, а также приведена информация о новом здании МИД.

Текст книги иллюстрирован фотографиями церемонии открытия здания МИД, а также фотографиями, отражающими ход строительства данного сооружения.

This book includes the speech of the President of the Republic of Tajikistan Emomali Rahmon at the opening ceremony of the new building of the Ministry of Foreign Affairs, and a brief summary of the stages of formation of the diplomacy of independent Tajikistan, as well as information about the newly constructed building of the MFA.

The text is illustrated by pictures from the opening ceremony, as well as photos reflecting the progress of construction of the building.

C $\frac{0802000000 - 168}{M501(12) - 2013}$ – 2013

ISBN 978-99947-0-999-1

© Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон

ПЕШГУФТОР

Рӯзи 15 марта соли 2013 дар таърихи дипломатияи тоҷик бо ҳарфҳои заррин навишта ҳоҳад шуд, зеро ин рӯз Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бинои навбунёди Вазорати корҳои хориҷиро дар фазои тантанавӣ ифтитоҳ намуд. Шоистаи ёдоварист, ки тарҳи бино ва мавқеи ҷойгирии он бо дастгирии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон таҳия ва тасдиқ шуда, Роҳбари давлат моҳи октябриси 2010 бо гузоштани поҳиши шавал ба соҳтмони он оғоз бахшид.

Бояд тазаккур дод, ки чунин ғамхорӣ танҳо як ҷузъе дар силсилаи талошҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати муҳайё намудани шароити муносаби фаннӣ ва майшии Вазорати корҳои хориҷӣ буда, боз як бори дигар аз таваҷҷӯҳи ҷиддӣ ва доимии Сарвари давлат ба рушди ҳамаҷонибаи сиёсати хориҷӣ ва татбиқи он дар амал дарак медиҳад.

Дар ин росто лозим ба ёдоварист, ки соли 1991 баъд аз ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ ва таъсис ёфтани Вазорати корҳои хориҷӣ теъдоди умумии кормандони дипломатӣ ва техникии он ҳамагӣ ёздаҳ нафарро ташкил дода, шароити кории мавҷуда ба вазифаҳое, ки тибқи талаботи вақт дар назди соҳа меистоданд, ҷавобғӯ набуд. Ҳулбахтона, баъди иҷлосияи сарнавиштсози XVI Шӯрои Олии ҷумҳурий бо ибтикори Роҳбари давлат дар фаъолияти Вазорати корҳои хориҷӣ дигаргунуниҳои ҷиддӣ шурӯъ шуда, сохтор ва салоҳияту зарфияти он мавриди бознигарӣ қарор дода шуданд. Дар ин замина 12 янва-

ри соли 1993 бо қарори Шӯрои Вазирони ҷумхурӣ соҳтори нави дастгоҳи марказии Вазорат тасдиқ гардид ва аз ин баъд он мутаносибан ба пешомадҳои нави сиёсати хориҷӣ инкишоф дода шуд.

Шурӯъ аз ҳамин давра бо ташаббуси Роҳбари давлат як қатор санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ таҳия ва қабул гардидаанд, ки ба масъалаҳои рушди сиёсати хориҷӣ, таъминоти ташкилий ва соҳтории он бахшида шудаанд. Дар ин қарина соли 2002 қабул намудани Консепсияи сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати дипломатӣ» барои муайянсозии самтҳо, ҳадафҳо, авлавиятҳо, роҳу василаҳо, тактика ва стратегияи сиёсати хориҷӣ барои мақомоти хизмати дипломатӣ, ҳамчун ниҳоди татбиқунандаи ин сиёсат, аҳамияти калон дошт.

Аз ҷониби Президенти кишвар дастгирий ёфтани Консепсияи таҷдиди соҳтори Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба мақсади таъмини фаъолияти Вазорат барои чанд сол ва таҳаввулоти зина ба зинай он таҳия гардид, қадами муҳиме дар самти рушди сиёсати хориҷӣ ва фароҳам овардани имкониятҳо барои татбиқи босамари он ба шумор меравад. Ин санад бо қарори Ҳукумати ҷумҳурӣ аз 31 августи соли 2007 қабул гардида, рушди Вазоратро бо дарназардошти пешрафти кишвар ва таҳаввулот дар сиёсати ҷаҳонӣ то соли 2020 таъмин месозад. Консепсияи мазкур имконият фароҳам овард, ки Вазорат ҳамзамон бо васеъ шудани самтҳои фаъолияташ дар соҳтори худ тағиироти заруриро амалий соҳта, вобаста ба он мутахассисони соҳаро омода намояд.

Циҳати беҳтар намудани шароити маишӣю истироҳатии кормандони Вазорат дар чанд соли охир истироҳатгоҳи берунишаҳрӣ, майдони варзишӣ, мошинсаро, замини хочагии ёрирасон ба истифода дода шудаанд, ки ба баланд шудани самаранокии фаъолияти кории онҳо мусоидат менамояд. Дар назар дошта шудааст, ки дар оянда бо мақсади муҳайё намудани базаи ватании қадрҳои соҳаи дипломатия Академияи дипломатии назди Вазорати корҳои хориҷӣ таъсис дода шавад.

Масъалаи таъсис додани намояндахигаҳои дипломатии хориҷии чумхурӣ низ аз рӯзҳои аввали истиқлолият яке аз вазифаҳои ҷиддии давлат дар самти роҳандозӣ намудани сиёсати хориҷӣ ба шумор рафта, пайваста мавриди таваҷҷуҳи Роҳбари давлат қарор дошт. Бояд та-заккур дод, ки дар марҳилаи аввали соҳибиستиколӣ Тоҷикистон фақат дар ш. Москваи Федератсияи Россия Намояндағии ваколатдори кишварро таъсис дода, моҳи июли соли 1992 Намояндаи чумхуриро дар СММ таъйин карда буд.

Дар нимаи дуюми соли 1993 ҷиҳати таъсис додани намояндахигаҳои дипломатии чумхурӣ дар хориҷа иқдомҳои ҷиддӣ сурат гирифтанд. Ҳамон сол дар чумхуриҳои Туркманистон, Ӯзбекистон, Қазоқистон сафоратҳои Тоҷикистон ба фаъолият шурӯъ намуданд. Ба намояндағии ваколатдори чумхурӣ дар шаҳри Москва сараввал мақоми Намояндағии ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Федератсияи Россия ва бादан 18 декабр мақоми Сафорати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Федератсияи Россия дода шуд. 18 январи соли 1994 нахустин Сафири Тоҷикистон ба роҳбари давлати хориҷӣ эътиомоднома супорид.

Минбаъд ин раванд бо назардошти талаботи рушди муносибатҳои байналмилалии чумхурӣ идома ёфт ва ҳозир дар хориҷи кишвар 24 намояндағии дипломатӣ ва 8 муассисаи консулий, аз ҷумла 5 консултарии генералий фаъолият менамоянд. Зиёда аз ин, дар натиҷаи роҳандозӣ намудани сиёсати тақвияти пойгоҳи моддӣ-техникии намояндахигаҳо имрӯз биноҳои маъмури як қатор сафоратҳо дар хориҷа моликияти давлати Тоҷикистон буда, ин раванд идома дорад.

Дастирии ҳадамоти дипломатӣ аз ҷониби Президенти кишвар таи давраи сипаришуда самараҳои назаррас ба бор овард. Дар ин муддат сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон хеле пеш рафта, мавқеи сиёсии давлатамон дар арсаи байналмилалий мустаҳкам гардид. Бисёр ташаббусҳои сиёсии Роҳбаријати Тоҷикистон, аз қабили

тариқи гуфтушунид ҳаллу фасл намудани мухолифати шаҳрвандӣ (солҳои 1992–1997), мусоидат ба ҳалли мушкилоти сиёсиву иқтисодӣ ва иҷтимоии Афғонистон, рушди ҳамкориҳои минтақавӣ, ташаббусҳо оид ба истифодаи оқилонаи захираҳои об ва ҳамкорӣ дар соҳаи Энергетика, мубориза бар зидди терроризм, экстремизм ва қоҷоқи маводи мухаддир аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ ҳамовозӣ ва дастгири пайдо намуданд.

Муносибатҳои дучониба ва бисёрчонибаи ҷумҳурӣ бо кишварҳои хориҷӣ пайваста васеъ гардида, мустаҳкам ва сермаҳсул мегарданд. Дар доираи созмонҳои байналмилаӣ ва минтақавӣ низ кишвари мо мақоми хоссаи худро соҳиб шуда, аз манфиатҳои миллиаш муваффақона ҳимоят менамояд.

Метавон бо боварии комил изҳор намуд, ки шурӯъ аз 15 марта соли 2013 дар фаъолияти Вазорати корҳои хориҷӣ марҳилаи нав оғоз ёфт. Зеро дар баробари қушодани бинои нави замонавӣ ва ба талаботи қасбӣ ҷавобгу, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон зимни суханрониаш дар воҳӯрӣ бо кормандони Вазорат, роҳбарони намояндагиҳои ҷумҳурӣ дар хориҷа ва собиқадорони хизмати дипломатӣ фаъолияти соҳаро дар марҳилаи қаблӣ ҳамаҷониба таҳлил ва натиҷагирий карда, самтҳои фаъолият ва вазифаҳои миёнамӯҳлат ва дарозмулдати онро барои давраи оянда мушахҳас намуд. Дар ин қарина ба Ҳукумати Тоҷикистон, аз ҷумла ба Вазорати корҳои хориҷии Тоҷикистон, супориш дода шуд, ки лоиҳаи Консепсияи нави сиёсати хориҷии кишварро таҳия намуда, дар он бо дарназардошти таҳаввулоту тағйироти дар арсаи байналмилаӣ бавуҷудомада, ҳадафу мақсадҳо ва самтҳои асосии сиёсати хориҷии Тоҷикистонро муайян карда, то охири сол ба Президенти кишвар пешниҳод намоянд.

Чи тавре, ки Сарвари давлат таъкид намуд: «*Дар манзараи геополитикии сайёра воқеиятҳои нави сиёсиву иқтисодӣ ба вуқӯъ омаданд, ки боиси дигаргуншавии низоми муносибатҳои байналмилаӣ дар даҳ-понздаҳ соли оянда*

хоҳанд гашт... Дар ҷунин шароит сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд мӯҳтавои прагматикий ва воқеъбинона дошта бошад ва ба татбиқи пайгиronаи ҳадафҳои милливу давлатии кишвар мусоидат намояд».

Бешубҳа, ин нукта зарфияти маънавӣ ва мундариҷавии васеъ ва дурбинона дошта, пеш аз ҳама ба таъмини шукурои кишвари азизамон ва эҷоди ҳаёти арзанда барои мардуми он нигаронида шудааст. Бо назардошти ин, Паёми Сарвари давлат барномаи дарозмуддати фаъолияти соҳаи сиёсати хориҷӣ маҳсуб шуда, ҳар яки моро водор месозад, ки онро сармашқи кори худ қарор дижем. Ин дастурамал пеш аз ҳама кормандони Вазорати корҳои хориҷӣ ва ниҳодҳои онро вазифадор менамояд, ки ҷиҳати боз ҳам самаранок татбиқ намудани «сиёсати дарҳои боз» ва тавсеваву тақвият додани муносибатҳои байналмилалии кишварамон бештар талош варзанд.

*Ҳамроҳон Зарифӣ,
Вазири корҳои хориҷии
Ҷумҳурии Тоҷикистон*

ПРЕДИСЛОВИЕ

Дата 15 марта 2013 года будет вписана в историю таджикской дипломатии золотыми буквами – в этот день Президент Республики Таджикистан Эмомали Рахмон в торжественной обстановке открыл новое здание Министерства иностранных дел. Необходимо подчеркнуть, что проект и место строительства здания были подготовлены и утверждены при поддержке Президента Эмомали Рахмона и именно Глава государства заложил первый камень в фундамент здания в октябре 2010 года, чем дал старт его строительству.

Подобное участие Президента Республики Таджикистан является частью усилий, направленных на обеспечение достойных технических и рабочих условий для Министерства иностранных дел, и ещё раз свидетельствует о пристальном и постоянном внимании Главы государства к всестороннему развитию и реализации внешней политики.

В этой связи необходимо упомянуть, что в 1991 году, после обретения государственной независимости и основания Министерства иностранных дел, общее число дипломатических сотрудников и технического персонала Министерства составляло всего лишь 11 человек и существовавшие тогда условия труда не отвечали требованиям для решения задач, стоящих перед внешнеполитической сферой. К счастью, после судьбоносного заседания XVI сессии Верховного Совета республики, по инициативе Главы государства в деятельности Ми-

нистерства иностранных дел начались серьёзные изменения – были пересмотрены структура, полномочия и численный состав. На этой основе 12 января 1993 года решением Совета Министров республики была утверждена новая структура центрального аппарата Министерства, которая в дальнейшем совершенствовалась в соответствии с новыми изменениями во внешней политике.

Начиная с этого периода, по инициативе Главы государства был разработан и принят ряд нормативно-правовых актов, которые охватывают вопросы развития внешней политики, её организационное и структурное обеспечение. В этой связи, принятие в 2002 году Концепции внешней политики Республики Таджикистан и Закона Республики Таджикистан «О дипломатической службе» имело огромное значение для внешнеполитического ведомства при определении направлений, целей, приоритетов, путей и методов, тактики и стратегии внешней политики.

Концепции реструктуризации Министерства иностранных дел, поддержанная Президентом Республики Таджикистан, была разработана с целью обеспечения деятельности Министерства в течении нескольких лет и поэтапного преобразования ведомства. Данная Концепция считается важным шагом на пути развития внешней политики и предоставления возможностей для ее успешного осуществления. Документ был принят Постановлением Правительства и призван обеспечить развитие Министерства, с учётом прогресса страны и изменений в международной политике до 2020 года. Концепция дала возможность Министерству, с учетом расширения направлений своей деятельности, реализовать необходимые изменения в своей структуре и, в этой связи, подготовить специалистов внешнеполитической области.

С целью улучшения условий быта и отдыха сотрудников Министерства, за последние несколько лет в эксплуатацию сданы загородная резиденция, спортивный комплекс, гараж и подсобное хозяйство, которые спо-

собствуют улучшению плодотворной трудовой деятельности работников внешнеполитического ведомства. В перспективе, с целью формирования платформы по подготовке национальных кадров для дипломатической области, намечено создание Дипломатической академии при Министерстве иностранных дел.

С первых дней после обретения суверенитета вопрос открытия дипломатических представительств республики за рубежом считался одной из серьёзных задач в области реализации внешней политики и постоянно находился в центре внимания Главы государства. Необходимо упомянуть, что на первом этапе независимости Республика Таджикистан основала Полномочное представительство только в городе Москве Российской Федерации и в июле 1992 года назначила представителя в ООН.

Во второй половине 1993 года были предприняты серьёзные шаги для открытия дипломатических представительств за рубежом. В этот период начали функционировать посольства Республики Таджикистан в Туркменистане, Узбекистане и Казахстане. В первую очередь, Полномочному представительству Республики Таджикистан в городе Москве был дан статус Полномочного представительства Республики Таджикистан в Российской Федерации, а 18 августа того же года – статус Посольства Республики Таджикистан в Российской Федерации. 18 января 1994 года первый посол Таджикистана вручил Верительные грамоты главе иностранного государства.

В дальнейшем этот процесс продолжился с учётом требований международных отношений республики и в настоящее время за пределами страны действуют 24 дипломатических представительства, 8 консульских учреждений, в том числе 5 генеральных консульств. Более того, с целью укрепления материально-технической базы дипломатических представительств Таджикистана за рубежом, на сегодняшний день административные здания

ряда посольств за рубежом являются собственностью Таджикистана, и этот процесс продолжается.

За прошедший период дала ощутимые результаты поддержка дипломатической службы со стороны Президента страны. За это время внешняя политика Республики Таджикистан заметно продвинулась вперед и укрепилась позиция нашей страны на международной арене. Многие политические инициативы руководства Таджикистана, в том числе, разрешение гражданского конфликта путём переговоров (1992-1997 гг.), содействие решению политических, экономических и социальных проблем Афганистана, развитие регионального взаимодействия, инициативы по разумному использованию водных ресурсов, сотрудничество в области энергетики, борьба с терроризмом, экстремизмом и незаконным оборотом наркотиков нашли отклик и поддержку со стороны мирового сообщества.

Расширяются, укрепляются и имеют плодотворный характер двусторонние и многосторонние отношения республики с зарубежными странами. Наша страна заняла своё особое место в рамках региональных и международных организаций, где успешно защищает свои национальные интересы.

С твёрдой уверенностью можно заявить, что начиная с 15 марта 2013 года начался новый этап в деятельности Министерства иностранных дел. С связи с открытием нового современного здания, отвечающего всем профессиональным требованиям, Президент Республики Таджикистан Эмомали Рахмон выступил с речью перед сотрудниками МИД, главами дипломатических представительств страны за рубежом и ветеранами дипломатической службы. Глава государства всесторонне проанализировал и подытожил деятельность внешнеполитической области за прошедший период, определил направления деятельности на среднесрочную и долгосрочную перспективы. В этой связи, Правительству Республики Таджикистан, в том числе Министерству иностранных дел, было пору-

чено разработать новую Концепцию внешней политики страны, с учётом изменений на международной арене, определить основные цели и задачи внешней политики Таджикистана и представить Президенту страны до конца текущего года.

Глава государства, в частности, подчеркнул: «*В геополитическом измерении планеты появились новые политические и экономические реалии, которые обуславливают трансформацию системы международных отношений в ближайшие десять-пятнадцать лет... В этих условиях внешняя политика Таджикистана должна иметь pragматическое и реалистичное содержание и способствовать последовательному достижению национальных и государственных целей страны*».

Без сомнения, эти слова имеют моральный, содержательный и дальновидный смысл, и, прежде всего, направлены на обеспечение процветания нашей любимой страны и создание достойных условий жизни её народу. С учётом этого, послание Главы государства считается долгосрочной программой деятельности в области внешней политики и обязывает каждого из нас принять его в качестве наставления в работе. Это руководство обязывает, в первую очередь, сотрудников Министерства иностранных дел усилить старания для эффективной реализации политики «открытых дверей», расширения и укрепления международных связей нашей страны.

*Хамрохон Зарифи,
Министр иностранных дел
Республики Таджикистан*

FOREWORD

Day of 15 March 2013 will be inscribed in the history of the Tajik diplomacy by golden letters, because on that day a new building of the Ministry of Foreign Affairs was opened in a solemn ceremony by the President of the Republic of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon. It is worth to note that the building project and its location have been prepared and approved with the support of the President of the Republic of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon. The Head of State laid the first foundation brick of the Ministry building in October 2010, so he has launched its construction.

It should be stressed that this kind of care is a part of the efforts of the President of the Republic of Tajikistan aimed at providing decent technical conditions and conditions of life for the Ministry of Foreign Affairs and its staff, and this is another evidence of a serious and constant attention paid by the Head of State to the comprehensive development of the foreign policy and its implementation.

In this context it should be mentioned that in 1991, after the gaining state independence and foundation of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Tajikistan, the total number of diplomatic and technical staff was only 11 employees, and the existed working conditions did not meet requirements, in order to address the challenges faced the foreign policy of the country that time. Fortunately, after a crucial meeting of the XVI session of the Supreme Council of Tajikistan, on the initiative of the Head of State, drastic changes began to happen in the Ministry of Foreign Affairs,

and the structure, mandate and potential of the Ministry were revised. On this basis, on 12 January 1993 a new structure of the Central office of the Ministry of Foreign Affairs was approved by the Decree of the Council of Ministers and it was improved in the future according to new changes in the foreign policy.

Starting from this period, on the initiative of the Head of State a number of regulations with regard to the development of the foreign policy, its organizational and structural support were developed and adopted. In this context adoption of some acts in 2002, such as Tajikistan Foreign Policy Concept and the Law of the Republic of Tajikistan "On Diplomatic Service", was of great importance in defining the direction, goals, priorities, ways and methods, tactics and strategies of the foreign policy for the diplomatic service agency as the authority that carries out this policy.

The President of the Republic of Tajikistan supported the Concept of Structural Reforms of the Ministry of Foreign Affairs, which was developed in order to ensure the activities of the Ministry of Foreign Affairs for several years and its progressive renewal, and it was an important step in the path of development of foreign policy and providing opportunities for its successful implementation. This document was adopted by the decree of the Government dated 31 August 2007 for ensuring development of the Ministry of Foreign Affairs, taking into account the country's development and changes in the international policy up to 2020. This Concept provides an opportunity for the Ministry to make necessary changes in its structure, simultaneously with the fulfillment of its expanding activities and training specialists in this regard.

In the last few years, for the purpose of improving life and recreation conditions of the Ministry staff, a country residence, sports complex, garage, and a small farmland have been put into operation that facilitate the strengthening their productive activities. In the future, in order to provide a basis for domestic national diplomatic staff, it is

planned to establish the Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs.

Since the early days of gaining independence the issue of establishing foreign diplomatic missions of the Republic of Tajikistan has been considered as one of the major tasks of the Government in the direction of implementation of the foreign policy, and was always in the focus of the Head of State's attention. It should be stated that during the first stage of independence, Tajikistan has established a diplomatic representation only in Moscow, Russian Federation, and then on July 1992 appointed a Representative of the Republic of Tajikistan to the United Nations.

In the second half of 1993, significant steps in the way of opening of diplomatic representations abroad have been taken. That year Embassies of the Republic of Tajikistan became operational in Turkmenistan, the Republic of Uzbekistan and the Republic of Kazakhstan. At the beginning the diplomatic representation of the Republic of Tajikistan in Moscow was the Plenipotentiary Representative of the Republic of Tajikistan to the Russian Federation, and then, on 18 August of the same year, it was upgraded to the Embassy of the Republic of Tajikistan in the Russian Federation. On 18 January 1994 the first Tajikistan Ambassador presented his credentials to a foreign head of state.

This process has been continued at a later date, in accordance with the requirements of promotion of the international relations of Tajikistan, and at present there are 24 Diplomatic missions, 8 Consular offices, including 5 Consulates General, outside the country. Moreover, as a result of implementing a policy of strengthening the material and technical base of Tajikistan missions abroad, nowadays the administrative buildings of several embassies in foreign countries are a property of the Republic of Tajikistan, and this process is still continuing.

A support of the President of the country for the diplomatic service during the recent period has produced a tan-

gible outcome. During this time, the foreign policy of Tajikistan has been developed and the political position of our country in the international arena has been strengthened. Many political initiatives of the Leadership of Tajikistan, including settlement of the civil conflict through negotiation process (1992-1997), assistance in resolution of political, economic and social problems in Afghanistan, development of regional cooperation, initiatives on the effective water resources' management and energy cooperation, as well as counter terrorism and extremism, and anti-drug trafficking initiatives have found the support and response among the international community.

Bilateral and multilateral relations of the Republic of Tajikistan with foreign countries constantly grow, strengthen and become more productive. Our country has deserved a special position within the regional and international organizations, and successfully protects its national interests.

We can declare with full confidence that starting from 15 March 2013, a new phase for the Ministry of Foreign Affairs has begun. While opening the new building, which meets professional requirements, the President of the Republic of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon, in his speech during the meeting with the Ministry staff, as well as heads of diplomatic representations of Tajikistan abroad and veterans of the Diplomatic Service, has comprehensively reviewed and summarized the foreign activities of Tajikistan in the past, and identified areas and directions for the foreign policy, and mid-term and long-term objectives. In this regard, the Government of the Republic of Tajikistan, in particular the Ministry of Foreign Affairs, was instructed to elaborate a new Foreign Policy Concept, taking into account changes and challenges in the international arena, aimed at identifying the main goals and objectives of Tajikistan Foreign Policy, and submit the draft Concept to the President of the country until the end of the year.

The Head of State, in particular, underlined: "*In the geopolitical dimension of the planet there have emerged new political*

and economic realities that lead to the transformation of the system of international relations in the next ten to fifteen years... Under these conditions, the foreign policy of Tajikistan should have pragmatic and realistic content and promote consistent achievement of national and state goals of the country."

Undoubtedly, these words, having moral potential and being rich in content and forward-looking, are primarily aimed at ensuring the prosperity of our beloved country and creation of a decent life for its people. Taking this into account, the Message of the Head of State is considered as a long-term program for the foreign policy activities, and obliges each of us to accept it as guidance for the work. This guidance obliges, first of all the Ministry of Foreign Affairs' staff to consolidate the efforts for more effective implementation of the policy of "Open doors" and expanding and strengthening international relations of our country.

*Hamrokhon Zarifi,
Minister of Foreign Affairs
of the Republic of Tajikistan*

СУХАНРОНИИ

*Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомали Раҳмон
ба ифтихори ифтитоҳи бинои нави
Вазорати корҳои хориҷӣ*

ВЫСТУПЛЕНИЕ

*Президента Республики Таджикистан Эмомали Рахмона
по случаю открытия нового здания
Министерства иностранных дел*

STATEMENT

*by the President of the Republic of Tajikistan
H.E. Emomali Rahmon
on the occasion of opening of the new building
of the Ministry of Foreign Affairs*

*Мұхтарам кормандони хизмати
дипломатии Тоҷикистони соҳибистиқлол!*

Мұхтарам сабиқадорон!

Ҳозирини гиромӣ!

Басо рамзиست, ки ҳамаи мо дар останаи бузургтарин иди суннатии ҳалқамон – Наврӯзи оламафрӯз – дар маросими ифтиҳои бинои нави Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайси яке аз нахустин рӯйдодҳои фараҳбахши имсола иштирок дорем.

Ман ҳар яки шуморо ҳам бо фарорасии Наврӯзи Аҷам ва ҳам бо соҳиби чунин як коҳи мұхташам шудани дипломатияи тоҷик сидқан табрик мегӯям ва бароятон дар ин маъвои андешаву хирад ва сиёсату фазилат барори корорзу менамоям.

Ба гумонам ба ҳеч кас пӯшида нест, ки тӯли ҳамаи солҳои истиқлолият ниёз ба чунин як маҷмааи мукаммал, ки ҷавобгӯи ниёзҳои ниҳоди сиёсати хориҷӣ бошад, баръало эҳсос мешуд ва бо такмилу анҷоми он ормони ҷандин наслҳои дипломатияи тоҷик бароварда шуд.

Чунин рӯйдоди хотирмон ва фароҳам шудани шароити беҳтарини корӣ тақозо менамояд, ки саъю қӯшишҳо ва ҷаҳду талошҳо барои беҳтар намудани фаъолият ва ба даст овардани боздехи хубтар дучанду сечанд гарданд, то натиҷаи кори мо низ лоиқи чунин як коҳ бошад.

Аз рӯзи гузоштани хишти аввали соҳтмони бинои нав – 12 октябри соли 2010 – ҳамагӣ дуюним сол гузашт ва инак мову шумо дар иморати зебову муосире қарор дорем, ки ба ворисони чунин бузургонамон, мисли Балъамигу Утбӣ ва Ҷайхониву Низомулмулк, хизмат ҳоҳад кард.

Қобили зикр аст, ки дар иморат ҳусусиятҳои меъмории аврупой ва шарқӣ бо ҳам оmezish ёфта, дастовардҳои

санъати миллии меъморӣ низ ба таври васеъ мавриди истифода қарор гирифтаанд.

Бино дорои 138 утоқи корӣ, маҷлистоҳи калон, 12 толор, аз ҷумла барои музокироту нишастҳои матбуотӣ, машваратхонаҳои ошёнавӣ, утоқҳои қабули меҳмонон, китобхона ва ошхона буда, дар маҷмӯъ барои фаъолияти 300 нафар кормандон шароити мусоиди замонавиро фароҳам месозад.

Аз фурсати муносиб истифода бурда, ба роҳбарияти Вазорати корҳои хориҷӣ, ҳамаи меъморону муҳандисон ва коргарону соҳтмончиён, ки дар бунёди ин иморати бошукуҳ саҳм гирифтаанд, ибрози миннатдорӣ менамоям.

Дӯстони азиз!

Сабаби таваҷҷӯҳи хоса ва ҳамарӯзai давлат ба масъалаҳои ҳаёти дипломатӣ равшану возех аст.

Дар раванди ташаккул ва рушди Тоҷикистон чун давлати соҳибиҳтиёру мустақил сиёсати хориҷии он нақши бузург дорад.

Шароити мушаххаси таърихии таъсису инкишофи кишвари соҳибистиқлои мо, хислат ва мӯҳтавои таҳаввулоти байналмилалӣ дар марзи ду садсола табиатан аҳамияти хосаи омили беруниро дар ҳаёти кишвари мо ва робитаи наздики рушди доҳилиро бо воқеияти байналмилалӣ муайян намуданд.

Дар оғози асри XXI олам дигаргунҳои амиқеро, ки дар натиҷаи азнавсозии низоми ҷаҳонии бисёрқутбӣ ба вучӯд омадааст, аз сар мегузаронад.

Дар манзараи геополитикии сайёра воқеиятҳои нави сиёсиву иқтисодӣ ба вуқӯъ омаданд, ки боиси дигаргуншавии низоми муносибатҳои байналмилалӣ дар даҳ-понздаҳ соли оянда хоҳанд гашт.

Ҷараёнҳое, ки дар марҳалай кунунӣ дар ҷаҳон зухур намудаанд, арсаҳои сиёсиву иқтисодӣ ва иҷтимоиву маънавиро фаро гирифтаанд.

Назаррастарин ҷараёни олами муосир глобализатсия ё худ ҷаҳонишавӣ мебошад, ки ба табиат ва мазмуни муносибатҳои байналмилалӣ ва интиҳоби самтҳои сиёсати хориҷии давлатҳо таъсири бевосита дорад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавқеи муҳими Авруосиё, ки Осиёи Марказиро бо нимҷазираи Ҳиндӯ Чин мепайвандад, ҷойгир аст ва дар равандҳои ҷаҳонии сатҳҳои минтақавию байналмилалӣ, алалхусус дар ду даҳаи охир, иштироки фаъол дорад.

Вале ин ширкати фаъолонаи мо ва ба арсаи ҷаҳонӣ баромадани Тоҷикистон ба осонӣ ба даст наомадааст.

Зикри як далел коғист, ки мо дар оғози истиқлол ниҳод ё соҳтори мукаммали татбиқкунандаи сиёсати хориҷиро надоштем ва Вазорати корҳои хориҷие, ки аз замони шӯравӣ мерос монда буд, 11 нафар корманд дошту ҳалос.

Аз ин рӯ, бо камоли итминон метавон гуфт, ки ҳам сиёсати хориҷии мо ва ҳам мақоми ба ҳаёт татбиқкунандаи он – Вазорати корҳои хориҷӣ зодаи ҳақиқии истиқлоланд!

Маҳз ба шарофати истиқлол мо аз Созмони Милали Муттаҳид сар карда, узви муҳимтарин созмонҳои байналмилалии дунё гаштем. Тоҷикистонро 147 давлати дунё чун қишвари соҳибистиқлол эътироф карда, имрӯз мо бо 128 мамлакати ҷаҳон равобити дипломатӣ барқарор намудем.

Яъне мо узви комилхуқуқи ҷомеаи ҷаҳонӣ шудем ва олам Тоҷикистонро ҳамчун давлати мустақил шинохт ва эътироф кард.

Ва ҳоло мо дар шароите қарор дорем, ки ҷаҳонишавӣ ба ҳайси раванди ҳокими таҳаввулоти сайёра, агар, аз як тараф, барои рушди иқтисодиву технологӣ ва умуман такомули қишварҳо имкониятҳои бузург фароҳам орад, аз сӯи дигар, метавонад боиси тезутундшавии масъалаҳои сиёсиву иқтисодӣ ва фарҳангиву ахлоқӣ, инчунин торафт бештар гардиданӣ нобаробарии иҷтимоии мардум ва шиддат гирифтани буҳрони маънавии ҷомеаи ҷаҳон гардад.

Дар чунин шароит сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд мӯҳтавои прагматикий ва воқеъбинона дошта бошад ва ба татбиқи пайгиранаи ҳадафҳои милливу давлатии қишвар мусоидат намояд.

Воқеъбинии сиёсӣ асосҳои истиқлолияти қишварро мустаҳкам гардонида, ин раванд бояд бо дарназардошти паҳлӯҳои нави муносибатҳои байналмилалӣ бо такя ба ҳақиқати воқеии марҳалай ҷаҳонишавӣ сурат гирад.

Тақозоҳои асри ХХI торафт бештар водор мекунанд, ки сиёсати хориҷии Тоҷикистон бо таъкиди парадигмаи классикӣ бо эҳтиёҷоти иқтисодии давлат алоқаи ногусастани дошта бошад ва ба хотири қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти зикршуда талошҳои муассирро анҷом дихад.

Яке аз масоили муҳимтарини давраи ҳозира риояи тавозуни байни раванди ҷаҳонишавӣ ва манфиатҳои миллии ҳар як кишвар аст.

Мо ҷунин мешуморем, ки эҳтироми соҳибхтиёҶӣ ва истиқлолияти ҳар як давлат бояд ба ҳайси асоситарин ва муҳимтарин асли меъёрҳои маъмули ҳаёти байналмилалӣ дар амал шинохта шавад.

Ҷаҳонишавӣ ва манфиатҳои миллии кишварҳо бояд яқдигарро пурра созанд ва кафили боэътиими рушди устувори муносибатҳои байналмилалӣ бошанд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон сиёсати хориҷии «дарҳои кӯшода»-ро пайгирана дар амал татбиқ намуда, эҷоди воситаҳои самарабахши ба ҳам овардани манфиатҳои миллӣ ва кӯшишҳои байналмилалӣ, муттаҳид намудани саъю талошҳои ҳамаи давлатҳоро барои омода намудани аксуламали муносиб дар баробари таҳдиҳ ва хатарҳои замони мусосир имконпазир мешуморад.

Ҷунин бардошт дар доираи равандҳои ҳаёти ягонаи байналмилалӣ фароҳам сохтани имкониятҳои баробар, низоми амниятии фарогир ва мақоми сазовори ҳамаи кишварҳо ва ҳалқҳоро, сарфи назар аз вусъат, нақш ва мартабаи онҳо дар тақсимоти геополитикии нерӯҳо, таъмин менамояд.

Дар айни ҳол ба таври доимӣ суръат гирифтани тамоюли ҳамгирои иқтисодиву сиёсӣ ҳусусияти хоси муносибатҳои байналмилалӣ мебошад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷонибдории худро барои вусъати ҳамкориҳои минтақавӣ дар доираи созмонҳои байналмилалии мавҷуда, ки имконияти ҳалли вазифаҳои хоси миллиро дар шароити бархӯрди манфиатҳо фароҳам меоваранд, изҳор менамояд.

Иштироки густурдаи давлати мо дар фаъолияти созмонҳои байналмилалии ҷаҳониву минтақавӣ аз зарурате сар задааст, ки кишварамон дар таҳқими амнияти

суботи байналмилалӣ аз рӯи имкон саҳм гузошта, ҳимояи манфиатҳои хешро ба таври афзal таъмин намояд; инчунин имкониятҳои технологӣ, иқтисодӣ, сиёсӣ ва зеҳни онҳоро барои иҷрои ҳадафҳои дарозмуддати сиёсати ҳориҷии Тоҷикистон – ташкил ва фароҳам овардани шароити мусоид барои татбиқи ислоҳоти муваффақона дар дохили кишвар ва такомулу инкишофи Тоҷикистони соҳибистиқлол – ҷалб намояд.

Мо ҷонибдории ҳудро нисбат ба ташкили низоми нави ҷаҳонӣ изҳор менамоем ва ба соҳторҳои байналмилалии сиёсиву амниятӣ дар миқёси умумиҷаҳониву минтақавӣ – Созмони Милали Муттаҳид, Созмони Ҳамкории Шанхай, Созмони амнияти ҳамкорӣ дар Аврупо, Созмони Аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ, Созмони Ҳамкории Исломӣ – такя мекардем ва минбаъд низ такя ҳоҳем кард.

Роҳбарияти сиёсии Тоҷикистон чунин мешуморад, ки бо аз байн рафтани низоми ҷаҳонии дукутбӣ истиқрори тавозуни нерӯҳо набояд бо роҳи турӯҳбандиҳои нави ҳарбиву сиёсӣ, балки ба воситаи тавофуқоту созишиҳое, ки амнияти суботоро таъмин мекунанд, инчунин таҳия ва истифода намудани василаҳои муассири дипломатияи пешгирикунанда сурат гирад.

Мутаассифона, бо поён ёфтани давраи «ҷангӣ сард» доираи низоъҳои минтақавӣ хеле васеъ гардида, мусаллаҳшавӣ ва терроризми байналмилалӣ, ифроттароии сиёсӣ, бунёдгароӣ, ҷудоиҳоҳӣ, қочоқи маводи мухаддир ва ҷинояткории муташаккили фаромилӣ, паҳншавии силоҳи қатли ом ва унсурҳои таркибии он тавсеа пайдо карда истодаанд, ки ҳама дар маҷмӯъ ба амнияти миллӣ, минтақавӣ ва умумиҷаҳонӣ таҳдид мекунанд.

Мо чунин мешуморем, ки низоми нави ҷаҳонӣ бояд аз ҷангӣ низоъҳо, фишору зӯроварӣ комилан озод бошад ва бар ҳамкориҳои густурда, баробар ва мутақобилан судманди ҳамаи кишварҳои ҷомеаи ҷаҳонӣ асос ёбад.

Танҳо дар чунин шароит, тавассути саъю қӯшишҳои якҷоя, метавон дар баробари мушкилоти куллии замони муосир – терроризми байналмилалӣ, ифроттароии сиёсӣ, паҳншавии силоҳи қатли ом, фалокатҳои техногенӣ, экологӣ, инчунин гармшавии иқлим – истодагарӣ ва муқовимат намуд.

Тоҷикистон, ки бо сабаби мавқеи ҷуғрофии худ дар меҳвари манфиатҳои геополитикии нерӯҳои муқтадири олам қарор гирифтааст, дар шароити мавҷуда ва дар ояндаи наздик ният дорад сиёсати ҳадафмандонаро пеш бурда, минбаъд низ стратегияи ҳамкориҳои бисёрҷонибаро дунбон намояд.

Ҳадафҳои асосии сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар дурнамои дарозмуддат, тавре ки зикр шуд, бо мақсади ҳифзи манфиатҳои олии қишвар бояд аз фароҳам овардани шароити мусоиди берунӣ барои рушди устувори гуногунарсаи мамлакат, инкишофи минбаъдаи Тоҷикистон ба ҳайси давлати соҳибистиқолу соҳибихтиёر, дарёftи ризоият ва манфиатҳои мутақобила бо қишварҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ дар ҷараёни ҳалли вазифаҳое иборат бошанд, ки онҳоро афзалиятҳои сиёсати хориҷии давлатамон муайян мекунанд.

Мавқеи геополитикии Тоҷикистон, имкониятҳои табииту демографии он, инчунин сатҳи тараққиёti иқтисодиву иҷтимоии қишварамон пеш бурдани сиёсати хориҷии фаъол, воқеъбинона ва мӯътадилро тақозо мекунанд.

Дар баробари ин, таъкид бояд соҳт, ки муваффақияти сиёсати хориҷӣ аз бисёр ҷиҳат ба тавозуни байни ҳадафҳо ва имкониятҳои татбиқи онҳо вобаста мебошад.

Давлати мо, чун қулли қишварҳо, дар муайян қардани афзалиятҳои сиёсати хориҷӣ аз рӯи ҳадафҳо ва манфиатҳои волои миллии худ амал мекард ва хоҳад кард.

Возех аст, ки ин афзалиятҳо наметавонанд доимӣ ва таѓийирназир бошанд, зоро онҳо ба сатҳ ва муҳтавои муносибатҳои мутақобилаи Тоҷикистон бо ин ё он давлат ё гурӯҳи давлатҳо мувоғиқ мебошанд.

Дар баробари ин, мо чун қишвари татбиқунандаи сиёсати «дарҳои кушода» ягон давлатро ба ҳайси давлати бадҳоҳ арзёбӣ қарданӣ неstem ва тавре ки ман борҳо иброз доштам, бо тамоми қишварҳои дунё муносибатҳои дӯстиву ҳамкориҳои беғараз ва мутақобилан судмандро густариш хоҳем дод.

Вазифаи муҳимтарини сиёсати хориҷӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷараёни ҳамкориҳои бисёрҷонибаро дунбон намояд.

кишвар аз тариқи рушд ва таҳқими муносибатҳои неки ҳамсояйӣ бо ҳамаи мамлакатҳои ҳамчавор мебошад.

Бо ин мақсад Ҷумхурии Тоҷикистон дар муносибатҳои байнидавлатӣ бо кишварҳои ҳаммарз ва минтақа сиёсати дӯстӣ, ҳамсоягии нек, адами мудоҳила ба корҳои дохиили яқдигарро пеш мебарад ва дар ҳалли масоили баҳснок, аз чумла масъалаҳои сарҳадӣ ва обу энергетика, ба воситаҳои осоиштаи ҳалли онҳо, яъне музокироту гуфтушунидҳо, афзалияти комил медиҳад.

Мо минбаъд низ ҷиҳати танзими авзои низоъбарангез ибтикороти сулҳоҳона нишон дода, дар ҳаллу фасли осоиштаи онҳо иштирок хоҳем кард.

Дар низоми муносибатҳои байнидавлатии Тоҷикистон кишварҳои ҳамсоя ва минтақа мақоми авлавиятро ишғол менамоянд. Мо ҷонибдори минбаъд вусъат бахшидани таҷрибаи мусбат, бисёрасра ва созандай ҳамзистии дӯстонаи мардумони Осиёи Марказӣ мебошем.

Дар равобит бо Ҷумхурии Ӯзбекистон муҳим ва зарур будани муносибатҳои баробар, мутақобилан судманӣ, бегараз ва устувор омилҳои муайянкунанда ба ҳисоб мераванд.

Мо сиёсатамонро бо ин кишвари ҳамсоя ҳамеша дар асоси эҳтироми мутақобил, ҳамкории созандა ва хайрҳоӣ пеш хоҳем бурд.

Умумияти ҳадафҳо ва вазифаҳое, ки дар назди давлатҳои минтақа қарор доранд, зарурати рушду тавсеи муносибатҳоро аз рӯи эътиимод, дӯстӣ ва ҳамкории судманӣ бо кишварҳои Қазоқистон, Туркманистон ва Қирғизистон тақозо мекунад.

Роҳбарияти давлати Тоҷикистон ҳамкории густурдаи минтақавиро воситаи муҳимтарини ҳалли масъалаҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, экологӣ ва таъмини амнияту субот дар Осиёи Марказӣ медонад ва ин бардоштро дар амалияи сиёсии худ дар тӯли бист соли охир борҳо намоиш додааст.

Мо якҷоя ва дар ҳамкории созандаву ҳусни эътиимод бо яқдигар метавонем бар зидди таҳдиду ҳатарҳои глобалии муосир дар минтақа муқовимат ва истодагарӣ намоем.

Мо боварии комил дорем, ки ҳамгироии созандай минтақавӣ ба манфиати давлату ҳалқҳои ҳамаи минтақа ва ҳар як кишвари Осиёи Марказист.

Агар ҷанубтар нигарем, ҳарчи зудтар барқарор гардиданি сулҳи пойдор дар Афғонистони ҳамҷавор, оромӣ, амният ва суботи сиёсӣ дар он ҷавобӣ манфиатҳои миллии Тоҷикистон мебошад.

Мо кӯшишҳои ҷомеаи ҷаҳонӣ ва ҳукумати ин кишвари дӯстро дар ҳалли ҳамаҷонибаи қазияи Афғонистон пуштибонӣ мекунем ва ҷунин мешуморем, ки ҳаққи муайян қардани ояндаи Афғонистон комилан ба ҳуди мардуми кишвар тааллуқ дорад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳифзи тамомияти арзии ин давлати дӯсту ҳамсоя ва таъмини ваҳдати ҳамаи нерӯҳои сиёсии он манфиатдор буду ҳаст. Кишвари мо дар фаъолияти муштараки ҷомеаи ҷаҳонӣ дар Афғонистон, маҳсусан дар ҷодаи эҳёи иқтисодии он, минбаъд низ амалан саҳм ҳоҳад гирифт.

Афғонистони бародар ва ҳамкешу ҳамзабон дар байни кишварҳои минтақа дар самти вусъат додани ҳамкориҳои гуногунсоҳаи мутақобилан судманд барои мо ҳамеша ҳаққи афзалият ҳоҳад дошт.

Дар муносибатҳои мо бо Ҷумҳурии Исломии Эрон, чун бо Афғонистон, омили умумияти таърихии мардумони мо дар забон, адабиёт ва фарҳанг мавқеи муҳим дорад.

Тоҷикистон минбаъд ҳам муносибатҳои устувори дӯстӣ ва ҳамкориҳои мутақобилан судманди гуногунсоҳаро дар шаклҳои дучониба ва бисёрҷониба бо ин давлатҳо нигоҳ ҳоҳад дошт ва беш аз пеш тавсия ҳоҳад бахшид.

Боиси қаноатмандист, ки дар тӯли шаш-хафт соли охир соҳаи бунёдии равобити мо – ҳамкориҳои тиҷоративу иқтисодӣ – мазмуну мӯҳтавои амалӣ пайдо намуда, ба зинаҳои баланд бардошта шуданд.

Бунёд намудани роҳҳои нави оҳану мошингард, кӯбурҳои нафту газ, ҳатҳои интиқоли барқ нақшаҳои созанде мебошанд, ки ҳадафи умдаи онҳо, ғайр аз муҳайё намудани зиндагии орому осуда ва беҳтару хубтар барои мардумони Тоҷикистон, Афғонистон, Эрон ва кишварҳои дигари минтақа, ҷизе дигаре нест.

Рӯзномаи мулоқоту воҳӯриҳои дучониба, сеҷониба ва ҷоргони мо бо иштироки сарони давлатҳои Эрон, Афғонистон ва Покистон, ки борҳо баргузор шудаанд, маҳз аз ҷунин масоил иборат буд.

Мо минбаъд низ барои таҳқиму густариши равобити дучониба ва ҷандҷониба худ бо ин кишварҳои ба мо дӯст саъю талош ҳоҳем кард.

Бо дарназардошти консепсияи ҳамгирои гуногунсуръату гуногунсатҳ дар фазои Иттиҳоди Ҷавлатҳои Мустақил мо мушаххасот ва ҷанбаҳои судманди ҳамкориҳоро бо давлатҳои аъзо, яъне шарикони анъанавии худ, муайян карда, ба инкишоф ва такомули равандҳои ҳамгироӣ дар фазои иттиҳод бо мақсади истифодаи бештари иқтидори созандай онҳо ва густариши ҳамкориҳои мутақобилан судманд мусоидат менамоем.

Чун мо бо қулли кишварҳои иттиҳод муносибатҳои ҳасана дорем, саъӣ бояд кард, ки az ин омилҳои мусбат ва созанда ба беҳтарин шакл истифода шавад.

Бо дарназардошти мавқеи пешрави Россия дар ҷаҳон ва минтақа рушд ва таҳқими муносибатҳои анъанавии дӯстона ва шарикӣ бо ин кишвар аҳамияти хоса дорад.

Тоҷикистон az асри 19-ум бо Россия дар фазои умумии геополитикиӣ, сиёсӣ ва тиҷоративу иқтисодӣ қарор дорад.

Вусъат додани муносибатҳо бо Россия дар асоси баробар, мутақобилан судманд ва шарикии стратегӣ дар бахшҳои сиёсӣ, низомӣ, иқтисодӣ, тиҷоратӣ, сармоягузорӣ, муҳочирати меҳнатӣ, фарҳангиву иттилоотӣ, илму маориф ва самтҳои дигар имрӯз ҳам ҷавобгӯи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, омили муҳими таъмини сулҳу суботи минтақавӣ мебошад.

Кишвари мо муҳимтарин нақши созандай Россияро ҳангоми ҳаллу фасли низои доҳилий дар Тоҷикистон ва истиқрори сулҳу субот дар ин сарзамин аз ёд набурдааст.

Мо дар оянда низ робитаҳоро дар тамоми бахшҳои ҳамкорӣ таҳқим ҳоҳем бахшид. Қабл аз ҳама табиист, ки барои тақвияти бештари муносибатҳои иқтисодӣ чидду ҷаҳд ҳоҳем кард.

Ҳарчанд Россия az нигоҳи гардиши мол бо Тоҷикистон ҷои аввалро ишғол менамояд, имкониятҳои рушду густариши бештари равобити иқтисодиву тиҷоратӣ ҳанӯз зиёданд ва мо барои истифодаи онҳо саъӣ ҳоҳем кард.

Намунаи беҳтарини алоқаҳои иқтисодӣ ва ҳамкориҳои судманд дар бахшҳои муҳталиф, аз ҷумла энергетика,

мисли нерӯгоҳи барқи обии «Сангтӯда-1», ки нишонаи нодири ҳамкориҳо дар фазои пасошӯравист, вучуд доранд ва мо ҳамеша кӯшиш ба харҷ хоҳем дод, ки чунин намунаҳо ҳарчи бештар бошад.

Густариши минбаъдаи муносибатҳои ҳасанаи ҳамсоягӣ, дӯстӣ ва ҳамкориҳои мутақобилан судманд бо яке аз ҳамсояшарикони бузургамон – Ҷумҳурии Ҳалқии Хитой – аз вазифаҳои муҳимтарини сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти Осиё мебошад.

Дар муносибатҳо бо Хитой солҳои охир намунаи хуби ҳамкориҳои созанд, самарабахш ва судманд арзи вучуд кардааст ва дар ин замина фазои фароҳи рушду тавссеаи ҳамкориҳои тиҷоративу иқтисодӣ ва сармоягузорӣ фароҳам омадааст.

Ягонагии қавлу амали Ҳукумати Хитой дар ҷодаи густариши равобити гуногунарса бо Тоҷикистони ҳамҷавор, инҷунин мувоғиқ ё наздик будани мавқеи ду давлат дар масъалаҳои сиёсати минтақавию ҷаҳонӣ ба он мусоидат менамояд.

Аз ин рӯ, вусъат бахшидани ҳамкориҳо дар ҳама бахшҳо ҷавобғӯи манфиатҳои на танҳо Тоҷикистону Хитой, балки ба нафъи суботу амнияти минтақа аст ва мо ин равандро чун самти стратегии ҳамкориҳо ҳадафмандона тақвият ҳоҳем бахшид.

Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти нуғуз ва нақши бузурги Иёлоти Муттаҳидаи Америка дар сиёсату иқтисоди ҷаҳонӣ минбаъд низ саъю кӯшиш мекунад, ки бо ин давлати абарқудрати олам робитаҳои гуногунҷабҳаро дар асоси татбиқи манфиатҳои мутақобилан судманд инкишоф дихад ва хусусияти шарикии онҳоро нигоҳ дорад.

Алалхусус, кӯмакҳои ба ҳайси яке аз кишварҳои бузурги мададрасон мустақиман ва тавассути созмонҳои байналмилалии молиявӣ расонидаи Америка дар бахшҳои сершумори иқтисоди миллиамон аҳамияти фавқулодда доранд ва мо бо қадрдонӣ раванди хуби ҳамкориҳоямонро минбаъд низ идома ҳоҳем дод.

Зиёда аз даҳ сол мешавад, ки дар заминаи ҳалли қазияи Афғонистон ва фароҳам овардани шароити мусоид барои

рушду тавсеаи ҳамкории минтақавӣ ва байниминтақавӣ робитаву машваратҳои сиёсии байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Иёлоти Муттаҳидаи Америка хеле қавӣ гардиданд.

Дар айни замон амнияти Осиёи Марказиро бидуни таъмини амният дар Афғонистон тасаввур кардан ғайриимкон аст. Равобити гуногунҷанбаи мо бо Иёлоти Муттаҳидаи Америка дар ин самт минбаъд низ омили муҳим ҳоҳад буд.

Хуручи эълоншудаи нерӯҳои байналмилалӣ дар соли 2014 масъулияти моро, ки чун кишвари буферӣ бо сарҳади қариб 1400 – километра дар рӯ ба рӯи таҳдиҳу хатарҳои муосир қарор дорем, дучанду сечанд зиёд ҳоҳад кард.

Аз оғози асри кунунӣ дар муносибатҳои Тоҷикистону Иттиҳоди Аврупо гардиши куллии мусбат ба вуқӯъ пайваст ва ин тамоюл сол аз сол тақвият меёбад.

Масъалаҳои пешбуруди ислоҳоти иқтисодӣ дар кишвари мо ва марҳала ба марҳала ворид гаштани иқтисоди миллии мо ба низоми равобити ҳочагидории ҷаҳонӣ беш аз пеш зарурати густариши муносибатҳои иқтисодӣ, сиёсӣ ва фарҳангиро бо мамлакатҳои аз лиҳози саноатӣ мутараққии ҷаҳон тақозо мекунад.

Истифодаи таҷрибаи ин мамлакатҳо дар бахшҳои иқтисодӣ ва илму технологияҳои муосир ба бунёди ҷомеаи аз ҷиҳати иқтисодӣ ҳудкиро ва воқеан демократӣ дар Тоҷикистон шароит фароҳам ҳоҳад овард.

Тоҷикистон Иттиҳоди Аврупоро, ки ба ҷалби сармояи ҳориҷӣ ба бахшҳои афзалиятноки иқтисоди миллиӣ, аз ҷумла энергетика ва кишоварзӣ, рушди иҷтимоӣ, ҳифзи муҳити зист ва ҳимояи сарҳади давлатӣ, мусоидат менамояд, яке аз ҳамкорони муҳими иқтисодии худ мешуморад ва минбаъд низ талош ҳоҳад кард, ки бо ин иттиҳоди бонуфузи байнидавлатӣ ҳамкориҳои дарозмуддати устуворро дар асоси усули судмандии мутақобил густаришу инкишоф дидҳад.

Ин ҳамкорӣ, табиатан, ниҳодҳои гуногуни Аврупо, аз ҷумла Парламенти Аврупо, Шӯрои Аврупо, Бонки сармоягузории Аврупо ва созмону сохторҳои дигарро дар бар ҳоҳад гирифт.

Дар ин росто мо мӯҳтавои Стратегияи нави Аврупоро нисбат ба Осиёи Марказӣ ҷонибдорӣ намуда, умедворем,

ки он ба рушди густариши фаъоли ҳамкориҳои минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ мусоидат хоҳад кард.

Дар ин замина Вазорати корҳои хориҷӣ бояд нақшай мушаххаси корҳоро ҷиҳати рушди муносибот, ҷалби сармоя ва масоили дигари марбут ба Иттиҳоди Аврупо таҳия ва пешниҳод намояд.

Инкишофи ҳамкориҳои гуногунарсаи судманӣ бо кишварҳои нимҷазираи Ҳиндӯ Чин дар тӯли тамоми давраи соҳибистиқдолӣ ҳамеша дар мадди аввали сиёсати хориҷии давлати мо қарор дорад.

Нақшу таъсири Ҷумҳурии Ҳиндустон ба ҳайси давлати соҳибнуғузи минтақа ва ҷаҳон, равобити бисёрасраи таърихиву фарҳангии ҳалқи тоҷик бо мардуми Ҳиндустон, инҷунин имкониятҳои васеи иқтисодиву технологии онро ба инобат гирифта, мо аз миёнаҳои солҳои 90-уми асри гузашта ҳамкориҳои гуногунҷанбаро бо ин кишвар густаришу таҳқим бахшидем.

Гароиши Ҷумҳурии Ҳиндустон ба демократия ва дунявият, оштинопазирӣ он бо терроризм ва ифрот-гароии сиёсӣ дар пасманзари таҳаввулоти геополитикии вақтҳои охир аҳамияти маҳсус пайдо кардааст.

Ин мувофиқати мавқеъҳо ва ҳадафҳо имконият фароҳам меорад, ки майдони ҳамкориҳои мутақобилан судманди мо торафт васеътар гашта, ҷанбаҳои навро фаро гирад ва ҳам ба нағъи ҳарду кишвар ва ҳам минтақа хизмат намояд.

Баъди оғоз гардидани амалиёти зиддитеrroristӣ дар Афғонистон зиёда аз даҳ сол аст, ки дар муносибатҳои сиёсии Тоҷикистону Покистон барои густариши воқеии ҳамкориҳои судманди ду кишвар шароити мусоид фароҳам омадааст.

Барои Ҷумҳурии Тоҷикистон имкониятҳои тиҷоративу иқтисодии Покистон, мавқеи геостратегӣ ва нуғузи он дар минтақаи Осиёи Ҷанубӣ ва ҷаҳони ислом муҳим мебошад.

Аз ин рӯ, мо қӯшишҳои хешро барои мустаҳкам намудани муносибатҳоямон идома ҳоҳем дод ва дар мубориза бар зидди таҳдидҳои муосир, алалхусус терроризм, экстремизм ва қочоқи маводи муҳаддир, ҳадафмандона ҳамкорӣ ҳоҳем кард.

Ин ҳамкорӣ алалхусус дар ҷаҳорҷӯбаи муносибатҳои сеҷониба бо Афғонистон аҳамияти фавқулодда қасб

мекунад, чунки он на танҳо ба самти мусоидат барои ҳалли мушкилоти Афғонистон равона ҳоҳад шуд, балки барои минтақа низ намунаи нави равобити созандаро таҷассум ҳоҳад кард.

Дар ин чаҳорҷӯба ҳарчи зудтар амалӣ намудани лоиҳаҳое, мисли хатти интиқоли барқи КАСА-1000, зербинои ҳамкориҳои зикршударо, бешак, таҳқим ҳоҳанд бахшид.

Давлати мо бо мақсади роҳ ёфтани ба бозорҳои босуръат инкишофёбандаи сармоя, технология, ашёи хом ва маҳсулоти саноатӣ рушду таҳқими ҳамкориҳои мутақобилан судмандро бо кишварҳои араб ва Осиёи Ҷанубу Шарқӣ, ба монанди Арабистонӣ Саудӣ, Қатар, Кувайт, Баҳрайн, Миср, Алҷазоир, Амороти Муттаҳидаи Араб, Ветнам, Индонезия, Малайзия, Ҷумҳурии Корея ва Япония, аз самтҳои афзалиятнок меҳисобад.

Бинобар ин, тавсееа бахшиданни фаъолияти сиёсиву иқтисодии хориҷии мо дар доираи онҳо аз масъалаҳои рӯзмарра мебошад.

Тоҷикистон ба густариши муносибатҳои ҳамкорӣ бо Япония аз охири асри гузашта аҳамияти зиёд медиҳад. Вазъи муносибатҳои дучониба дар асри ҷадид барои расидан ба ин ҳадаф шароити мусоид фароҳам меорад.

Чунки Япония ба ҳайси шарики боэътиномод ва кишвари мададрасон дар татбиқи лоиҳаҳои зиёди инфрасоҳторӣ саҳми арзанда дорад.

Аз ин рӯ, мо робитаҳои худро бо ин кишвари дӯст чи мустақиман ва чи аз тариқи ниҳодҳои байналмилалии молиявӣ тавсееи бештар ҳоҳем дод.

Мо алоқамандии кишварҳои сармоягузори эҳтимолии Осиёи Ҷанубӣ ва Ҷанубу Шарқӣ, нимҷазираи Арабистонро ба татбиқи лоиҳаҳо дар соҳаҳои гуногуни иқтисоди миллий ба назар гарифта, ҷиҳати рушду тавсееи ҳамкориҳои мутақобилан судманд бо кишварҳои ин минтақаҳои ҷаҳон дар оянда низ ҷидду ҷаҳд ҳоҳем кард.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ба инкишофи муносибатҳои иқтисодиву тиҷоратӣ ва илмиву фарҳангӣ бо Ҷумҳурии Туркия манфиатдор аст.

Густариши ҳамкориҳои судманди Тоҷикистону Туркия аз оғози истиқлолият собиқаи хубу ғанӣ дошта, ба таъмини

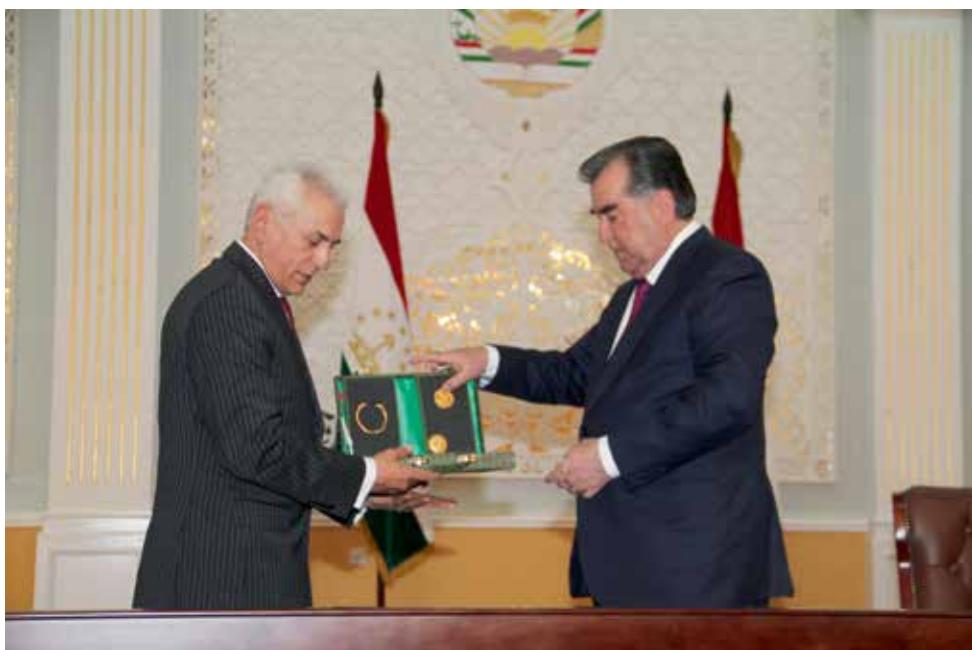

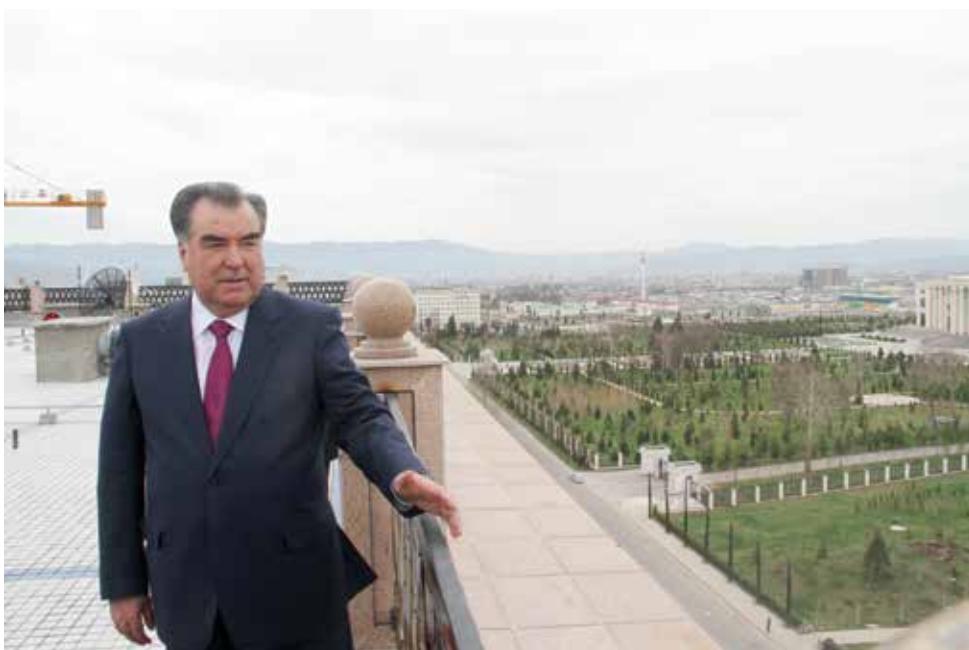

амнияти минтақавӣ ва таҳқими мавқеи кишвари мо дар низоми ҳамгироии минтақавӣ қӯмаки назаррас мерасонад.

Ҳамкориҳои мо дурнамои бехтаре доранд, ки истифодаи васеи он ба нафъи ҳарду кишвар аст.

Дар сиёсати хориҷии давлати мо аз солҳои аввали соҳибистиклолӣ дар баробари муносибатҳои дучониба, ҳамкориҳои бисёрҷониба бо созмонҳои минтақавию байналмилаӣ мавқеи маҳсус доранд.

Дар ин замина муносибатҳо бо Созмони Милали Муттҳаҳид, Созмони Ҳамкории Шанхай, Созмони амнияти ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Созмони Аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ, Созмони Ҳамкории Исломӣ, Созмони ҳамкории иқтисодӣ ва ниҳодҳои байналмилалии молиявӣ бояд мисли солҳои пешин афзалият дошта бошанд.

Ҳамкории Тоҷикистон бо созмонҳои байналмилаӣ ва минтақавӣ ба фароҳам овардани шароити мусоид барои таҳқими минбаъдаи истиқлолияти давлатӣ, ҳифзи тамомияти арзӣ, устувор гардонидани мавқеи кишвар дар ҷомеаи ҷаҳонӣ ва иштироки фаъолонаи он дар равандҳои умумиҷаҳонӣ равона шудааст.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷонибдори дарозумрии Созмони Милали Муттҳаҳид ва тақвият додани нақши муттҳаҳид-кунандай он дар асри XXI мебошад.

Зеро ин созмон василаи нодире барои ҷустуҷӯи муштараки тавозуни манфиатҳо ва ягона мақоми глобалист, ки салоҳияти қабули қарорҳои қонунии вобаста ба амалиёти дастаҷамъӣ оид ба ҳифзи сулҳ ва низоми байналмилаиро тавассути афзоиши самаранокӣ ва масъулияти Шӯрои Амнияти худ дорад.

Аз ин рӯ, мо ҷонибдори ислоҳоти созандай ин ниҳоди муҳимтарини Созмони Милал буда, боло бурдани нақши онро дар ҳаллу фасли масоили умдаи инсоният ҳоҳонем.

Таъмину пуштибонии манфиатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Созмони Милали Муттҳаҳид ва мақомоти асосиву ёрирасони он яке аз вазифаҳои калидии сиёсати хориҷии давлати мо мебошад.

Бист сол муқаддам, вақте ки Тоҷикистони соҳибистиклол дар арсаи байналмилаӣ қадамҳои аввалини худро

мегузошт, бо низои дохилӣ, ки ба худи мавҷудияти давлати Тоҷикистон таҳдид мекард, рӯ ба рӯ шуд.

Дар чунин айёми ниҳоят сангин ҳамкории давлати тозатаъсиси мо бо Созмони Милали Муттаҳид барои ҳаллу фасли он фоҷиа сурат гирифт, ки то ҳол намунаи нодири амалияи ҳифзи сулҳ ба ҳисоб рафта, аз рӯзҳои аввали истиқлол ҳамкории моро бо ин ниҳоди ҷаҳонӣ ҳусни оғоз баҳшид.

Имрӯз Тоҷикистон узви фаъоли Созмони Милали Муттаҳид мебошад ва мо ҳамкориҳои худро бо ин ниҳоди муҳими ҷаҳонӣ баланд арзёбӣ менамоем.

Дар як муддати кӯтоҳи таъриҳӣ аз ҷониби ин созмони глобалий пазируфта шудани се ибтикори мо – эълони Соли байналмилалии оби тоза дар соли 2003, тасдиқи Даҳсолаи амалиёти «Об барои ҳаёт» барои солҳои 2005-2015 ва Соли байналмилалии ҳамкорӣ дар соҳаи об эълон гардиданӣ соли 2013 мавқеи аз ҷониби ҷомеаи байналмилалий эътироф гардиданӣ сарварии Тоҷикистонро дар ин раванд сабит намуд ва таҳқим баҳшид.

Бо ҳамкориву қӯмаки Созмони Милал ва ниҳодҳои муҳталифи он ҳоло теъдоди зиёди лоиҳаҳо дар кишвар мавриди татбиқ қарор доранд ва мо равобити худро бо онҳо дар оянда низ тавсееа ва густариш ҳоҳем дод.

Иштироки фаъоли Тоҷикистон дар Созмони ҳамкории Шанҳай ба хотири таҳқими муносибатҳои неки ҳамсаёғӣ, равобити боэътиҳод ва дӯстона дар байни давлатҳои аъзо ва нозир, инчунин таъмини амнияту оромӣ ва рушди устувори иқтисодӣ дар минтақа мебошад.

Ба андешаи мо, имкониятҳои ин созмон дар самти густариши ҳамкориҳои судманди иқтисодӣ ҳанӯз кам мавриди истифода қарор дода шудаанд.

Самти афзалро дар фаъолияти Созмони ҳамкории Шанҳай мо дар тавсееаи робитаҳои иқтисодӣ, татбиқи лоиҳаҳои инфрасоҳторӣ, ҳамкории экологӣ ва густариши муколамаи фарҳангӣ мебинем.

Дар ҷаҳорчӯбаи ин созмон Тоҷикистон ҷонибдори он аст, ки дар мубориза ба муқобили терроризм, ифротгароии сиёсӣ ва сепаратизм – дар баробари аъзои комилхуқуқаш – давлатҳои нозир ва шарикони муколама низ фаъолона иштирок намоянд.

Дар айни замон аз ҷониби аъзои аслии созмон дақиқан ва бечунучаро ичро намудани ӯҳдадориҳои худ тибқи Хартияи созмон тақозои рӯз аст.

Дар вазъи ниҳоят мураккаби солҳои охир ҳамкории мудар бахши амният аҳамияти ҳаётан муҳим касб кард ва дар ин ҷода фаъолияти мудар ҷаҳорчӯбаи Созмони Аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ барои мубориза бар зидди ҳатарҳои глобалий ва таъмини амнияти мардуми кишвар муҳим аст.

Аз ин рӯ, мо узвияти худро дар ин созмон бо ширкати фаъол дар ҳамаи ҷорабиниҳои он тақвият бахшида, барои таъмини амнияти воқеан дастаҷамъӣ сайди ҳоҳем кард.

Ҷумҳурии Тоҷикистон манфиатдори густариши ҳамкориҳои самарарабаҳш бо Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо ва соҳтору ниҳодҳои он мебошад.

Давлати мо аз таҷрибаи ғании ин созмон дар ҷодаи демократикунонии ҷомеа, бунёду фаъолияти рукну ниҳодҳои демократӣ, ҳифзи ҳуқуқ ва озодиҳои асосии инсон ва эҷоди давлати воқеан ҳуқуқбунёд дар заминаи иқтисоди бозории ҳусусияти иҷтимоидошта, ҳалли масъалаҳои мубрами иқтисодӣ ва ҳифзи муҳити зист истифода ҳоҳад бурд.

Тоҷикистон аз моҳи феврали соли 2002 иштирокчии Барномаи Созмони Шартномаи Атлантикаи Шимолӣ «Ҳамкорӣ барои сулҳ» буда, муносибатҳои фаъолро дар доираи он ба манфиати нигаҳдории амнияти субот дар оянда низ зарур мешуморад.

Мо нақши тамаддуни исломиро дар рушди маънавии башарият ва дар муҳофизати сулҳу субот дар саросари ҷаҳон баланд арзёбӣ намуда, муқобили сӯиистифода аз дини мубини ислом ба мақсадҳои ғаразноки сиёсӣ мебошем.

Тоҷикистон аз ҷумлаи кишварҳои пасошӯравӣ аввалин узви Созмони конфронси исломист, ки ҳоло Созмони Ҳамкории Исломӣ ном гирифтааст ва дар доираи ин ташкилоти бонуфуз мо ҷонибдори густариши муносибатҳои дӯстона ва ҳамкориҳои судманд бо кишварҳои ҷаҳони ислом дар асоси дучониба ва ҳам дар ҷаҳорчӯбаи ин созмон, муассисаҳои он, инчунин Созмони Ҳамкории Иқтисодӣ мебошем.

Ба андешаи мо, ин созмонҳо бояд нақши худро дар ҳаллу фасли масъалаҳои доғи минтақаашон тавсека бахшанд. Тоҷикистон дар ин раванд саҳм ҳоҳад гирифт.

Дар раванди татбиқи Стратегияи миллии рушд ва Ҳадафҳои Рушди Ҳазорсола баланд бардоштани сатҳи боздеҳи ҳамкориҳои мо, чун кишвари узви ин созмонҳо, бо Бунёди байналмилалии асьор, Бонки ҷаҳонӣ, Бонки осиёии рушд, Бонки таҷдид ва тараққиёти Аврупо ва Бонки исломии рушд, Бонки рушди Авруосиё, Бонки сармоягузории Аврупо, фонду ниҳодҳои дигари молиявӣ мувофиқи мақсад мебошад.

Пас аз ёздаҳ соли саъю талоши пайгирана кишвари мо ба узвияти Созмони Үмумиҷаҳонии Савдо пазируфта шуд. Ин иқдом бояд механизми муҳими пиёда сохтани манфиатҳои миллии мо дар арсаи глобалии тиҷорат ва иқтисод гардад.

Вазорату идораҳои марбутаи кишвар ин рӯйдоди муҳимро ба инобат гирифта, барои татбиқи мақсаду ҳадафҳои мо, ки ҳангоми ворид шудан ба ин созмони бонуфуз эълон карда будем, бояд иқдомоти муассирро амалӣ намоянд.

Ҷумхурии Тоҷикистон барои расонидани ёриҳои фарҳангиву маърифатӣ ба ҳамватанони бурунмарзӣ минбаъд низ ҷораҳои зарурӣ ҳоҳад андешид.

Конститутсияи Ҷумхурии Тоҷикистон ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои ҳамватанонро дар хориҷи кишвар кафолат медиҳад ва онҳо дар асоси меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалий ва шартномаҳои дучониба бояд танзим карда шаванд.

Ибтидои асри XXI барои сиёсати хориҷии давлати Тоҷикистон замони гузариш ба марҳалаи нав ва басо масъулиятноки рушд гардид, ки дигаргунсозиҳои бунёдии мусbat дар худи Тоҷикистон ва равандҳои амиқ дар сиёсату иқтисоди ҷаҳонӣ боиси он гардидаанд.

Тоҷикистон ба асри XXI бо дарки возеҳи манфиатҳои миллӣ ва нақши худ дар арсаи байналмилалий, ҳадафу вазифаҳои наздик ва дарозмӯҳлати сиёсии хориҷӣ қадам гузошт.

Имрӯз андешаву дидгоҳи мо оид ба вазъи ҷаҳону минтақа ва авлавиятҳои сиёсати хориҷиамон васеътару воқеитар ва дақиқтар гардидаанд.

Алҳол дар мамлакати мо аксарият бар он ақидаанд ва он ҳам аз мазмуни классикии сиёсати хориҷӣ маншаш мегирад, ки сиёсати хориҷӣ бояд эҷодгари шароити мусоидтарин ҷиҳати ҳалли масъалаҳои рушди дохилий бошад.

Дар давоми солҳои истиқлолият сиёсати хориҷии Тоҷикистон ба таври консептуалий ташаккул ёфт.

Сиёсати хориҷии сулҳоҳона, сарех, возех, пешбинишаванд, мутавозин ва амалгарои моро аксарияти мутлақи аҳолии кишвар пуштибонӣ менамояд ва он аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ низ чун сиёсати шаффоғу созанд пазируфта шудааст.

Дигаргунҳои ҳаёти ҷамъиятигу сиёсӣ ва иҷтимоии Тоҷикистон дар марзи асрҳои XX ва XXI ва ташаккули манзараи нави геополитикӣ дар ҷаҳону минтақа зарурати мушаххас намудани ҳадаф, вазифа ва самтҳои сиёсати хориҷии Тоҷикистонро ба миён гузоштанд ва ин, дар навбати худ, сабаби таҳияи аввалин санади усулии сиёсати хориҷии давлати мо гардида.

Тавре ба шумо маълум аст, ҳанӯз моҳи сентябри соли 2002 Консепсияи сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки то ҳол амал мекунад, тасдиқ гардида буд. Қисмати зиёди ҳозирини ин толор бо ин санад шиносанд.

Ҳарчанд ки консепсия пас аз сипарӣ гаштани зиёда аз даҳ сол ниёзманд ба таҷдиди назар шудааст, вале он моҳиятан идеологияи тамоми фаъолияти давлати моро дар арсаи муносибатҳои байналмилалий таҷассум намуда, самтҳои асосӣ, роҳу василаҳои татбиқи манфиатҳои дарозмуddати миллии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян мекунад.

Агар мушаххастар гӯем, он ба қутбнамое шабоҳат дорад, ки мо бо он бояд иқдомоти худро дар арсаи байналмилалий бо дарназардошти дурнамо мувофиқ созем.

Аз ин рӯ, ба Ҳукумати Тоҷикистон, аз ҷумла ба Вазорати корҳои хориҷии Тоҷикистон, супориш дода мешавад, ки лоиҳаи Консепсияи нави сиёсати хориҷии кишварро таҳия намуда, дар он бо дарназардошти таҳаввулоту тағиироти дар арсаи байналмилалий бавучудомада, ҳадафу мақсадҳо ва самтҳои асосии сиёсати хориҷии Тоҷикистонро муайян карда, то охири сол ба Президенти мамлакат пешниҳод намоянд.

Ҷавҳари консепсияи нави сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд иборат аз он бошад, ки сиёсати хориҷии давлат дар маҷрои раванди татбиқи манфиатҳои миллӣ пайгиrona пеш раfta, ҳарчи бештар комёб гардад. Самтҳои муҳим ва унсурҳои зотии он бояд воқеъбинӣ ва мутаносибӣ бошанд.

Мавзӯи манфиатҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи сиёсати хориҷӣ солҳои охир дар доираҳои гуногуни илмӣ, ҷамъияти ва сиёсӣ зуд-зуд мавриди баҳсу мунозираҳо қарор мегирад. Ин манфиатҳо дар марҳалaiи кунунӣ ва ояндаи наздик қадомҳоянд?

Қабл аз ҳама, онҳо ҳимоя ва мустаҳкам намудани соҳибистиқлолии давлатӣ, таъмини амнияти миллӣ, фароҳам овардани шароити мусоид барои рушди устувори иқтисодӣ ва тадриҷan баланд бардоштани сатҳи зинҷагии мардум, таъмини истиқлолияти энергетикии кишвар, дастёб шудан ба амнияти озуқаворӣ ва аз бунбасти коммуникатсионӣ раҳӣ баҳшидани сарзамин, ҳимояи ҳукуқу озодиҳо, эътибор ва манфиатҳои шаҳрвандони Тоҷикистонро дар доҳил ва хориҷи кишвар дар назар доранд.

Дар айни замон тавре ки зикр шуд, эҷоди камарбанди ҳусни ҳамҷаворӣ дар тӯли марзҳои Тоҷикистон, инкишофи муносибатҳои боварӣ, дӯстӣ ва ҳамкорӣ бо тамоми кишварҳои олам дар асоси манфиатҳои мутақобила, тақвияти шинохти мусбати мамлакатамон дар ҷаҳон, баланд бардоштани эътибору манзалати Тоҷикистон, мусоидат ба фаъолияти созандаву қонунии ҷамъиятҳои тоҷикон ва ҳамвatanon дар кишварҳои дигар низ ҷавобғӯи манфиатҳои миллӣ дар арсаи сиёсати хориҷии давлати мо мебошанд.

Аз ин рӯ, комилан табиист, ки тамоми мақомоти давлатӣ ҳангоми анҷом додани робитаҳо бо кишварҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ мутобиқи ваколатҳояшон бояд муқаррароти Консепсияи сиёсати хориҷии мамлакатро баъд аз таҷdiдаш ба роҳбарӣ гиранд.

Ҳозирини гиромӣ!

Тибқи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудани самту мундариҷаи сиёсати хориҷии кишвар ба

ӯҳдаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта шуда, мухимтарин рукни давлатӣ дар соҳаи иҷрои вазифаҳои сиёсати байналмилалӣ Вазорати корҳои хориҷӣ мебошад.

Татбиқи амалии стратегияи умумии сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба амал баровардани иқдомҳои мушахҳас дар ин арса ва таъмини ҳуқуқии фаъолияти сиёсии хориҷӣ, ҳамоҳанг сохтани робитаҳои байналмилалии мо бо мақсади пиёда кардани сиёсати ягонаву якson дар муносибатҳо бо давлатҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ аз ҷумлаи ин вазифаҳо ҳастанд.

Ҳарчанд ки ман ба ин нукта ҷаҳонӣ бор ишора кардаам, меҳоҳам бори дигар аҳамияти дипломатияи иқтисодиро таъкид намоям, чунки солҳои охир дар радифи истифодаи тарзу усулҳои дипломатияи анъанавию классикӣ дар аксари давлатҳои ҷаҳон аҳамияти истифодаи муассири тарикаву василаҳои дипломатияи иқтисодӣ ба маротиб боло рафтааст.

Вазорати корҳои хориҷӣ бояд ин амалияро амиқтар омӯзад ва аз беҳтарин намунаҳои он пурсамар истифода барад.

Дар баробари соҳиби қобилияти таҳлилгарӣ будан ва донистани забонҳои хориҷӣ ҳар як дипломати ҷавони тоҷик бояд доништу тафаккури мукаммали иқтисодӣ дошта бошад ва унсури иқтисодии масъалаҳои қалони байналмилалиро ошкору дарк карда тавонад.

Вазорати корҳои хориҷии моро зарур аст, ки дар фаъолияти ҳаррӯзааш воқеияти геоиқтисодии ҷаҳони муосирро пурра ба инобат гирифта, ба мавзӯъ ва масоили иқтисодӣ амалан рӯ биёрад.

Муҳим аст, ки на фақат ба ҷалби сармояи хориҷӣ ба Тоҷикистон ва рушди тавсееи робитаҳои тиҷоративу иқтисодии кишвар мусоидати комил сурат гирад, балки якҷоя бо вазоратҳои соҳавӣ бояд низоми доимоамал-кунандаи экспертизаи тамоюлҳои инкишофи иқтисодиётӣ ҷаҳонӣ мутобиқ ба шароити кишвар ва минтақаи мо ба миён оварда шавад.

Дар шароити муосир аҳамияти ояндабинии раванду ҳаводиси сиёсиву иқтисодӣ дар минтақа ва дигар самтҳои асосии сиёсати хориҷии мо ва вокуниши саривақтиву дуруст ба онҳо ба маротиб зиёд гаштааст.

Бо дарназардошти ин заруратҳо, вазоратро лозим аст, ки маҷмӯи тадбирҳои иловагиро таҳия ва амалӣ созад.

Яке аз ин тадбирҳо таъсиси Шӯро оид ба сиёсати хориҷӣ – чун мақоми машваратӣ – дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон шуда метавонад.

Дар ин ҳамоиши ғайрирасмӣ бо коршиносони бахши муносибатҳои байналмилалӣ, собиқадорони ҳадамоти дипломатӣ, донишмандони соҳаҳои ба равобити хориҷӣ марбут ва роҳбарони воситаҳои аҳбори умум гуфтугӯи мустақим сурат ғирифта, муҳокимаи масъалаҳои муҳимтарини ҳаёти байналмилалӣ ва сиёсати хориҷӣ, ояндабинии равандҳои умдаи арсаи ҷаҳониву минтақавӣ, омӯзиши афкори ҷамъиятӣ, арзёбии ибтикороти байналхалқии давлати мо ва ғайраро анҷом додан мувофиқи мақсад мебошад.

Дигар ин, ки дипломатҳои тоҷик то ҳол дар тақвими миллӣ рӯзи қасбии худро надоранд. Гумон мекунам, вақти он расидааст, ки баъд аз омӯзиши ҳамаи паҳлӯҳои мавзӯъ ин масъала низ баррасӣ гардида, тибқи таҷрибаи мавҷудаи байналмилалӣ дар ин мавзӯъ низ тасмим ғирифта шавад.

Мавқеъ ва аҳамияти фаъолияти сафоратхонаҳо дар низоми ҳадамоти дипломатии тоҷик ба ҳама маълум аст. Валебояд фаромӯш накунем, ки сафирон ва сафоратхонаҳое, ки ба онҳо роҳбари мекунанд, танҳо аз як Вазорати корҳои хориҷӣ намояндагӣ намекунанд.

Онҳо намояндаи Роҳбари давлати Тоҷикистон дар назди роҳбари давлати дигар буда, манфиатҳои миллии тамоми қишварро дар хориҷи он муаррифӣ ва ҳимоят менамоянд.

Ин ҳолат ба сафиру сафоратхона ваколатҳои зиёд дода, ҳамзамон бо ин, бояд ҳисси масъулияти онҳоро дар назди давлату мардуми Тоҷикистон ба маротиб афзун гардонад.

Сафирон ва намояндагони дипломатии мо вазифадоранд, ки на танҳо вазъи мамлакати пазираҷон, балки вазъи худи Тоҷикистонро низ ба таври дурусту аниқ дар мулоқоту музокироти дипломатӣ арзёбӣ намоянд ва фарҳангу таърихи ғановатманди моро ба таври шоиста намояндагӣ қунанд.

Илова бар ин, онҳо бояд иртиботи мутақобилаи вазифаҳои дар назди қишварашон истодаро бо вазъи

умумии ҷаҳону минтақа равшану дақиқ дарк намоянд. Мо аз онҳо таҳлили касбӣ ва пешбиниву пешниҳодҳои мушаххасро интизорем.

Вале, мутаассифона, сифату мазмуни аксари номаҳои иттилоотие, ки аз сафирону намояндағиҳои дипломатии мо мерасанд, моро ҳанӯз қонеъ карда наметавонад.

Ҳамзамон бо ин, ба ташаббусҳои оқилонаву рӯзмарраи намояндағиҳои дипломатии мо дар қишварҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ бояд таваҷҷуҳи бештар зоҳир гардад.

Ба онҳо барои амалий соҳтани иқдомоте, ки метавонанд дар самтҳои алоҳидай фаъолияти сиёсати хориҷӣ боиси пешрафти назаррасе гарданд, дар ҳар маврид аз ҷониби роҳбарияти Вазорати корҳои хориҷӣ мадади амалий расонидан зарур аст.

Умуман бояд қайд кард, ки дар масоили қадрӣ мо камбуҷиву норасоиҳои зиёд дорем, ҳам дар мавзӯи омода қардани қадрҳои лоиқу кордон, сатҳи баланди касбидошта, донандағони умдатарин масоили ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва дигар самтҳои касби байналмилалӣ ва ҳам дар масоили ҷобаҷгузории қадрҳо.

Имрӯз мо бояд ба ин масъалаҳо ҳам дар дастгоҳи марказии вазорат ва ҳам дар сафоратҳову намояндағиҳо дикқати ҷиддӣ дихем, то беҳтарин қадрҳои мо ба вазифа соҳиб шаванд.

Дар масоили хизматрасониҳои консулий ба шаҳрвандон, алалхусус атбои хориҷӣ, шикояту мушкилоти зиёд ба ҷашм мерасад.

Гумон мекунам бо ин масъала, ки ба сатҳи обрӯву манзали Тоҷикистон бевосита таъсир мерасонад, бояд ҷиддан муносибат намоем ва камбуҷиву норасоиҳои мавҷударо аз байн бардорем.

Дар айни ҳол, дар вазъи имрӯзай технологияҳои иттилоотӣ, мо бояд дар бораи таъсис намудани шабакаи фарогири иттилоотӣ, ки ҳадамоти консулий, марзбонӣ, амниятий ва ниҳодҳои дигарро ба ҳам пайваст намуда, имконияти мудоҳиларо ба умури консулий комилан аз байн барад, фикр намоем.

Вазорати корҳои хориҷӣ, Вазорати корҳои дохилӣ, Кумитаи давлатии амнияти миллӣ, Саридораи Қӯшунҳои сарҳадӣ, Ҳадамоти муҳочират вазифадор карда мешаванд, ки дар бораи таъсису танзими шабакаи электронии фарогири масоили додугурифти раводид ва рафтумади шаҳрвандон, аз ҷумла атбои хориҷӣ, дар муддати шаш моҳ пешниҳод манзур намоянд.

Масъалаи назорати иҷрои шартномаҳои байналмилалии Тоҷикистон бо кишварҳои хориҷӣ низ яке аз мавзӯъҳои муҳимме маҳсуб меёбад, ки дар ин ҷода Вазорати корҳои хориҷӣ фаъолияташро бояд беҳтар созад.

Ин бахши кори вазорат бояд бо мутахассисони беҳтарин тақвият дода шавад, чунки ҳулоسابарорӣ нисбат ба ҳар гуна лоиҳае, ки вазоратҳои дигар таҳия мекунанд, бар дӯши шумост.

Вазоратро зарур аст, ки оид ба ҷараёни татбиқи шартномаҳои байналмилалии Тоҷикистон таҳлилу пешниҳодоти ҳудро мунтазам ба Ҳукумати Тоҷикистон манзур намояд.

Ҳамчунин дар аснои омодагии сафарҳои расмии Роҳбари давлат ба кишварҳои хориҷӣ бояд на ба шумораи созишиномаҳо, балки ба сифату аҳамиятнокии санадҳои имзошаванда диққати аввалинҷараҷа дода шавад.

Мусоидат ба эҷоди симои мусбати Тоҷикистон дар хориҷа барои Вазорати корҳои хориҷӣ ва намояндагиҳои дипломатии давлати мо дар хориҷа яке аз масъалаҳои марказӣ мебошад. Барои Тоҷикистон масъалаи ҳифзи мартабаву манзалат, обруҷу эътибор ва шарикӣ боэъти мод дар мадди аввал қарор дорад.

Вазъият дар ин арса ҳамоно беҳбудиро тақозо дорад. Бинобар ин, вазорат дар ин самт бояд сатҳи корро беҳтар намояд.

Давлати мо солҳои охир ба масъалаҳои вазъу дурнамои фазои иттилоотии ҳуд, ҳифзу ғанигардонии он муносибати торафт ҷиддӣ зохир намуда, ин омилро чун яке аз воситаҳои асосии эҷоди шинохти мусбати кишвар дар арсаи ҷаҳонӣ истифода бурданист.

Зарур аст, ки Вазорати корҳои хориҷӣ низ ҳамкории ҳудро бо намояндагони воситаҳои ахбори умуми

кишварҳои хориҷӣ беҳтар роҳандозӣ намуда, нуфузашро дар интернет ва шабакаҳои иҷтимоии он ба таври назаррас афзоиш дижад.

Дар хотима меҳостам ёдрас намоям, ки имсол мову шуморо корҳои зиёду муҳим дар пешанд. Дар кишвар гузаронидани чорабиниҳои бузурги байналмилалӣ, аз ҷумла вобаста ба Соли ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи об, дар назар аст.

Муваффақияти онҳо дар аксари мавридҳо аз кору фаъолияти дипломатҳо вобаста аст. Итминон дорам, ки фаъолияти шумо минбаъд бештар ҷавобгӯи талабот гашта, стратегия ва амалияи байналмилалии давлати моро ба ҳадафҳои асосиаш боз ҳам наздиктар месозад.

*Дар ин ҷода ба шумо барори кору
зайрати дучанд орзу дорам.*

Ҳамеши саломату комёб бошиед!

*Уважаемые сотрудники дипломатической
службы суверенного Таджикистана!*

*Дорогие ветераны дипломатической сферы!
Уважаемые присутствующие!*

Весьма символично, что накануне великого традиционного праздника нашего народа – лучезарного Навруза – мы принимаем участие в одном из первых знаменательных событий нынешнего года – церемонии сдачи в эксплуатацию нового здания Министерства иностранных дел Республики Таджикистан.

От всей души поздравляю всех вас с наступлением Навруза, а также с обретением столь добротного высококлассного здания и желаю вам больших успехов на поприще политической мысли, инициативы и действия во благо нашей страны.

По-моему, ни для кого не секрет, что в течении всего периода независимости остро ощущалась необходимость в подобном обустроенным здании, отвечающем требованиям внешнеполитического ведомства и с его сдачей сбылась мечта не одного поколения таджикских дипломатов.

Естественно, такое незабываемое событие, создание прекрасных условий для работы требуют большей отдачи, новых удвоенных и утроенных усилий и стараний в интересах улучшения деятельности, результаты которой вполне отвечали бы требованиям времени.

С того дня – 12 октября 2010 года – когда был заложен первый камень нового здания, прошло всего два с половиной года и вот сегодня мы находимся в этом современном, великолепном здании, которое будет служить таджикским дипломатам – достойным наследникам великих Балъами и Утби, Джайхони и Низомулмулка.

Следует отметить, что здание вобрало в себя европейские и восточные архитектурные традиции, также в нём широко представлены достижения национального зодчества.

Здание состоит из 138 служебных кабинетов, 12 залов, в том числе для переговоров, пресс-конференций и консультативных совещаний, залов для приёма гостей, библиотеки и столовой, в целом в нём созданы благоприятные современные условия для деятельности 300 работников.

Пользуясь случаем, хочу выразить благодарность руководству Министерства иностранных дел, архитекторам, инженерам, строителям – всем, кто внес вклад в возведение этого монументального здания.

Дорогие друзья!

Причины, по которым государство уделяет постоянное внимание к вопросам дипломатической жизни, совершенно очевидны.

В процессе формирования и развития Таджикистана как суверенного независимого государства значительную роль играет его внешняя политика.

Конкретные исторические условия зарождения и развития нашей суверенной страны, характер и содержание международного развития на стыке двух веков естественным образом определили особое значение внешнего фактора в жизни нашего государства, а также неразрывную связь внутреннего развития с международными реалиями.

В начале XXI века мир переживает глубокие изменения, возникшие в результате переустройства мировой полицентричной системы. В geopolитическом измерении планеты появились новые политические и экономические реалии, которые обуславливают трансформацию системы международных отношений в ближайшие десять-пятнадцать лет.

Процессы, возникшие в мире, на современном этапе охватили политические, экономические, социальные и духовных сферы.

Самым значимым процессом является глобализация, которая напрямую влияет на природу и содержание международных отношений, а также на выбор государствами внешнеполитических векторов.

Республика Таджикистан расположена на важнейшем участке Евразии, которая соединяет Центральную Азию с Индокитайским регионом и принимает активное участие, особенно в последние два десятилетия, в глобальных процессах регионального и международного уровня.

Но это наше активное участие и выход Таджикистана на мировую арену дались нелегко. Достаточно напомнить, что после обретения независимости мы не имели компетентного учреждения или государственной структуры, занимающегося вопросами претворения в жизнь внешней политики, а доставшееся в наследство от советского периода Министерство иностранных дел имело всего одиннадцать работников.

Поэтому, можно с уверенностью утверждать, что и наша внешняя политика и претворяющий её в жизнь государственный орган – Министерство иностранных дел – являются истинными детищами выстраданной нами государственной независимости!

Именно благодаря независимости мы стали полноправным членом важнейших международных организаций, начиная с Организации Объединённых Наций. Таджикистан признан 147 государствами мира и сегодня мы поддерживаем дипломатические отношения со 128 странами.

Иначе говоря, мы стали полноправным субъектом мирового сообщества и мир признал Таджикистан как независимое государство.

В настоящее время мы находимся в условиях, когда глобализация, как доминирующий фактор эволюции мира, может создать, с одной стороны, огромные возможности для экономического и технологического развития и вообще прогрессивного продвижения стран, но, с другой, она может усилить противоречия в политических, экономических, культурно-нравственных сферах, сделать ещё более разительным социальное неравенство среди людей и усугубить духовный кризис мирового сообщества.

В этих условиях внешняя политика Таджикистана должна иметь прагматическое и реалистичное содержание и способствовать последовательному достижению национальных и государственных целей страны.

Реалистичный подход укрепляет основы независимости страны, и этот процесс должен протекать с учётом новых

граней международных отношений, с опорой на реальную действительность эпохи глобализации.

Вызовы XXI века всё более побуждают к тому, чтобы внешняя политика Таджикистана – без утраты классической парадигмы – имела неразрывную связь с экономическими потребностями государства, осуществляя эффективные меры по их удовлетворению.

Одна из важнейших нынешних проблем – это соблюдение баланса между процессом глобализации и национальными интересами каждой страны. Мы считаем, что уважение суверенитета и независимости каждой страны должно быть на деле признано в качестве основы основ общепринятых норм международной жизни.

Глобализация и национальные интересы стран мира должны взаимно дополнять друг друга и являться гарантом устойчивого развития международных отношений.

Республика Таджикистан, последовательно претворяя в жизнь политику «открытых дверей», считает возможным создание эффективных средств сочетания национальных интересов с международными усилиями, объединение этих усилий в деле адекватного противостояния угрозам и вызовам современного мира.

Такой подход в рамках процессов единой международной жизни даст возможность для создания равных условий, всеохватной системы безопасности и достойного положения для каждой из стран и народов, независимо от их роли, места и влияния в geopolитическом раскладе сил.

В то же время перманентный характер развития процесса политической и экономической интеграции стал характерной чертой международных отношений.

Республика Таджикистан заявляет о своей приверженности развитию регионального сотрудничества в рамках существующих международных организаций, которые способствуют решению сугубо национальных задач в условиях столкновения интересов.

Активное участие нашего государства в деятельности международных мировых и региональных организаций вытекает из необходимости, связанной с тем, чтобы внося посильный вклад в укрепление международной безопасности и стабильности, приоритетно обеспечить защиту своих интересов, а также привлечь технологические, экономические, политические и интеллектуальные

возможности для достижения долгосрочных целей внешней политики Таджикистана – создания благоприятных условий для успешной реализации реформ внутри страны и дальнейшего развития суверенного Таджикистана.

Мы заявляем о своей приверженности утверждению нового миропорядка и впредь также будем опираться на международные политические структуры и организации безопасности в мировом и региональном масштабах – Организацию Объединённых Наций, Шанхайскую Организацию Сотрудничества, Организацию по безопасности и сотрудничеству в Европе, Организацию Договора о коллективной безопасности, Организацию исламского сотрудничества.

Политическое руководство Таджикистана считает, что с уходом в небытие биполярной мировой системы, установление баланса сил не должно осуществляться путём создания новых военно-политических группировок, а посредством соглашений и договорённостей по обеспечению мира и стабильности, а также с использованием эффективных методов превентивной дипломатии.

К сожалению, с завершением периода «холодной войны» конфликтогенное пространство намного расширилось, широкое распространение получают гонка вооружений и международный терроризм, политический экстремизм, фундаментализм, сепаратизм, контрабанда наркотиков, организованная транснациональная преступность, распространение оружия массового поражения и его составных компонентов, что в целом угрожает национальной, региональной и глобальной безопасности.

Мы считаем, что новая мировая система должна быть свободна от войн, конфликтов, насилия и давления и опираться на всестороннее, равноправное и взаимовыгодное сотрудничество всех стран мира.

Только в таких условиях, путём совместных усилий, можно противостоять глобальным проблемам современности – международному терроризму, политическому экстремизму, распространению оружия массового поражения, техногенным и экологическим бедствиям, а также последствиям глобального потепления климата.

Таджикистан, в силу своего географического положения, находясь в центре пересечения geopolитических интересов мощных мировых сил, в современных условиях и в обозри-

мом будущем намерен проводить целенаправленную политику и в дальнейшем следовать стратегии многостороннего сотрудничества.

Главные цели внешней политики Республики Таджикистан в долгосрочной перспективе, как было отмечено, во имя защиты высших интересов страны должны состоять из усилий по созданию благоприятных внешних условий для устойчивого многопланового развития страны, дальнейшего роста Таджикистана в качестве суверенного независимого государства, достижения согласия и нахождения точек взаимной заинтересованности с зарубежными странами и международными организациями в процессе решения задач, определяемых приоритетами внешней политики нашего государства.

Геополитическое положение Таджикистана, его природно-экономические и демографические возможности, а также уровень социально-экономического развития требуют проведения активной, реалистичной извешенной политики. Вместе с тем, надо отметить, что успех внешней политики во многом зависит от баланса целей и возможностей их претворения.

Наше государство, как и большинство стран мира, при определении приоритетов внешней политики исходит, и в дальнейшем будет исходить, из высших национальных целей и интересов. Понятно, что эти приоритеты не могут быть постоянными и неизменными, ибо они должны соответствовать уровню и содержанию взаимоотношений Таджикистана с тем или иным государством или группой государств.

Вместе с тем, мы, как государство, проводящее политику «открытых дверей», не воспринимаем ни одно государство как априори недружественное и, как я не раз отмечал, будем развивать со всеми странами мира отношения дружбы и взаимовыгодного бескорыстного сотрудничества.

Важнейшая задача внешней политики заключается в создании пояса доверия и безопасности на протяжении всей границы страны путем развития и укрепления добрососедских отношений со всеми сопредельными странами.

В этих целях Республика Таджикистан в межгосударственных отношениях с сопредельными государствами руководствуется политикой дружбы, добрососедства, невмешательства во внутренние дела друг друга и в решении спорных вопросов, в том числе

пограничных и водно-энергетических, отдаёт абсолютное предпочтение мирным средствам их решения, то есть переговорам и диалогу.

Мы и в дальнейшем будем выдвигать мирные инициативы в целях урегулирования конфликтных ситуаций и принимать конструктивное участие в их мирном разрешении.

В системе межгосударственных отношений Таджикистана соседние страны и государства региона занимают приоритетное положение. Мы являемся сторонниками дальнейшего приумножения позитивного, многовекового и созидательного опыта дружественного сосуществования народов Центральной Азии.

В отношениях с Республикой Узбекистан определяющими факторами считаются признание важности и необходимости равных, обоюдовыгодных, бескорыстных и устойчивых отношений. Свою политику по отношению к этой соседней стране мы всегда будем проводить на основе взаимного уважения, созидательного сотрудничества и доброжелательности.

Общность целей и задач, которые стоят перед государствами региона, диктует необходимость развития и расширения отношений на основе доверия, дружбы и взаимовыгодного сотрудничества с Казахстаном, Туркменистаном и Кыргызстаном.

Руководство Республики Таджикистан считает активное региональное сотрудничество важнейшим средством решения экономических, социальных, экологических проблем и вопросов обеспечения безопасности в Центральной Азии, и этот подход в течении последних двадцати лет не раз был продемонстрирован в нашей политической практике.

В русле созидательного сотрудничества и взаимного доверия мы сможем противостоять глобальным современным вызовам и угрозам в нашем регионе.

Мы уверены, что созидательная региональная интеграция пойдёт во благо государств и народов всей Центральной Азии и каждой центрально-азиатской страны в отдельности.

Если мы обратим свои взоры на юг, то ещё раз убедимся, что установление прочного мира в соседнем Афганистане, спокойствия, политической безопасности и стабильности отвечают национальным интересам Таджикистана.

Мы поддерживаем усилия мирового сообщества и правительство этой дружественной страны в деле всеобъемлющего решения проблемы Афганистана и считаем, что право на определение будущего Афганистана принадлежит исключительно народу этой страны.

Республика Таджикистан всегда была и остаётся заинтересованной в сохранении территориальной целостности этого дружественного соседнего государства и консолидации всех его политических сил. В рамках совместной деятельности мирового сообщества в Афганистане наша страна и в дальнейшем будет вносить практический вклад, особенно в деле его экономического возрождения.

На поприще развития многопланового взаимовыгодного сотрудничества, среди стран региона братский, единоязычный с нами Афганистан всегда будет иметь приоритетное место.

В наших отношениях с Исламской Республикой Иран, как и с Афганистаном, важное место занимает историческая общность языка, литературы и культуры наших народов. Таджикистан и в дальнейшем сохранит и будет интенсивно расширять взаимовыгодное многоаспектное сотрудничество в двустороннем и многостороннем форматах с этой страной.

Судовлетворением можно констатировать, что в течении последних шести-семи лет фундаментальная сфера наших отношений – торгово-экономическое сотрудничество – обрела практический характер и достигла заметных высот.

Строительство новых железных и автомобильных дорог, газонефтепроводов, линий электропередач составляют суть созидательных планов, главная цель которых является ни чем иным, как обеспечение спокойной и комфортной жизни народам Таджикистана, Афганистана, Ирана и других стран региона.

Повестка дня наших двухсторонних, трёхсторонних и четырёхсторонних саммитов с Ираном, Афганистаном и Пакистаном, проходивших не раз, заключалась именно в этих вопросах.

Мы и в будущем будем прилагать усилия для укрепления и развития двух- и многосторонних отношений с этими дружественными странами.

С учётом концепции разноскоростной и разноуровневой интеграции в пространстве СНГ мы определили конкретику и выгодные аспекты сотрудничества с государствами-

членами, то есть со своими традиционными партнёрами, и будем способствовать развитию и совершенствованию процессов интеграции в пространстве Содружества с целью использования их созидательного потенциала и развития взаимовыгодного сотрудничества.

Поскольку у нас налажены добрые отношения со всеми странами Содружества, следует использовать этот положительный и созидательный потенциал в наилучших формах.

С учётом ведущей роли России в мире и регионе, развитие и укрепление традиционных отношений дружбы и сотрудничества с этой державой имеют особое значение.

Таджикистан ещё с XIX века находится с Россией в едином геополитическом, политическом и торгово-экономическом пространстве. Активизация связей с Россией на основе равенства, взаимной выгоды и стратегического партнёрства в сферах политической, военной, торгово-экономической деятельности, предпринимательства, трудовой миграции, культуры, науки, образования и других вопросах и сегодня отвечает национальным интересам Республики Таджикистан, являясь важным фактором региональной безопасности.

Наша страна не забыла важнейшую позитивную роль России в преодолении внутреннего конфликта в Таджикистане и установлении мира и стабильности на нашей земле.

Мы и впредь будем укреплять наши связи во всех сферах сотрудничества. И, естественно, прежде всего, в области экономики.

Хотя Россия с точки зрения уровня товарооборота с нами занимает первое место, возможностей для развития торгово-экономических связей ещё много и мы будем стремиться максимально их задействовать.

Мы имеем такие наглядные образцы экономических связей и взаимовыгодного сотрудничества в различных областях, в частности энергетике, как гидроэлектростанция «Сангтуда-1», являющаяся уникальным примером на постсоветском пространстве, и мы будем стремиться к их приумножению.

Дальнейшее развитие отношений добрососедства, дружбы и взаимовыгодного сотрудничества с нашим

великим соседом – Китайской Народной Республикой – является одной из важнейших задач внешней политики Республики Таджикистан в азиатском направлении.

В отношении с Китаем сложились хорошие образцы созидающего и плодотворного сотрудничества и на этой основе возникло широкое пространство для развития торгово-экономического и инвестиционного взаимодействия.

Этому способствует единство слова и дела Правительства Китая в части развития многопланового сотрудничества с соседним Таджикистаном, а также совпадение или близость позиций двух государств по вопросам региональной и мировой политики.

Именно поэтому, активизация отношений во всех сферах отвечает интересам не только Таджикистана и Китая, но и укрепления мира и стабильности всего региона, и мы в дальнейшем будем целенаправленно продвигать этот процесс как стратегическое направление нашего сотрудничества.

С учётом огромного влияния и важнейшей роли Соединённых Штатов Америки в мировой политике и экономике, Таджикистан и в дальнейшем будет стремиться к тому, чтобы развивать разноплановые отношения с этой глобальной державой и сохранить их партнёрский характер.

Особенно значима помощь, оказываемая этой крупнейшей страной-донором непосредственно или через международные финансовые организации, для развития различных сфер нашей национальной экономики, и мы с признательностью намерены продолжить позитивный процесс нашего сотрудничества.

Вот уже более десяти лет, как на почве решения афганской проблемы и создания благоприятных условий для регионального и межрегионального сотрудничества заметно укрепились политические контакты и консультации между Республикой Таджикистан и Соединёнными Штатами Америки.

В то же время безопасность Центральной Азии нельзя представить без обеспечения безопасности в Афганистане. Наши многоплановые связи с Соединёнными Штатами Америки в этом направлении и в дальнейшем будут оставаться важным фактором.

Объявленный вывод сил международной коалиции из Афганистана в 2014 году многократно увеличивает

нашу ответственность как буферной страны с границей протяжённостью в 1400 км, стоящей лицом к лицу перед вызовами и угрозами современности.

С началом нынешнего века в отношениях Таджикистана и Евросоюза произошли коренные положительные сдвиги и эта тенденция укрепляется с каждым годом.

Вопросы продвижения экономических реформ в нашей стране и поэтапного вхождения нашей национальной экономики в мировую систему хозяйственных отношений всё больше ставит нас перед необходимостью развития экономических, политических и культурных связей с индустриально развитыми странами мира.

Использование опыта этих стран в сферах экономики, современной науки и технологий будет способствовать созданию экономически самодостаточного и подлинно демократического общества.

Таджикистан считает Евросоюз одним из важных экономических партнёров, способствующим привлечению зарубежных инвестиций в приоритетные сферы национальной экономики, в том числе, энергетику и сельское хозяйство, социальное развитие, охрану окружающей среды и охрану государственных границ, и в дальнейшем на основе взаимной выгоды наша страна будет стремиться к развитию долгосрочного устойчивого сотрудничества с этим влиятельным межгосударственным объединением.

Это сотрудничество, естественно, охватит различные европейские структуры, в частности Европарламент, Совет Европы, Европейский инвестиционный банк и другие. В этом контексте мы поддерживаем новую стратегию ЕС в отношении Центральной Азии и надеемся, что она будет способствовать активному развитию регионального сотрудничества в Центральной Азии.

В этой связи Министерство иностранных дел Республики должно разработать и представить конкретный план действий относительно развития связей, привлечения инвестиций и других вопросов, касающихся Европейского Союза.

Развитие всесторонних плодотворных отношений со странами Индо-Китайского региона на протяжении всего периода независимости постоянно находится на переднем плане внешней политики нашего государства.

Принимая во внимание роль Республики Индия в качестве влиятельного государства региона и мира, многовековые исторические и культурные связи таджикского народа с народом Индии, а также её широкие экономические и технологические возможности, мы, начиная с середины 90-х годов прошлого столетия, развиваем и укрепляем многоплановое сотрудничество с этой страной.

Приверженность Индии демократическим и светским ценностям, непримиримая позиция по отношению к терроризму и политическому экстремизму на фоне геополитических изменений последнего времени приобрели особую значимость.

Это совпадение позиций и целей создаёт условия для того, чтобы расширить поле нашего взаимовыгодного сотрудничества и охватить все новые сферы во благо обеих стран и региона в целом.

С началом антитеррористической операции в Афганистане вот уже более десяти лет, как в политической сфере отношений Таджикистана и Пакистана создались благоприятные условия для реального обоюдовыгодного сотрудничества между двумя странами.

Для Таджикистана имеют большое значение торгово-экономические возможности Пакистана, его геостратегическое положение и влияние в Южно-Азиатском регионе и в исламском мире. Поэтому, мы и впредь будем направлять наши усилия на укрепление отношений с Пакистаном и в нашей совместной борьбе против современных угроз, в особенности терроризма, экстремизма и контрабанды наркотиков, будем целенаправленно наращивать взаимодействие.

Это сотрудничество приобретает особое значение в рамках трёхсторонних отношений с Афганистаном, ибо оно направлено не только на решение проблем Афганистана, но еще и демонстрирует новые созидательные образцы взаимоотношений в регионе. В рамках этого сотрудничества скорейшая реализация таких проектов, как линия электропередач КАСА-1000, безусловно, еще больше укрепит фундамент наших отношений.

В целях закрепления своего места на стремительно развивающихся рынках инвестиций, технологий, сырья и промышленной продукции, наше государство считает одним

из приоритетных направлений своей внешней политики развитие и укрепление взаимовыгодного сотрудничества с арабскими странами и странами Юго-Восточной Азии, такими как Саудовская Аравия, Катар, Кувейт, Бахрейн, Египет, Алжир, Объединенные Арабские Эмираты, Вьетнам, Индонезия, Малайзия, Республика Корея и Япония. Поэтому интенсификация нашей внешне-политической и экономической деятельности в этом геоэкономическом поле является весьма актуальной задачей.

Таджикистан с конца прошлого века придаёт большое значение развитию сотрудничества с Японией. Состояние двусторонних отношений в новом веке создаёт благоприятные условия для достижения этой цели. Ибо Япония, как надежный партнёр и страна-донор, вносит достойный вклад в реализацию наших многочисленных инфраструктурных проектов. Поэтому, и в дальнейшем мы будем развивать наши связи с этой дружественной страной как непосредственно, так и в рамках международных финансовых организаций.

Принимая во внимание роль и место стран-инвесторов Южной и Юго-Восточной Азии, Аравийского полуострова в деле реализации проектов в различных сферах национальной экономики, мы и впредь будем прилагать усилия для развития и расширения взаимовыгодного сотрудничества с государствами этих регионов мира.

Республика Таджикистан заинтересована в развитии торгово-экономических и научно-культурных отношений с Турецкой Республикой. Развитие взаимовыгодного сотрудничества Таджикистана и Турции с начала нашей независимости имеет позитивный опыт и оказывает заметное содействие обеспечению региональной безопасности и укреплению позиций нашей страны в системе региональной интеграции. Наши отношения имеют хорошую перспективу, широкое использование которой выгодно для обеих стран.

Во внешней политике нашего государства с первых лет независимости, наряду с двусторонними отношениями, особое значение имеют и многосторонние отношения в рамках региональных и международных организаций. В этом плане наше взаимодействие с ООН, ШОС, ОБСЕ, ОДКБ, Организацией исламского сотрудничества, Организацией экономического сотрудничества и

международными финансовыми учреждениями, как и в прежние годы, должно иметь приоритетное значение.

Сотрудничество Таджикистана с международными и региональными организациями направлено на создание благоприятных условий для дальнейшего укрепления государственной независимости, сохранения территориальной целостности, укрепления позиции нашей страны в мировом сообществе и её активного участия в глобальных процессах.

Республика Таджикистан является сторонником долгожительства Организации Объединённых Наций и укрепления её консолидирующей роли в ХХI веке. ООН является уникальным средством для совместного нахождения баланса интересов и единственным глобальным органом, наделённым правом принятия легитимных решений в связи с коллективными операциями по защите мира и международного порядка посредством повышения эффективности и ответственности своего Совета безопасности. Поэтому, мы являемся сторонниками конструктивной реформы этой важнейшей структуры ООН и желаем повышения её роли в решении коренных проблем человечества.

Обеспечение и защита интересов Республики Таджикистан в ООН, в её главных и специализированных органах являются одними из ключевых задач внешней политики нашего государства.

Двадцать лет назад, когда суверенный Таджикистан делал первые шаги на международной арене, он столкнулся с внутренним конфликтом, который угрожал самому существованию государства. В этот крайне тяжелый период началось сотрудничество нашего вновь образованного государства с ООН во имя преодоления этой трагедии, что до сих пор является уникальным примером успешной миротворческой операции и заложило основу нашего взаимодействия с этой глобальной организацией.

Сегодня Таджикистан является активным членом ООН и мы высоко оцениваем наше сотрудничество с этой важнейшей международной организацией. За короткий исторический период одобрение этой глобальной организацией трёх наших инициатив – объявление 2003 года Международным годом чистой воды, утверждения 2005-2015 годов десятилетием действий «Вода ради жизни»

и 2013 года Международным годом водного сотрудничества – подтвердило и укрепило репутацию Таджикистана в качестве общепризнанного лидера в этом процессе. При сотрудничестве и содействии ООН и ее различных структур в настоящее время в нашей стране претворяются в жизнь многочисленные проекты, и в дальнейшем мы также будем укреплять и развивать наши связи с ними.

Активное участие Таджикистана в Шанхайской организации сотрудничества обусловлено необходимостью укрепления добрососедских отношений, доверительных и дружественных связей между государствами-членами и наблюдателями, а также обеспечения безопасности, стабильности и устойчивого экономического развития в регионе.

На наш взгляд, возможности этой организации в плане развития взаимовыгодного экономического сотрудничества используются ещё в недостаточной мере.

Приоритетное направление в деятельности ШОС мы видим в развитии экономических связей, реализации инфраструктурных проектов, осуществлении экологического сотрудничества и расширении культурного диалога.

Таджикистан является сторонником того, чтобы в рамках этой организации в борьбе против терроризма, политического экстремизма и сепаратизма – наряду с полноправными членами – активное участие принимали и государства-наблюдатели, а также партнёры по диалогу. В то же время точное и неукоснительное выполнение государствами-членами своих обязанностей, вытекающих из Хартии организации, остаётся настоятельным требованием дня.

В сложных условиях минувших лет наше сотрудничество в области безопасности имело жизненно важное значение, и в этом направлении очень значима наша деятельность в рамках Организации Договора о коллективной безопасности в борьбе с глобальными угрозами и в деле обеспечения безопасности жителей страны. Поэтому мы будем укреплять свое членство в ОДКБ посредством активного участия во всех ее мероприятиях и будем стремиться к обеспечению подлинно коллективной безопасности наших стран.

Республика Таджикистан заинтересована в развитии плодотворного сотрудничества с Организацией по

безопасности и сотрудничеству в Европе и ее структурами. Наше государство будет использовать богатый опыт этой организации в деле демократизации общества, создания демократических институтов, защиты основных прав и свобод человека и построения подлинно правового государства на базе социально ориентированной рыночной экономики, решения злободневных экономических и экологических проблем.

Таджикистан с февраля 2002 года является участником программы НАТО «Партнёрство во имя мира» и считает важным и в дальнейшем в её рамках поддерживать активные отношения в интересах сохранения безопасности и стабильности.

Высоко оценивая роль исламской цивилизации в духовном развитии человечества и защите мира и стабильности во всём мире, мы являемся принципиальными противниками использования величайшего авторитета священной религии Ислам в корыстных политических целях.

Таджикистан является первой страной на постсоветском пространстве, вступившей в Организацию исламской конференции, ныне именуемой Организацией исламского сотрудничества, и в рамках этой авторитетной организации мы являемся сторонниками развития дружественных отношений и плодотворного сотрудничества со странами исламского мира на двусторонней основе, в рамках ОИС и её учреждений, а также в формате Организации экономического сотрудничества.

На наш взгляд, эти организации должны активизировать свою роль в решении острых проблем своего региона. Таджикистан готов внести свой вклад в этот процесс.

В процессе реализации Национальной стратегии развития и Целей Развития Тысячелетия целесообразно повысить степень отдачи нашего сотрудничества, как страны-участницы, с Международным валютным фондом, Всемирным банком, Азиатским банком развития, Европейским банком реконструкции и развития, Исламским банком развития, Евразийским банком развития, Европейским инвестиционным банком, другими финансовыми фондами и институтами.

После одиннадцати лет последовательных усилий наша страна была принята во Всемирную торговую организацию. Этот шаг должен стать важным механизмом в деле реализации наших национальных интересов на глобальной

торговой и экономической арене. Принимая во внимание это важное событие, соответствующие министерства и ведомства страны должны предпринять эффективные меры по решению задач и целей, о которых мы заявили перед вступлением в эту влиятельную организацию.

Республика Таджикистан и впредь будет предпринимать меры по оказанию культурно-образовательной помощи нашим зарубежным соотечественникам. Конституция Республики Таджикистан гарантирует защиту прав и интересов соотечественников за пределами страны, и они должны регулироваться на основе норм международного права и двусторонних договоров.

Начало XXI века для внешней политики Таджикистана стало периодом перехода на новый и очень ответственный этап развития, что было обусловлено фундаментальными позитивными преобразованиями в самом Таджикистане и глубинными процессами в мировой политике и экономике.

Таджикистан вступил в XXI век с ясным пониманием собственных национальных интересов и своей роли на международной арене, ближайших и долгосрочных внешнеполитических целей и задач. Сегодня наши взгляды относительно ситуации в мире и в регионе, а также приоритетов внешней политики стали намного реалистичнее и глубже.

В настоящее время в нашей стране большинство придерживается мнения, исходящего из классической внешнеполитической парадигмы и заключающегося в том, что внешняя политика должна создавать благоприятнейшие условия для решения вопросов внутреннего развития.

За годы независимости концептуально оформилась внешняя политика Таджикистана.

Абсолютное большинство жителей страны поддерживают миролюбивую, pragматичную, транспарентную, ясную, прогнозируемую, сбалансированную внешнюю политику своего государства. Эта политика воспринимается и мировым сообществом как созидательная и прозрачная.

Коренные преобразования в общественно-политической и социальной жизни Таджикистана на рубеже XX-XXI веков и возникновение новой geopolитической картины в мире и в регионе выдвинули необходимость конкретизации целей, задач и направлений внешней политики Таджикистана, и это, в свою очередь, стала причиной разработки первого

концептуального документа по внешней политике нашего государства.

Как вам известно, еще в сентябре 2002 года была утверждена Концепция внешней политики Республики Таджикистан, которая действует и поныне. Большинство из присутствующих сегодня в этом зале знакомы с этим документом.

Хотя по прошествии более десяти лет концепция теперь нуждается в пересмотре, но по существу она адекватно отражает идеологию всей деятельности нашего государства на международной арене и определяет основные направления, пути и средства реализации долгосрочных национальных интересов Республики Таджикистан. Образно говоря, концепция подобна компасу, с которым мы должны сверять на международной арене свои шаги с учётом обозримой перспективы.

Поэтому Правительству Таджикистана, в том числе Министерству иностранных дел Таджикистана, поручается разработать проект новой Концепции внешней политики государства, в котором с учётом произошедших изменений на международной арене необходимо определить основные цели и направления внешней политики Таджикистана и до конца года представить его на утверждение Президенту страны.

Стержень новой Концепции внешней политики Республики Таджикистан должен состоять в том, чтобы внешняя политика государства результативно и последовательно шла в русле реализации национальных интересов страны. Главными чертами и сущностными элементами этого документа должны быть реализм и сбалансированность.

Проблематика национальных интересов Республики Таджикистан во внешнеполитической сфере в последние годы всё чаще становится предметом дискуссий в различных научных, общественных и политических кругах. Что же из себя представляют эти интересы на данном этапе и в ближайшем будущем?

Прежде всего, они предполагают защиту и укрепление государственной независимости, обеспечение национальной безопасности, создание благоприятных условий для устойчивого развития экономики и постепенного повышения уровня жизни народа,

обеспечение энергетической независимости страны, достижение продовольственной безопасности, вывод страны из транспортно-коммуникационного тупика, защиту чести, прав, свобод и интересов граждан Таджикистана внутри страны и за её рубежами.

В то же время, как было отмечено, создание пояса добрососедства на всём протяжении границ Таджикистана, развитие отношений доверия, дружбы и взаимовыгодного сотрудничества со всеми странами мира, укрепление позитивного восприятия Таджикистана в мире, улучшение имиджа страны, способствование созидательной и законной деятельности таджикских диаспор и наших соотечественников в других странах, также отвечают основным внешнеполитическим интересам нашего государства.

Поэтому совершенно естественно, что все государственные органы при осуществлении связей с зарубежными странами и международными организациями в пределах своих полномочий должны будут руководствоваться положениями обновленной Концепции внешней политики государства.

Уважаемые присутствующие!

В соответствии с Конституцией Республики Таджикистан, определение направлений и содержания внешней политики государства является прерогативой Президента Республики Таджикистан, а важнейшим государственным органом по реализации международной политики является Министерство иностранных дел. Практическая реализация общей внешнеполитической стратегии Республики Таджикистан, осуществление конкретных шагов на этом поприще и правовое обеспечение внешнеполитической деятельности, координация наших международных связей с целью осуществления единой политики в отношениях с зарубежными государствами и международными организациями входят в число этих задач.

Хотя я уже не раз указывал на это, ещё раз хочу отметить востребованность экономической дипломатии, ибо в последние годы, наряду с использованием методов традиционной классической дипломатии, в большинстве государств мира заметно повысилось

значение эффективного использования инструментария экономической дипломатии. Министерство иностранных дел должно глубже изучить эту практику и творчески использовать лучшие её образцы.

Наряду с аналитическим мышлением и знанием иностранных языков, каждый таджикский дипломат должен обладать совершенными экономическими знаниями и ясно видеть экономическую подоплётку и составляющую суть крупных международных проблем.

Министерству иностранных дел в своей каждодневной деятельности необходимо учитывать геоэкономические реалии современного мира и на деле повернуться в сторону экономической тематики и проблем. Важно не только способствовать привлечению зарубежных инвестиций в Таджикистан и содействовать развитию торгово-экономических связей страны, но и совместно с отраслевыми министерствами создать постоянно действующую систему экспертизы тенденций развития мировой экономики применительно к условиям нашей страны и региона в целом.

В современных условиях многократно возросло значение прогнозирования событий и процессов экономической и политической жизни в регионе, основных препятствий на пути движения нашей внешней политики и своевременная адекватная реакция на них. С учётом этих императивов, МИДу надлежит разработать и осуществить комплекс дополнительных мер.

Одним из таких мер может стать образование Совета по внешней политике – как совещательно-консультативного органа при Президенте Республики Таджикистан. В рамках этого неофициального форума было бы целесообразно с участием экспертов по международным отношениям, ветеранов дипломатической службы, учёных и специалистов-международников и руководителей средств массовой информации, организовать прямой диалог и обсуждение важнейших вопросов международной жизни и внешней политики, прогнозирование ключевых процессов и тенденций на мировой и региональной арене, изучение общественного мнения, оценки международных инициатив нашего государства и другой тематики.

И ещё. Таджикские дипломаты по сей день не имеют в национальном календаре своего профессионального праздника. Думаю, что настало время для того, чтобы

после изучения всех сторон этого вопроса, согласно существующей международной практике, принять соответствующее решение.

Всем известны место и значение деятельности посольств в системе нашей дипломатической службы. Но мы не должны забывать, что послы и посольства, которыми они руководят, представляют не только Министерство иностранных дел. Они являются представителями Главы государства Таджикистан при главах других государств и призваны представлять и защищать национальные интересы всей страны. Это обстоятельство наделяет послов и посольства большими полномочиями и одновременно налагает на них огромную ответственность перед государством и народом Таджикистана.

Наши послы и дипломатические представители должны не только хорошо знать положение в стране пребывания, но также обязаны на дипломатических встречах и переговорах грамотно и точно доводить информацию о положении в Таджикистане и достойно представлять нашу богатую культуру и историю. К тому же они призваны ясно видеть взаимосвязь задач страны с общим положением в мире и регионе. Мы ждем от них профессионального анализа, реальных прогнозов и конкретных предложений. Но, к сожалению, качество и содержание значительной информации, поступающей от наших послов и дипломатических представителей, пока ещё оставляет желать лучшего.

Вместе с тем, необходимо более внимательно относиться к разумным и актуальным инициативам наших дипломатических представителей в зарубежных странах и международных организациях. Руководству Министерства иностранных дел необходимо практически поддержать те их начинания, которые могут стать прорывными по отдельным направлениям внешнеполитической деятельности.

В общем, надо отметить, что по кадровым вопросам у нас ещё много недостатков и недоработок – это касается и подготовки достойных и компетентных кадров с высоким профессиональным уровнем, специалистов по важнейшим юридическим, экономическим дисциплинам и другим аспектам международной проблематики, а также вопросов отбора и расстановки кадров.

Сегодня и в центральном аппарате министерства, и в наших посольствах и представительствах этим вопросам надо уделять серьёзное внимание, с тем чтобы туда пришли лучшие кадры.

Много нареканий и критики поступает по вопросам консульского обслуживания граждан, особенно граждан иностранных государств. Думаю, что мы должны устраниТЬ существующие недостатки и более серьёзно отнестись к этим вопросам, ибо они непосредственно влияют на международный имидж Таджикистана.

С учётом возможностей современных информационных технологий, мы должны подумать о создании широкоохватной информационной сети, которая соединила бы консульскую, пограничную службы, службу безопасности и полностью исключила бы возможность вмешательства в консульские дела.

Министерству иностранных дел, Министерству внутренних дел, Государственному комитету национальной безопасности, Главному управлению погранвойск, Миграционной службе вменяется в обязанность в течение шести месяцев представить свои предложения по вопросу создания и функционирования электронной сети по вопросам выдачи виз и въезда-выезда граждан, в том числе и иностранных государств.

Одним из важнейших вопросов является также вопрос контроля за исполнением международных договоров Таджикистана с зарубежными странами, и в этой области Министерство иностранных дел должно существенно улучшить свою деятельность. Этот сектор деятельности Министерства должен быть укреплён лучшими специалистами, ибо экспертная оценка всех проектов, разрабатываемых другими министерствами, возложена на вас.

Министерству необходимо регулярно представлять Правительству страны аналитические записки и предложения о ходе реализации международных договоров Таджикистана.

Кроме того, во время подготовки официальных визитов Главы государства в зарубежные страны необходимо акцентировать внимание не на количестве соглашений, а на их качестве и значимости для нашей страны.

Формирование положительного международного имиджа Таджикистана для Министерства иностранных дел и дипломатических представительств нашего государства было и остаётся одной из центральных задач. Вопросы защиты чести и достоинства на международной арене, зарубежного авторитета и надёжного партнёрства для Таджикистана стоят на первом месте. Ситуация в этом направлении работы оставляет желать лучшего, поэтому Министерству надлежит существенно поднять этот уровень.

Наше государство в последние годы придает все большее значение вопросам состояния и перспективам своего информационного пространства, его защиты и насыщения, и этот фактор мы рассматриваем как один из основных способов формирования положительного восприятия страны на мировой арене. Министерству иностранных дел необходимо коренным образом улучшить своё взаимодействие с представителями средств массовой информации и расширить своё присутствие в Интернете и его социальных сетях.

В конце я хотел бы напомнить, что в этом году нас ждет много важных дел. Намечается проведение в стране крупных международных мероприятий, в том числе связанных с Международным годом водного сотрудничества. Их успех в большинстве случаев зависит от качества деятельности дипломатов и их профессионального усердия. Рассчитываю на то, что ваша деятельность в дальнейшем больше будет отвечать требованиям сегодняшнего дня и ещё более приблизит международную стратегию и практику нашего государства к достижению основных целей.

Желаю вам на этом ответственном поприще успехов и удвоенной созидательной энергии.

Будьте здоровы и счастливы.

*Distinguished representatives of the diplomatic service
of the sovereign Tajikistan,*

Distinguished veterans of the diplomatic area,

Dear participants,

It is quite symbolic that on the eve of the great traditional feast of our people, the radiant Navruz, we are taking part in one of the first major events of the year - the commissioning ceremony of the new building of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Tajikistan.

I would like to sincerely congratulate you with the coming Navruz, as well as with assuming a good and high quality building, and I wish you great success in the field of political ideas, initiatives and endeavours for the benefit of our country.

In my view, it is no secret that during the whole period of independence there was a critical need for a similar-furnished building that meets the requirements of the Foreign Ministry and after its commissioning the dream of more than one generation of Tajik diplomats has come true.

It goes without saying that such a memorable event, providing excellent conditions for work, requires greater efficiency, the new doubled and tripled endeavours and efforts in order to improve the activity, the results of which completely would meet the requirements of the time.

Since that day – 12 October 2010 - when the first stone of the new building was laid, only two years and a half have passed, and today we are in this modern, magnificent building that will serve the Tajik diplomats, - worthy heirs of the great Bal'ami and al-Utbi, Jayhooni and Nizam-al-Mulk.

It should be noted that the building has incorporated the European and Oriental architectural traditions, and also well represented in the achievement of national architecture.

The building consists of 138 offices, 12 Conference Rooms, including rooms for negotiations, press conferences and

consultative meetings, as well as halls for the reception, library and dining room, on the whole there has been created favorable and modern conditions for the activity of 300 workers.

Taking this opportunity I would like to express my gratitude to the leadership of the Ministry of Foreign Affairs, architects, engineers and constructors – to all who made contribution to the construction of this monumental building.

Dear friends,

The reasons for a state to pay constant and day-to-day attention to the issues of diplomatic life are quite obvious.

In the process of formation and development of Tajikistan as a sovereign and independent state, its foreign policy plays a significant role.

Specific historical conditions for the nascent and development of our sovereign country, the character and content of international development at the turn of two centuries is naturally identified as particularly important external factor in the life of our nation, as well as the indissoluble connection of internal development with international realities.

At the beginning of the 21st century, the world is experiencing profound changes, arising from reorganization of the world polycentric system. In the geopolitical dimension of the planet the new political and economic realities which lead to the transformation of the system of international relations in the next ten to fifteen years have emerged.

The processes arisen in the world, at the present stage covered political, economic, social and spiritual spheres.

The most important one is the process of globalization, which has a direct impact on the nature and content of international relations, as well as on the choice of foreign vectors of the states.

The Republic of Tajikistan is located in the most important area of Eurasia, which connects Central Asia with the Indo-Chinese region and is actively involved, especially in the recent two decades in the global processes of the regional and international level.

It should be stressed that the entrance of Tajikistan into the international arena and its active participation there has not been achieved easily. Suffice it to recall that after gaining independence, we have not had a competent agency or public

entities in charge of implementation of the foreign policy. Inherited from the Soviet period, the Ministry of Foreign Affairs had only eleven officers.

Therefore, it is safe to say that our foreign policy and its implementing public authority - the Ministry of Foreign Affairs - is the true brainchild of the state independence which is gained through much suffering!

It is namely thanks to our independence that we have become a full member of the important international organizations, starting from the United Nations. The Republic of Tajikistan has been recognized by 147 countries of the world and up to date we have established diplomatic relations with 128 countries.

In other words, we have become a fully-fledged subject of the world community, and the world has recognized Tajikistan as an Independent state.

Currently, we are in an environment where globalization as the dominant factor of the world's evolution, can create on the one hand, the enormous opportunities for economic and technological development and the promotion of the progressive countries in general, but on the other hand, it can strengthen the contradictions in the political, economic, cultural and moral spheres, make even more striking social inequalities among people and aggravate the spiritual crisis of the global community.

Under these conditions, the foreign policy of Tajikistan should have pragmatic and realistic content and promote consistent achievement of national and state goals of the country.

A realistic approach strengthens the foundations of independence, and this process should be based on new facets of international relations, building on the reality of the globalization period.

The 21st century challenges have more encouraged us to ensure the foreign policy of Tajikistan, without losing the classical paradigm, to have inseparable links with the economic needs of the country, and carry out effective measures to address them.

One of the most important current problems is to maintain the balance between globalization process and national interests of each country. We believe that respect for the sovereignty and independence of each country should be in fact recognized as the cornerstone of generally accepted norms of international life.

Globalization and the national interests of countries of the world should complement each other and guarantee stable development of international relations.

The Republic of Tajikistan, through a step-by-step implementation of the «Open doors» policy, considers it possible to create effective means of harmonization of the national interests with international efforts, consolidating the efforts to adequately confront the challenges and threats of the modern world.

Such approach in the framework of a common international life processes will allow creation of equal conditions, all-embracing security system and a decent position for each of the countries and nations, regardless of their role, place and influence in the geopolitical balance of power.

At the same time, a permanent nature of the process of political and economic integration has become a characteristic feature of international relations.

The Republic of Tajikistan reaffirms its commitment to regional cooperation within the framework of existing international organizations that facilitate the solution of strictly national objectives in terms of conflict of interests.

The active participation of our country in the activities of international and regional organizations through making a feasible contribution to the strengthening of international security and stability, stems from the need to protect its interests as a priority, as well as to attract technological, economic, political and intellectual opportunities for achieving Tajikistan's long-term Foreign policy goals, namely creating favorable conditions for the successful implementation of reforms in the country and further development of the sovereign Tajikistan.

We are committed to the establishment of a new world order and will also continue to build on the international political structure and security organization of the global and regional scales - the United Nations, Shanghai Cooperation Organization, Organization for Security and Cooperation in Europe, Collective Security Treaty Organization and Organization of Islamic Cooperation.

The political leadership of Tajikistan believes that after relegating the bipolar world system to obscurity, the balance of forces should not be administered through establishing new military and political groups, but by means of agreements and

arrangements in order to ensure peace and stability, as well as using effective methods of the preventive diplomacy.

Unfortunately, with the end of the «Cold war» period conflict-prone areas has been much expanded, the arms race and international terrorism, political extremism, fundamentalism, separatism, drug trafficking, transnational organized crime, proliferation of weapons of mass destruction and its constituent components, which on the whole pose a threat to national, regional and global security, are widely spread.

We believe that the new world system should be free of war, conflict, violence and pressure and should be based on a comprehensive, equal and mutually beneficial cooperation between all countries of the world.

In such circumstances, we can address the global challenges of our time - international terrorism, political extremism, proliferation of weapons of mass destruction, anthropogenic and environmental disasters, as well as the effects of global warming, only by joint efforts.

Tajikistan, because of its geographical position, being in the center of the intersection of geopolitical interests of World's powerful forces, in the present conditions and in the foreseeable future is going to carry out a deliberate policy to continue pursuing the strategy of multilateral cooperation.

The main purpose of the foreign policy of the Republic of Tajikistan in the long-term outlook, as it has been noted, in order to protect the best interests of the country, should consist of the efforts to create a favorable external environment for the sustainable multidimensional development of the country, the further growth of Tajikistan as a sovereign independent state, to reach agreement and find points of mutual interest with foreign countries and international organizations in the process of solving problems, defined priorities of the foreign policy of our country.

The geopolitical situation in Tajikistan, its natural and economic and demographic resources as well as the socio-economic development level require conducting active, realistic and balanced policy. At the same time, it should be noted that the success of foreign policy depends on the balance of the goals and capabilities of their implementation.

Our country, like most countries in the world, while determining the priorities of foreign policy proceeds from, and in future will proceed from the highest national goals and

interests. It is clear that these priorities may not be permanent and unchangable, because they have to meet the level and content of relations of Tajikistan with one or another state or group of states.

At the same time, we, as a State carrying out the «Open doors» policy, perceive no country as a priori unfriendly and, as I have repeatedly pointed out, we will develop friendly relations and mutually beneficial unselfish cooperation with all countries of the World.

The most important task of our foreign policy is creating a zone of confidence and security throughout the country's borders by developing and strengthening good-neighbourly relations with all neighbouring countries.

For these purposes, the Republic of Tajikistan in intergovernmental relations with neighbouring countries is guided by the policy of friendship, good neighbourliness, non-interference in the internal affairs of each other and in the settlement of disputes, including border and water-energy issues, gives absolute priority to peaceful means of their settlement, and these are negotiations and dialogue.

We will continue to advance the peace initiatives to resolve conflicts, and to take part constructively in their peaceful resolution.

Neighboring countries and countries of the region stand in a priority position in the system of Tajikistan's interstate relations. We support the further enhancement of the positive, centuries-old, creative experience of friendly coexistence of the peoples of Central Asia.

Determining factors of our relations with the Republic of Uzbekistan are considered recognition of the importance and necessity of equal, mutually beneficial, unselfish and stable relationships. Towards this neighbouring country, we will pursue a policy that is based on mutual respect, constructive cooperation and goodwill.

Common goals and tasks, and the regional countries share them, call for the development and enhancement of relations based on trust, friendship and mutually beneficial cooperation with Kazakhstan, Turkmenistan and Kyrgyzstan.

Leadership of the Republic of Tajikistan considers active regional cooperation as an essential tool for addressing the economic, social, and environmental issues as well as ensuring security in the Central Asia, and this approach for the past twenty years has been demonstrated repeatedly in our political practice.

In the context of constructive cooperation and mutual trust, we will be able to withstand the current global challenges and threats in the region.

We are confident that the creative regional integration will be for the benefit of the countries and peoples of Central Asia and each Central Asian country separately.

If we turn our eyes to the south, then once again we see that preservation of lasting peace in neighboring Afghanistan and security and political stability in this country meets the national interests of Tajikistan.

We support the efforts of the international community and the government of this friendly country towards a comprehensive solution of the problem of Afghanistan and consider that the right to determine the future of Afghanistan belongs exclusively to the people of this country.

The Republic of Tajikistan has always been and remains interested in the preservation of the territorial integrity of a friendly neighboring country and the consolidation of all its political forces. In the framework of joint activities of the international community in Afghanistan, our country will continue to make a practical contribution, particularly in its economic rehabilitation.

In the field of development of multidimensional, mutually beneficial cooperation, the brotherly Afghanistan, which shares a common language with us, will always have a priority among countries of the region.

In our relations with the Islamic Republic of Iran, like Afghanistan, an important place occupies historical commonality of language, literature and culture of our people. Tajikistan in the future will also keep intensively expanded mutually beneficial multidimensional cooperation in bilateral and multilateral formats with this country.

It is satisfactory to state that during the last six - seven years, a fundamental area of our relations with Iran, and it is trade and economic cooperation, has gained practical character and achieved notable heights.

Construction of new railways, roads, gas and oil pipelines, power transmission lines are the core of creative plans, aimed at providing a peaceful and comfortable life for people of Tajikistan, Afghanistan, Iran and other countries of the region.

The agenda of our bilateral, trilateral and quadrilateral summit meetings with Iran, Afghanistan and Pakistan which took place more than once, consist namely of these issues.

In the future we will further make efforts to develop and strengthen bilateral and multilateral relations with these friendly countries, too.

Taking into account the concept of split-level and split-speed integration into the CIS, we have identified the specifics and beneficial aspects of cooperation with the CIS Member States, and they are our traditional partners, and we will promote the development and improvement of the integration processes in the CIS area in order to use their creative potential and develop mutually beneficial cooperation.

Since we have established good relations with all the countries of the Commonwealth, we should use this positive and creative potential in the best ways.

Taking into account Russia's leading role in the world and the region, developing and strengthening the traditional relations of friendship and cooperation with this power are of particular importance.

Tajikistan since the 19th century has been being in a single geopolitical, political, trade and economic zone with Russia. Today the intensification of ties with Russia on the basis of equality, mutual benefit and strategic partnership in the political, military, economic, trade, entrepreneurship, labor migration, culture, science, education and others spheres, as an important factor in regional security, meet the national interests of the Republic of Tajikistan today, too.

Our country has not forgotten the important and positive role of Russia in overcoming the internal conflict in Tajikistan and establishing peace and stability in our land.

We will continue to strengthen our ties in all fields of cooperation. And in particular in the sphere of economy.

Although Russia ranks first from the point of view of level of trade with Tajikistan, there are still lots of opportunities for the development of trade and economic relations, and we will strive to maximize using them.

We have such wonderful examples of economic relations and mutually beneficial cooperation in various fields, in particular energy, as Hydro Power Station «Sangtuda-1», which is a unique example in the post-Soviet zone, and we will strive for their increase.

Further development of good-neighbourly, friendship and mutually beneficial cooperation with our great neighbour, the People's Republic of China is one of the most important

tasks of the foreign policy of the Republic of Tajikistan in the Asian sector.

There are good examples of creative and effective cooperation in our relations with China, and on this basis we have a wide range options for the development of trade, economic and investment cooperation.

All this because of the unity of the words and deeds of the Chinese government regarding the development of multidimensional cooperation with neighboring Tajikistan, as well as the concurrence of views or proximity of positions of the two countries on the issues of regional and global politics.

Therefore, the activization of relations in all spheres not only in the interest of Tajikistan and China, but also for the maintenance of peace and stability in the region, and we will purposefully promote this process in future as a strategic direction of our cooperation.

Taking into account the enormous influence and crucial role of the United States of America in world politics and economics, Tajikistan will continue to strive for development of multi-faceted relationships with this global power and maintain their partnership character.

Assistance, provided by this biggest donor country, directly or through international financial institutions for the development of various areas of our national economy, is especially significant, and we are intended to continue with appreciation the positive process of our cooperation.

For more than ten years, on the ground of the Afghan problem solution and creating favourable conditions for regional and inter-regional cooperation, political contacts and consultations between the Republic of Tajikistan and the United States of America have been considerably strengthened.

At the same time, the security of Central Asia can not be imagined without security in Afghanistan. Our multifaceted ties with the United States in this area will continue to be an important factor, too.

The announced withdrawal of the International Security Assistance Forces from Afghanistan in 2014 greatly increases our responsibility as a buffer state with 1,400 km length of border, standing face to face with the challenges and threats.

Since the beginning of this century, in the relations between Tajikistan and the European Union radical improvements have come over and this trend has been strengthening year by year.

The issues of promoting economic reform in our country and step-by-step involving of our national economy into the global system of economic relations are increasingly confronts us with the need to develop economic, political and cultural relations with the industrialized countries of the world.

Using the experience of these countries in the fields of economy, modern science and technology will facilitate the creation of an economically self-sufficient and truly democratic society.

Tajikistan considers the European Union that facilitates the attraction of foreign investment in the priority areas of the national economy, including energy and agriculture, social development, environmental protection and state borders protection, one of the most important economic partners, and will continue to strive for the development of a long-term, stable cooperation with this influential intergovernmental association on the basis of mutual benefit.

This collaboration, of course, will cover various European institutions, in particular the European Parliament, the Council of Europe, the European Investment Bank and others. In this context, we support the new EU strategy for Central Asia, and hope that it will facilitate the active development of regional cooperation in Central Asia.

In this regard, the Ministry of Foreign Affairs of the Republic should develop and present an Action Plan on the development of relations, investment attraction and other issues related to the European Union.

The development of comprehensive productive relations with the countries of Indo-Chinese region during the whole period of independence has always been at the foreground of the foreign policy of our country.

Taking into account the role of India as an influential state in the region and the world, as well as centuries-old historical and cultural ties between the Tajik people and the people of India, and its wider economic and technological capabilities, we have been developing and maintaining multi-faceted cooperation with this country since the mid 90s of the last century.

India's commitment to a democratic and secular values, its uncompromising position against terrorism and political extremism has acquired special significance against the geopolitical changes of recent times.

This convergence of positions and goals creates conditions for expansion of the field of mutually beneficial cooperation

and to discover new areas for the benefit of both countries and the region on the whole.

With launching the counterterrorist operation in Afghanistan it has already been over ten years that in the political sphere of relations between Tajikistan and Pakistan favorable conditions for, in fact, mutually beneficial cooperation between the two countries had been created.

Trade and economic opportunities of Pakistan, its geo-strategic position and influence in South Asia and in the Islamic world are of great importance for Tajikistan. Therefore, we will continue to focus our efforts on strengthening relations with Pakistan and in our joint struggle against modern threats, especially terrorism, extremism and drug trafficking, we will purposefully boost our cooperation.

This cooperation is of particular importance in the framework of trilateral relations with Afghanistan, because it is aimed not only at addressing the problems of Afghanistan, but also demonstrates the new creative sample of relationships in the region. In the framework of this cooperation the early implementation of projects such as "CASA-1000" power transmission line project will, in fact, further strengthen the foundation of our relations.

For the purpose of consolidating its place in the rapidly emerging investment, technology, raw materials and industrial products market, the Government considers the development and strengthening of mutually beneficial cooperation with Arab countries and the countries of Southeast Asia, such as Saudi Arabia, Qatar, Kuwait, Bahrain, Egypt, Algeria, the United Arab Emirates, Vietnam, Indonesia, Malaysia, the Republic of Korea and Japan to be one of the priority vectors of its foreign policy. Therefore, intensification of our foreign political and economic activities in this geo-economic field is a very urgent task.

Tajikistan, since the end of the last century, attaches great importance to the development of its cooperation with Japan. The state of bilateral relations in the new century creates favourable conditions for achieving this goal. Because Japan, as a reliable partner and donor country, makes a worthy contribution to the realization of our numerous infrastructure projects. Therefore, we will continue to develop our relationship with this friendly country, both directly and through international financial institutions.

Taking into account the role and place of investor countries of South, Southeast Asia and the Arabian Peninsula in the implementation of projects in various sectors of the national economy, we will continue our efforts to develop and expand mutually beneficial cooperation with the countries of these regions of the world.

The Republic of Tajikistan is interested in developing trade and economic, scientific and cultural relations with the Republic of Turkey. Development of mutually beneficial cooperation between Tajikistan and Turkey since the first days of our independence has a positive experience and noticeably contributes to the regional security and strengthens the country's position in the system of regional integration. Our relations have good prospects, the extensive use of which is beneficial for both countries.

In the foreign policy of our country since the first years of independence, alongside with the bilateral relations, multilateral relations in the framework of regional and international organizations are also of special importance. In this regard, our cooperation with the UN, SCO, OSCE, CSTO, OIC, ECO and international financial institutions, as in previous years, should have a priority.

Cooperation of Tajikistan with international and regional organizations aimed at creating favorable conditions for the further strengthening of state independence, territorial integrity, strengthening the position of our country in the international arena and its active participation in global processes.

The Republic of Tajikistan is a supporter of the longevity of the United Nations and strengthening its consolidating role in the 21st century. Because it is the unique organization for joint seeking the balance of interests and the only global body with the right to make legitimate decisions with regard to collective operations for the protection of peace and international order by increasing the efficiency and accountability of its Security Council. Therefore, we support the constructive reform of this important UN body and wish to enhance its role in solving the fundamental problems of humanity.

Ensuring and protection of the interests of the Republic of Tajikistan in the United Nations, in its principal and specialized agencies is one of the key objectives of the foreign policy of our country.

Twenty years ago, when the sovereign Tajikistan took its first steps on the international stage, it faced an internal conflict that threatened the very existence of the state. In this extremely difficult period collaboration of our newly formed state began with the United Nations for the sake of overcoming the tragedy that is still a unique example of a successful peacekeeping operation, and laid the foundation of our interaction with this global organization.

Today Tajikistan is an active member of the UN, and we highly appreciate our cooperation with this important international organization. In a short historical period the UN approved three our initiatives, namely announcement of the year 2003 as an International Year of the Fresh Water; years 2005-2015 as a Decade for Action «Water for Life»; and the year 2013 as an International Year of Water Cooperation, and it has proved and strengthened the reputation of Tajikistan as a recognized leader country in this process. In cooperation and with the assistance of the UN and its various organizations a numerous projects are currently being implemented in our country, and in the future we will also strengthen and develop our relationship with them.

Active participation of Tajikistan in the Shanghai Cooperation Organization is stipulated due to the need of strengthening good-neighbourly relations, trust and friendly relations between the Member States and observers, as well as security and stability and sustainable economic development in the region.

We are of the view that the capabilities of the organization in terms of development of mutually beneficial economic cooperation are still not properly used.

The priority vectors of the SCO, in our view, are the development of economic relations, implementation of infrastructure projects, implementation of environmental cooperation and expanding cultural dialogue.

Tajikistan is a supporter of the idea that in the framework of this organization alongside with full SCO members, observer states and dialogue partners also should be actively involved in the fight against terrorism, political extremism and separatism. At the same time precise and strict implementation of obligations by Member States under the Charter of the Organization is the urgent requirement of the day.

In the complicated conditions of the previous years, our cooperation in the field of security was of vital importance, and in this direction our activities in the framework of Collective

Security Treaty Organization aimed at fighting against global threats and ensuring security of population of the countries are very important. Therefore, we will strengthen our membership in the organization through active participation in all its activities and will work to ensure a truly collective security of our countries.

The Republic of Tajikistan is interested in the development of effective cooperation with the Organization for Security and Cooperation in Europe and its structures. Our country will use rich experience of the organization in the democratization of society and creation of democratic institutions, protection of fundamental rights and freedoms of people and building a truly constitutional state based on social-oriented market economy, decision of pressing, economic and environmental problems.

Since February 2002 Tajikistan is a participant of the NATO «Partnership for Peace» programme and considers it important to further continue maintaining active relationships in its framework for the benefit of preserving security and stability.

Highly appreciating the role of Islamic civilization in the spiritual advance of humanity and the protection of peace and stability in the world, we are principled opponents of the use of greatest authority of the sacred religion of Islam for selfish political goals.

Tajikistan is the first post-Soviet country that became a member of the Organization of the Islamic Conference, which is now called the Organization of Islamic Cooperation, and in the framework of this authoritative organization we support the development of friendly relations and effective cooperation with the countries of the Islamic world on a bilateral basis, in the framework of this Organization and its institutions, as well as in the format of the Economic Cooperation Organization.

In our view, these organizations should activate their role in solving the urgent problems of the region. Tajikistan is ready to contribute to this process.

During the implementation of the National Development Strategy and the Millennium Development Goals, it is reasonable to raise the extent of the efficiency of our cooperation, as a participating country, with the International Monetary Fund, World Bank, Asian Development Bank, the European Bank for Reconstruction and Development, the Islamic Development Bank, the Eurasian Development Bank, the European Investment Bank and other funds and financial institutions.

After eleven years of consistent efforts our country was admitted to the World Trade Organization. This step should become an important mechanism of implementation of our national interests in the global, trade and economic arena. Taking into account this important event, the relevant ministries and agencies of the country should take effective measures to address objectives and goals that we had stated before joining to this influential organization.

The Republic of Tajikistan will continue to take measures to provide cultural and educational assistance to our compatriots abroad. The Constitution guarantees the protection of the rights and interests of compatriots abroad, and they should be regulated on the basis of norms of international law and bilateral agreements.

The early 21st century was a period of transition to a new and very important stage of development for the foreign policy of Tajikistan, which was due to positive, fundamental transformations in Tajikistan and submerged processes in global politics and economics.

Tajikistan has entered the 21st century with a clear understanding of its own national interests and the role in the international arena as well as the next long-term foreign policy goals and objectives. Today, our views on the situation in the world and the region, as well as foreign policy priorities have become much more realistic and deeper.

At present, in our country the majorities are of the opinion that originates from the classic paradigm of foreign policy, consisting of the fact that foreign policy should create the most favourable conditions for addressing issues of internal development.

During the years of independence Tajikistan's foreign policy took shape conceptually.

The absolute majority of the population of the country support peaceful, pragmatic, transparent, clear, predictable, balanced foreign policy of their country. This policy is perceived by the world community as a creative and transparent one.

Fundamental changes in the political and social life of Tajikistan at the turn of 20-21 centuries and the emergence of a new geopolitical picture of the world and the region have put forward the need for concretization of the goals, objectives and directions of the foreign policy of Tajikistan and this, in its turn, has led to the working out of the first conceptual document on the foreign policy of our country.

As you might be aware, in September 2002 the Foreign Policy Concept of the Republic of Tajikistan was approved, and it is still operational. Most of those, who are present here today, familiar with this document.

Although after more than ten years of its adoption the concept needs to be revised, but substantively the document adequately reflects the ideology of all activities of our country in the international arena and determines the main directions, ways and means of implementing the long-term national interests of the Republic of Tajikistan. Figuratively speaking, the concept is similar to a compass that is used as a guide for taking steps in the international arena, subject to the foreseeable perspectives.

Therefore, the Government of Tajikistan, including the Ministry of Foreign Affairs of Tajikistan, is instructed to elaborate a draft of a new Foreign Policy Concept of the country, taking into account the changes, which have occurred in the international arena that is necessary to define the main goals and vectors of the foreign policy of Tajikistan, and to submit it by the end of the year to the President of the country for approval.

The core of the new Foreign Policy Concept of the Republic of Tajikistan should be the effective and consistent implementation of the foreign policy in line with national interests of the country. The main features and essential elements of the document should be realism and balance.

Recently the issue of national interests of the Republic of Tajikistan in foreign policy has increasingly become a subject of discussion in various scientific, social and political circles. Well, what are these interests at this stage and what they will be in the near future?

First of all, they are provided for protection and strengthening the state independence, ensuring national security, creating favorable conditions for the sustainable development of the economy and gradual improving of the living standards of people, ensuring the country's energy independence, food security, bringing the country out of transport and communication deadlock, protecting the honour, rights, freedom and interests of the citizens of Tajikistan within the country and abroad.

At the same time, as it was mentioned earlier, the establishment of good-neighbourliness belt round the borders of Tajikistan, the development of a relationship of trust, friendship and mutually beneficial cooperation with all countries of the

world, strengthening the positive perception of Tajikistan in the world, improving the image of the country, promoting the constructive and legal activities of the Tajik diaspora and our compatriots in other countries, all these measures also meet the basic foreign policy interests of our country.

Therefore, it is obvious that all public authorities while developing relations with foreign countries and international organizations within their authorities (*intra vires*) should be guided by the provisions of the revised Foreign Policy Concept.

Dear attendees,

In accordance with the Constitution of the Republic of Tajikistan, the defining of direction and content of the foreign policy is a prerogative of the President of the Republic of Tajikistan, and the most important government agency for the implementation of foreign policy is the Ministry of Foreign Affairs. Practical implementation of the overall foreign policy of the Republic of Tajikistan, realization of concrete steps in this field and providing legal support to the foreign policy, coordination of our international relations with a view to implementing a common policy in our relations with foreign countries and international organizations are among those tasks.

Although, I have repeatedly pointed this out, I would like once again to underscore the demand for economic diplomacy, because in recent years, alongside with the use of methods of traditional, classical diplomacy, in most countries of the world the effective use of economic diplomacy instruments has significantly increased. The Ministry of Foreign Affairs should study more thoroughly this practice and creatively use its best models.

Alongside with analytical thinking and knowledge of foreign languages, every Tajikistan diplomat should have a perfect economic knowledge and clear vision of the economic background and the very essence of major international problems.

The Ministry of Foreign Affairs in its daily activities should take into account geo-economic realities of the modern world and actually turn towards economic issues and problems. It is important, not only to assist in attracting foreign investments into Tajikistan and to promote the development of trade and

economic relations of the country, but also in collaboration with branch ministries to create a permanent system of the global economy trends assessment with regard to our country and the region on the whole.

At present situation, the importance of forecasting events and processes of economic and political life in the region, the main obstacles in the way of implementing of our foreign policy and timely and adequate response to them has significantly increased. Taking into account these imperatives, the Foreign Ministry should develop and implement a complex of additional measures.

One of these measures could be establishment of a Foreign Policy Council as an advisory and consultative body under the President of the Republic of Tajikistan. In the framework of this informal Forum, it would be appropriate to organize direct dialogue with participation of experts on international relations, veterans of the diplomatic service, scientists and specialists on international relations and media executives, to discuss the issues of vital importance of international life and foreign policy, and carry out forecasting the key developments and trends all over the world and in the region, as well as public opinion surveys, evaluation of international initiatives of our country and other issues.

And then. Tajikistan diplomats still do not have their professional holiday in the national calendar. I think that it is time to take an appropriate decision, after studying all sides of the issue and in accordance with the existing international practice.

Everyone here is familiar with the place and importance of activities our embassies in the diplomatic service system. But we must not forget that ambassadors and embassies they are in charge of, represent not only the Ministry of Foreign Affairs. They are representatives of the President of Tajikistan accredited to the heads of other states, and responsible to represent and protect the national interests of the country. This fact gives the ambassadors and embassies greater authorities and at the same time imposes a great responsibility to them before the state and the people of Tajikistan.

Our Ambassadors and diplomatic representatives should not only be fully aware of the situation in the host country, but they are also obliged during diplomatic meetings and negotiations competently and accurately convey information on the situation in Tajikistan and properly represent our rich

culture and history. In addition, they are designated to clearly see the interconnection of country's objectives with the general situation in the world and the region. We expect from them professional analysis, real forecasts and concrete proposals. But, unfortunately, the quality and content of most of the information coming from our ambassadors and diplomatic representatives is still far from satisfactory.

At the same time, it is necessary to pay more attention to reasonable and timely initiatives of our diplomatic representations in foreign countries and international organizations. The Management of the Ministry of Foreign Affairs should practically support those undertaking, which could be a breakthrough in certain directions of the foreign policy.

In general, it should be noted that with regard to the matters of personnel we still have many shortcomings and deficiencies, this also concerns the training of worthy and competent personnel of high professional level, specialists on important legal, economic and other aspects of international problems and issues of selection and placement of personnel.

Today the central office of the Ministry of Foreign Affairs and our embassies and missions abroad should pay a serious attention to these issues, so that the best specialists could have a chance to be enrolled.

Consular services are subject to lots of complaints and criticism, especially from foreign citizens. I think that we need to address current deficiencies and take the abovementioned issues more serious, because they directly affect the international image of Tajikistan.

Taking into account the capabilities of modern information technologies, we should think about creating a wide range information network that would connect Consular Service, Border Department and Security Service, and would completely eliminate the possibility of interfering in consular affairs.

The Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Internal Affairs, State Committee for National Security, Border Department, Migration Service are obliged in a period of six months to submit their proposals on the establishment and functioning of an electronic network for the issuance of visas and entry and exit of citizens, including foreigners.

The issue of monitoring the implementation of international treaties of Tajikistan with foreign countries is also one of

the most important issues and in this regard the Ministry of Foreign Affairs should significantly improve its activities. This sector should be strengthened by the best specialists, because expert assessment of all projects developed by other ministries entrusted to the Ministry of Foreign Affairs.

The Ministry of Foreign Affairs should submit on a regular basis to the Government analytical reports and proposals on the implementation of the international treaties.

In addition, during the preparation of official visits of the Head of State to the foreign countries, focus should be not on the number of agreements, but on their quality and their importance to our country.

Forming of positive international image of Tajikistan was before, and will remain in the future one of the main objectives of the Ministry of Foreign Affairs and diplomatic missions of our country. Issues of protecting honor and dignity in the international arena and the overseas prestige as well as establishing reliable partnership are on the top of the agenda for Tajikistan. The situation in this area leaves much to be desired, and therefore the Ministry should significantly raise this level.

Our country has been attached more and more importance to the state and prospects of its information environment, its protection and saturation, and we consider this factor as one of the main ways to create a positive perception of the country in the international arena. The Ministry of Foreign Affairs should radically improve its interaction with mass media and expand its presence in the Internet and the social networks.

In conclusion, I would like to remind you that plenty of important work to do waits for us this year. The major international events expected to be held in the country, including the those related to the International Year of Water Cooperation. Success of these events in many cases depends on the quality of activities of diplomats and their professional diligence. I rely on the fact that your work in the future will meet the up to date demands and bring our country's international strategy and practices closer to achieving its main goals.

*I wish you success and renewed creative energy
in this important arena.*

Be healthy and happy.

Ба ҷоии охирсӯҳан

Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон: дирӯз ва имрӯз

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми барномавии худ оид ба сиёсати хориҷии ҷумҳурий, ки манзур гашт, фаъолияти байналмилалии кишварро дар давоми 20 соли соҳибистиклолии он таҳлил ва натиҷагирий намуда, бо назардошти муваффақиятҳои бадастоварда ва мушкилиҳои ҷойдошта вазифаҳои соҳаро дар дурнамои миёнамуҳлат ва дарозмуудат мушаххас намуд. Зимни ин Сарвари давлат бо ишора ба нақши марказии Вазорати корҳои хориҷӣ дар ин ҷода қайд намуданд, ки “...мо дар оғози истиқлол ниҳод ё соҳтори мукаммали татбиқкунандай сиёсати хориҷиро надоштем ва Вазорати корҳои хориҷие, ки аз замони шӯравӣ мерос монда буд, 11 нафар корманд дошту ҳалос. Аз ин рӯ, бо камоли итминон метавон гуфт, ки ҳам сиёсати хориҷии мо ва ҳам мақоми ба ҳаёт татбиқкунандай он – Вазорати корҳои хориҷӣ, зодай ҳақиқии истиқлоланд!”

Дар ҳақиқат вазифаву салоҳиятҳо ва соҳтори идораии Вазорати корҳои хориҷии Тоҷикистони Шӯравӣ, ки ҳамчун зерсоҳтори Вазорати корҳои хориҷии ИҶШС маҳдуд буданд, дар маҷмӯъ наметавонистанд ба талаботи давлати соҳибистиклол ҷавобгӯ бошанд. Аз ин рӯ баъди ба даст овардани истиқлолият аз нав созмон ва ташаккул додани мақомоти давлатӣ, аз ҷумла оид ба корҳои хориҷӣ барои Тоҷикистон яке аз вазифаҳои аввалиндарача ба ҳисоб мерафт.

Мутаассифона дар давоми солҳои 1991-1992 ин раванд ба таври қаноатбахш сурат нагирифт. Дар ин росто, 10 январи соли 1992 дар иҷлосияи Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи тасвиби сохтори нави Ҳукумати ҷумҳурӣ вазоратҳои корҳои хориҷӣ ва робитаҳои иқтисодии хориҷӣ барҳам дода шуда, дар заминаи онҳо Вазорати робитаҳои хориҷӣ таъсис дода шуд. Ба зиммаи вазорати навтаъсис ҳалли масъалаҳои ҳамкориҳои иқтисодии хориҷӣ низ voguzor карда шуданд. Вале ин таҷриба дурустии ҳудро собит накард ва 20 июли ҳамон сол Вазорати робитаҳои хориҷӣ барҳам дода шуда, дар пойгоҳи он Вазорати корҳои хориҷӣ ва Кумитаи ҳамкориҳои иқтисодии хориҷӣ таъсис ёфтанд.

Аз 27 августи ҳамон сол бо Қарори Девони Вазирони ҷумҳурӣ сохтори Дастиқи марказии Вазорати корҳои хориҷӣ иборат аз котиботи умумӣ, шӯъбаҳои робитаҳои дучонибаву бисёрҷониба; ташкилотҳои байналмилалӣ; робитаҳои ҳарбӣ-сиёсӣ ва фарҳангӣ; протоколи давлатӣ; консулий, инчунин маъмурӣ-ҳоҷагидорӣ бо ҳайати штатии 40 нафар тасдиқ гардид. Вале бо сабабҳои гуногун қарори мазкур дар амал татбиқ нагашт ва то соли 1993 дар дастиқи марказии Вазорат ҳамагӣ 11 нафар корманди дипломатӣ ифои вазифа менамуданд.

Бо назардошти вазъи мавҷуда, пас аз иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҷумҳурӣ бо супориши Роҳбари давлат сохтори Вазорати корҳои хориҷӣ ва салоҳияту зарфияти он мавриди бознигарӣ қарор гирифтанд. Аз ҳамин вақт сар карда дар низоми Вазорат дар тамоми самтҳои фаъолият азнавсозиҳои чиддӣ оғоз ёфта, давра ба давра анҷом дода шуданд.

Азнавсозӣ ва ташакқули сохтори идорио кадрии Вазорат

Баъд аз барқарор намудани сохторҳои конститутсионӣ ва фаъолияти мақомоти давлатӣ сохтори қаблии Дастиқи марказии Вазорат дар сатҳи шӯъбаҳо бо теъодди умумии 40 нафар корманд барои иҷрои вазифаҳое,

ки дар назди сиёсати хориҷии кишвар меистоданд, ҷавобгӯ набуд. Аз ин лиҳоз, 12 январи соли 1993 бо қарори Шӯрои Вазирони ҷумхурӣ соҳтори нави Вазорати корҳои хориҷӣ бо теъдоди умумии 75 корманд тасдиқ гардида. Тибқи он Дастгоҳи марказӣ аз Роҳбарият (Вазир, муовини аввал ва ду муовини вазир); Гурӯҳи сафирон оид ба супоришҳои маҳсус; Раёсати робитаҳои дучониба ва бисёрҷониба; Раёсати ташкилотҳои байналхалқӣ ва ҳуқуқи байналмилали; Раёсати таҳлил ва тадқиқоти стратегӣ; Раёсати иттилоот, Раёсати ташрифоти давлатӣ; Раёсати кадрҳо ва иттилооти маҳсус; Раёсати консулий; Раёсати арзию молиявӣ; Раёсати маъмурию хоҷагидорӣ таркиб дода шуд.

Моҳи июляи соли 1997 роҳбарияти Вазорат ба Ҳукумати ҷумхурӣ ҷиҳати ба соҳтори Дастгоҳи марказӣ ворид намудани тағиироти ҷузъӣ муроҷиат намуд. Дар он, аз ҷумла, таъқид шуда буд, ки “зимни солҳои гузашта соҳтори қабли ҳарчанд татбиқи вазифаҳои дар назди Вазорат гузошташударо таъмин менамуд, vale бо мурури вақт воқеяяти нави арсаи байналмилали, инҷунин зарурати фаъол гардонидани сиёсати хориҷӣ таъсиси ниҳодҳои нав ва тағиир додан ё якҷоя соҳтани ниҳодҳои дигари онро ба талаботи рӯз табдил додаанд”.

Дар ин замина, 11 августи соли 1997 бо фармони Вазири корҳои хориҷӣ аз ҳисоби заҳираҳои доҳилий ва мувофиқи тақсимоти штатии нави дастгоҳи идораи Вазорат, ки 7 августи ҳамин сол аз ҷониби Вазорати молияи ҷумхурӣ тасдиқ шуда буд, ба соҳтори он тағиироти зерин ворид карда шуд:

а) Раёсати робитаҳои дучониба ва бисёрҷониба барҳам дода шуда, дар пойгоҳи он Раёсати кишварҳои Европа ва Америка; Раёсати кишварҳои Осиё ва Африка (иборат аз: Шӯъбаи Шарқӣ Наздик ва Африка, Шӯъбаи Осиё), Раёсати кишварҳои Иттиҳоди давлатҳои мустақил таъсис ёфтанд.

б) Раёсати созмонҳои байналхалқӣ ва ҳуқуқи байналмилали барҳам дода шуда, дар пойгоҳи он Раёса-

ти созмонҳои байналмилалӣ (иборат аз: Шӯъбаи СММ, Шӯъбаи созмонҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ); Раёсати шартномавӣ-хукуқӣ; Комиссияи миллӣ оид ба корҳои ЮНЕСКО таъсис ёфтанд.

Минбаъд дар заминаи Раёсати маъмурию хочагидорӣ Раёсати корҳо ва Раёсати хизматрасонӣ ба ҳайати дипломатӣ ташкил карда шуданд.

Аз соли 2007 дар самти ташаккули сохтории мақомоти сиёсати хориҷӣ давраи нав оғоз ёфт. Роҳбарияти Вазорат дар партави роҳнамоиҳои барномавии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон Консепсияи таҷдиди сохтори Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намуд. Он баъд аз баррасии ҳамаҷониба бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти № 449 аз 31 августи соли 2007 қабул шуд.

Аҳамияти ин санад ҳамин аст, ки он хислати дарозмуддати барномавӣ дошта, ташаккули сохтории зина ба зина ва тавсеаи самтҳои фаъолияти Вазоратро бо дарназардошти пешрафти кишвар ва дигаргунҳо дар арсаи сиёсии ҷаҳон то соли 2020 таъмин месозад. Мувофиқи Консепсияи мазкур воҳидҳои штатии Вазорат дар ин давра ба 205 асад расонида шуда, дар сохтори он 18 раёсати минтақавӣ ва функсионалий фаъолият ҳоҳанд кард.

То имрӯз дар доираи татбиқи Консепсия аллакай як қатор дигаргунҳои сохторӣ ба анҷом расонида шуданд. Аз ҷумла:

Соли 2007 дар доираи Консепсияи таҷдиди сохтори Вазорати корҳои хориҷӣ бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон №456 аз 31 августи соли 2007 дар назди он Корхонаи воҳиди давлатии «Тоҷикдипсервис» таъсис ёфт (зимнан Раёсати хизматрасонии ҳайати дипломатии ВКХ барҳам дода шуд). Ин имкон дод, ки кор дар самти беҳтар намудани шароити будубоши намояндагиҳои дипломатии кишварҳои хориҷӣ ва дафтарҳои созмонҳои байналмилалии муқими ҷумҳурӣ дар сатҳи сифатан баланд ба роҳ монда шавад. Ғайр аз ин, дар Вазо-

рат ба ҳайси ниходи мустақил Шӯъбаи ҳамкориҳои иқтисодии хориҷӣ ва дар ҳайати Раёсати консулий Бахши кор бо ҳамватаённи бурунмарзӣ таъсис дода шуданд.

Соли 2008 Гурӯҳи тарҷумонон ва соли 2009 Котиботи Вазорат ташкил ёфта, Шӯъбаи иттилооти умумӣ аз ҳайати Раёсати кадрҳо ва иттилооти маҳсус бароварда, ба воҳиди соҳтории мустақил табдил дода шуд.

Соли 2010 ҷиҳати иҷрои супориши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҷорӣ намудани шиносномаҳои биометрӣ дар ҳайати Раёсати консулий Шӯъбаи персонализатсия таъсис ёфт.

Соли 2011 Раёсати итилоот ва Раёсати таҳлил ва тадқиқоти стратегӣ барҳам дода шуда, дар пойгоҳи онҳо Раёсати итилоот, матбуот, таҳлил ва тарҳрезии сиёсати хориҷӣ, инчунин дар заминаи Шӯъбаи иттилооти умумӣ ва Гурӯҳи тарҷумонҳо Раёсати итилооти умумӣ ва алоқаи дипломатӣ таъсис дода шуд.

Соли 2012 Шӯъба оид ба ҳалли масъалаҳои ҳудудӣ ва сарҳадӣ созмон дода шуд. Шӯъбаи таҳия ва бозомӯзии кадрҳои Раёсати кадрҳо ва иттилооти маҳсус ихтисор гардида, вазифаҳои он ба уҳдаи Шӯъбаи Дастиқи марказии ҳамин раёсат voguzor карда шуданд. Ғайр аз ин, дар ҳайати Раёсати Иттиҳоди давлатҳои мустақил Шӯъбаи муносибатҳои дучониба ва Шӯъбаи муносибатҳои бисёрҷониба, дар ҳайати Раёсати Осиё ва Африқа Шӯъбаи кишварҳои Осиё ва Уқёнуси Ором, дар ҳайати Раёсати молиявӣ Шӯъбаи банақшагирӣ ва баҳисобигирии муҳосибавӣ, инчунин Шӯъбаи маблағузорӣ ва назорати молиявӣ ташкил карда шуданд.

Тайи ин давра эҳтиёҷоти кадрии воҳидҳои соҳтории навтаъсис ва таҷдидёфтаи Дастиқи марказӣ аз хисоби воҳидҳои штатие, ки бо қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Вазорат дода шуданд, таъмин карда шуд. Дар маҷмӯъ то имruz теъдоди воҳидҳои штатии Вазорат аллакай ба 156-то расидааст.

Бояд тазаккур дод, ки Вазорат ба ташаккули ҳайати кадрӣ ва баланд бардоштани сатҳи ҳирфаии он

аҳамияти маҳсус зоҳир менамояд. Дар ин росто, бо як қатор кишварҳо роҷеъ ба омодасозӣ ва бозомузии қадрҳои дипломатӣ шартномаҳо ба имзо расонида шудаанд. Кормандон ба хизмати дипломатӣ тариқи озмун интихоб гардида, баъди муҳлати муайян бори дигар аз санчиш мегузаранд. Ҷиҳати баланд бардоштани малакаи забондонии кормандон дар Дастигоҳи марказӣ курсҳои забономӯзӣ амал менамоянд.

Ташаккули пойгоҳи меъёри-ҳуқуқии фаъолияти Вазорат ва ниҳодҳои он

Марҳилаи аввали ташаккули воқеии заминаҳои меъёри-ҳуқуқии фаъолияти Вазорати корҳои хориҷӣ баъд аз баргузории Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҷумҳурӣ шурӯъ ёфта, аз Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои конститутсионӣ ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармон ва амрҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қарорҳову супоришиҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалие, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, сарчашма метирад.

Дар ин росто, соли 1994 тариқи райъпурсии умуниҳалқӣ қабул гаштани Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ташаккули заминаҳои меъёри-ҳуқуқии фаъолияти Вазорати корҳои хориҷӣ аҳамияти қалидӣ дошт. Дар он масъалаҳои марбут ба сиёсати хориҷии кишвар ҳамаҷониба инъикоси худро пайдо намуданд. Аз ҷумла, дар моддаи 11-и он зикр шудааст, ки “Тоҷикистон сиёсати сулҳҷӯёнаро ба амал татбиқ намуда, соҳибихтиёри ҷаҳонро ба истиқлолияти дигар давлатҳои ҷаҳонро эътироф менамояд, муносибатҳои хориҷиро дар асоси меъёрҳои байналмилалий муайян мекунад”. Дар Қонуни асоси инчунин ваколатҳои Президент, шоҳаҳои қонунгузор ва иҷроияи ҳокимиияти давлатӣ роҷеъ ба ҳаллу фасли масъалаҳои марбут ба сиёсати хориҷӣ муайян карда шуданд.

Дар заминаи ин санади сарнавиштсоз соли 1995 бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Низомномаи Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон” тасдиқ гардида, баъдан бо назардошти тағйироти сиёсӣ ва ҳуқуқӣ-қонунгузорӣ дар ҷумҳурӣ соли 2006 дар таҳрири нав қабул карда шуд. Тибқи он мақоми Вазорати корҳои хориҷӣ ҳамчун мақоми марказии ҳокимияти иҷроия, ки идоракуни давлатиро дар соҳаи муносибатҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалий амалӣ менамояд, муайян карда шуд.

Дар ин давра бо мақсади ба роҳ мондани фаъолияти Вазорат дар соҳаҳои хизматрасонии консулий ва ташrifоти давлатӣ Оинномаи консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомнома дар бораи консули фахрии (ғайриштатии) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонун “Дар бораи ҳолати ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”, инчунин Муқаррароти асосии амалияи ягонаи ташrifotии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ташrifoti давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон) тасдиқ гардиданд. Ҳамзамон ҷиҳати танзими вазифаву ўҳдадориҳо дар сатҳи воҳидҳои соҳтории Вазорат низомномаҳои раёсату шӯъбаҳо таҳия ва қабул карда шуданд.

Соли 1999 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон” қабул гардид, ки тартиби таҳиясозӣ, баимзорасонӣ, батасвибрасонӣ ва роҳандозии дигар амалҳои ба шартномаҳои байналмилалий вобастаро муайян намуд.

Аз аввали асри XXI дар самти ташаккули пойгоҳи меъёрий-ҳуқуқии фаъолияти Вазорат марҳилаи нав оғоз ёфт. Қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи хизмати дипломатӣ”, Низомнома дар бораи фаъолияти Сафорати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Низомнома дар бораи додани рутбаҳои дипломатӣ” ва як қатор санадҳои дигар заминаи ҳуқуқии фаъолияти Вазорат ва зерсоҳторҳои он, инчунин намояндагиҳои дипломатӣ ва муассисаҳои консулии ҷумҳуриро дар хориҷа таҳқим ва тавсее баҳшиданд.

Қонуни Чумхурии Тоҷикистон “Дар бораи хизмати дипломатӣ”, ки соли 2002 ва дар таҳрири нав соли 2006 қабул шуд, фаъолияти ҳадамоти дипломатиро ба ҳайси хизмати давлатии пешбарандай сиёсати хориҷӣ ва хифзкунандаи манфиатҳои давлатӣ дар соҳаи муносибатҳои байналмилалӣ муайян намуд. Дар қонуни мазкур инҷунин низоми мақомоти ҳадамоти дипломатӣ, ташкили фаъолияти он, вазифаҳои хизмати дипломатӣ, масъалаҳои қадрӣ, номгӯи рутбаҳои дипломатӣ, тартиби додани онҳо ва дигар масъалаҳои марбута мушаххас карда шуданд.

Соли 2002 Консепсияи сиёсати хориҷии Чумхурии Тоҷикистон қабул гардида, ки дар он моҳияту мундариҷа ва дурнамои сиёсати хориҷии қишвар, роҳу василаҳо ва усулҳои амалисозии он ба таври мушаххас инъикос карда шуданд. Дар он сиёсати хориҷии Чумхурии Тоҷикистон ҳамчун сиёсати сулҳҷӯёна ва бисёrsамтае, ки дар асоси эҳтироми мутақобилаи истиқолияти давлатӣ ва риояи манфиатҳои миллӣ роҳандозӣ мегардад, муайян карда шуд. Қобили зикр аст, ки Сарвари давлат соли 2003 дар асоси ҳамин санади барномавӣ дар муносибатҳои байналмилалии чумхурӣ “сиёсати дарҳои боз”-ро эълом намуд.

Дар доираи фаъолияти иттилоотии Вазорат ҷиҳати дар ҷаҳорҷуби муқаррарот ба роҳ мондани раванди кушодани намояндагиҳои васоити аҳбори оммаи хориҷӣ, сабти ном намудани рӯзноманигорони хориҷӣ “Низомнома дар бораи ваколати воситаҳои иттилооти умуми давлатҳои хориҷӣ дар қаламрави Чумхурии Тоҷикистон” таҳия гардида, он 27 январи соли 1995 бо Қарори Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон тасдиқ карда шуд. Дар асоси он намояндагиҳо ва рӯзноманигорони ВАО-и қишварҳои хориҷӣ дар чумхурӣ фаъолият бурда, оид ба рӯйдодҳои сиёсиву иҷтимоӣ ва иқтисодиву гуманитарӣ, сиёсати дохилӣ ва хориҷии қишвар мунтазам маълумот интишор месозанд.

Ҷиҳати инъикоси фаъолияти Вазорат, рӯйдодҳо ва дастовардҳои чумхурӣ дар ҷодаи сиёсати хориҷӣ бо ис-

тифода аз имкониятҳои Раёсати иттилоот (аз соли 2011 Раёсати иттилоот, матбуот, таҳлил ва тарҳрезии сиёсати хориҷӣ) нашри фаслномаи иттилоотии “Дипломатия Таджикистана” (бо забони русӣ) ба роҳ монда шуда, аз соли 2007 формати он ба солнома табдил дода шуд. Аз соли 2006 фаъолияти нашриётин вазорат вусъат гирифта, тайи ин давра силсилаи китобҳо дар мавзӯи сиёсати хориҷӣ ва муносибатҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла, “Рыночная экономика и международное сотрудничество” (Т. Назаров, с. 2006), “Тоҷикистон-САҲА: муколама ва ҳамкорӣ”, (с. 2009, бо забонҳои тоҷикӣ, англисӣ, русӣ), “Дипломатияи Тоҷикистон: дирӯз ва имрӯз” (с. 2009, 2012, дар ду ҷилд, бо забонҳои тоҷикӣ, англисӣ, русӣ), “Многовекторная дипломатия Таджикистана” (Ҳ. Зарифӣ, с. 2010), “Ҳазинаи тиллоии тоҷикон” (Ҳ. Зарифӣ, с. 2010-2013, бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ, форсӣ, англисӣ, франсузӣ, немисӣ, арабӣ, хитойӣ, туркӣ), “Сиёсати хориҷии Тоҷикистон дар масири истиқлолият” (с. 2011, бо забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ), “Таджикистан в системе обеспечения региональной безопасности ОБСЕ” (Ҳ. Зарифӣ, сс. 2011 ва 2013, бо забонҳои русӣ ва англисӣ), “Эмомалий Раҳмон – бунёнгузори сиёсати хориҷии Тоҷикистон” (с. 2012) ба нашр расонида шуданд.

Соли 2011 бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди Вазорат Муассиаи давлатии маҷаллаи “Сиёсати хориҷӣ” таъсис дода шуд. Шурӯъ аз ҳамин давра нашри маҷаллаи илмӣ-назариявии “Сиёсати хориҷӣ” оид ба мақоми сиёсати байналмилалии ҷумҳурӣ оғоз карда шуд.

Ташаккули базаи моддию маишӣ ва ҳочагидории Вазорат

Вазорати корҳои хориҷӣ аз овони таъсис ёфтанаш дар соли 1991 базаи моддию маишии худро надошт, ва қариб тамоми воҳидҳои сохтории он дар бинои Парламенти кишвар, ки ба иҷора гирифта шуда буд, фаъолият менамуданд. Ҳарчанд соли 2006 собиқ бинои Кумитаи ҳифзи

табиат ба Вазорат дода шуда, як қатор воҳидҳои соҳтории он, аз ҷумла, раёсатҳои консулий, арзиву молиявӣ ва хизматрасонӣ ба ҳайати дипломатӣ ба онҷо кучонида шуданд, вале масъалаи муҳайё намудани шароити муосиди корӣ барои Вазорат ба ҳайси яке аз масъалаҳои мубрам ва нигаронкунанда боқӣ монда буд.

Дигаргуниҳои ҷиддӣ дар ин сamt аз нимаи дуюми солҳои 2000-ум сурат гирифтанд. Бо ташаббуси роҳбарияти Вазорат ва роҳномоиву дастгирии Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон як қатор иншоотҳои истироҳатию ёрирасон мавриди истифодай кормандон қарор дода шуданд. Аз ҷумла, соли 2007 дар мавзеи хушбодуҳавои Ҳаронгон бӯстонсарои берунишаҳрӣ ҳаридорӣ ва ба тарзи замонавӣ таъмир гардида, дар он барои истироҳати кормандон шароити мусоид фароҳам оварда шуд. Айни ҳол ҷорабиниҳои муҳталифи ҷашиӣ ва истироҳатии Вазорат дар бӯстонсарои мазкур гузаронида шуда, ҳамзамон кормандон имконият доранд бо аҳли оилаи худ дар ҳудуди он ба таври мустақим фароғат намоянд.

Соли 2007 Вазорат бо мақсади ташкил намудани Ҳочагии ёрирасон дар ноҳияи Рудакӣ замини корам гирифта, корҳои заруриро ба роҳ монд. Бо шарофати ин иқдом тайи чанд соли охир кормандони Дастгоҳи марказӣ ва шурӯӯ аз моҳи апрели соли ҷорӣ ошхонаи Вазорат ба қадри имкон бо маҳсулоти кишоварзии нисбатан арzon таъмин карда мешаванд.

Ташвиқу тарғиби варзиш ва тарзи солими зиндагӣ дар низоми тарбиявии Вазорат нақши муҳим дорад. Аз ин лиҳоз дар моҳи августи соли 2012 ба истифода додани Маҷмааи варзишии Вазорат барои кормандони он ҳаддяи хотирмон ба ҳисоб меравад. Қобили тазакқур аст, ки барои соҳтмони Маҷмаа аз ҳисоби маблағҳои маҳсуси Вазорат зиёда аз 580 ҳазор сомонӣ сарф шуда, он дорои майдонҳои замонавӣ барои бозии футбол, баскетбол, волейбол ва теннис, инчунин ҳӯҷраҳои шустушӯ ва либосивазқунӣ мебошад.

Соҳтмони бинои Вазорат

Дар баробари дастовардҳои зикрнамуда, масъалаи бунёди бинои худии маъмурӣ ҳамеша дар мадди ҷиддии роҳбарияти Вазорат қарор дошт. Зеро бо назардошти воқеяиятҳои ҷаҳони муосир ва вусъати робитаҳои байн-налмилалии кишвар ҳаҷми вазифаҳои функсионалий ва соҳтори Дастгоҳи марказии Вазорат тавсса ёфта, теъоди кормандони он низ мутаносибан афзоиш ёфта буданд. Ҷунин ҳолат мавҷудияти бинои ҳозиразамон, зарфиятнок ва аз лиҳози технологӣ мӯчаҳҳази дорои шароитҳои мусоиди корӣ ва барои қабули ҳайатҳои намояндаи кишварҳои хориҷӣ мутобиқро тақозо мекард.

Соли 2010 роҳбарияти Вазорат дар мавриди соҳтмони бино тасмими қатъӣ гирифт ва дар ин росто Ҳукумати ҷумҳурӣ бо дастгирии бевоситаи Президенти ҷумҳурӣ Эмомалӣ Раҳмон барои татбиқи ин иқдом дар шафати Қасри Миллат қитъаи замин ҷудо намуд. Корҳои лоиҳакашӣ ва омодасозии соҳтмони бино, ки барои иҷрои онҳо меъморони баландтархассус ва ботаҷрибай хориҷӣ даъват шуда буданд, аз моҳи март то моҳи октябрி соли 2010 идома ёфтанд.

12 октабри соли 2010 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон хишти аввалро бо паём ба наслҳои оянда ба пойдевори бино гузошта, ба соҳтмони он расман оғоз бахшид. Шурӯъ аз ҳамин рӯз соҳтмон дар давоми камтар аз дуюним сол босуръат давом карда, моҳи мартаи соли 2013 ба анҷом расид.

Дар ин иншооти зебо ва боҳашамати 8-ошёна, ки масоҳати умумиаш 15 ҳазор метри мураббаъро ташкил медиҳад, барои фаъолияти меҳнатии 300 нафар корманд, қабули ҳайатҳои хориҷӣ ва дигар ҷорабиниҳо тамоми шароит фароҳам оварда шудааст. Он дорои толори ҷаласаҳои тантанавӣ бо 260 ҷой, 12 толор, аз ҷумла барои гуфтушунид, нишастҳои матбуотӣ, ҷаласаҳои машваратӣ ва маросимҳои баимзорасонии санадҳо, толорҳои қабули меҳмонон, китобхона ва ошхона мебошад.

Бояд тазаккур дод, ки бино аз ҳисоби маблағҳои маҳсуси худи Вазорат сохта шудааст. Он бо таҷхизоти ҳозиразамони техниқӣ мӯҷаҳҳаз гардонида, ороишоташ бо истифода аз мармар ва ҳоросангӣ аълосифат анҷом дода шудааст. Тамоми корҳои пудратиро дар соҳтмони бино “Ширкати сеюми бинокорони Ноҳияи Муҳтори Синҷян Уйғури Ҷумҳурии Ҳалқии Ҳитой” ба анҷом расонидааст.

Қобили тазаккур аст, ки зимни тарҳрезӣ ва соҳтмони бино унсурҳои услубию сабкии маҷмааҳои ҳозиразамон ва ёдгориҳои бостонии меъмории Аврупӯ ва Осиё ҳамзамон бо анъанаҳои меъмории миллӣ мавриди истифода қарор гирифтанд. Ба шарофати чунин омезиш ҷузъиётҳои услубии миллӣ ва аврупой дар деворнигораҳои гаҷкорӣ ва оинакорӣ шудаи толорҳои бино ба таври мавзун ба ҳам ҷӯр омадаанд. Тирезаҳои бино бо “услуби англisisӣ” тарҳрезӣ ва сохта шуда, ба намуди беруни он тобиши аврупой додаанд.

Алалхусус пештолори бино, ки бо истифодай анъанаҳои канҷакорӣ ва обуранги миллӣ оро дода шудааст, қасро бо зебоӣ ва нафосати худ тасхир месозад. Лавҳаи дар гаҷ канҷакоришудаи девори зинапояи бошкуҳ, лаҳзаҳои муҳталифи таърихи ҳалқи тоҷикро ба таври барчаста инъикос менамояд.

Дар лавҳа се давраи таъриҳӣ: - аз замони Куруши Кабир то давраи ҳукмронии сулолаи Сомониён тасвир ёфтаанд. Дар маркази лавҳа асосгузори давлати тоҷикон Шоҳ Исмоили Сомонӣ бо ҳашамати хоса дар таҳт нишастааст. Аз тарафи рости ў асосгузори шоҳаншоҳии бузурги Сосониён Ардашери Бобакон ва дар канораш паёмбар Зардушт бо китоби муқаддаси “Авасто”, Рустами Достон – рамзи часурӣ ва қаҳрамонии мардуми тоҷику форс, таҷассум ёфтаанд. Дар лавҳа, инчунин мутафаккирон ва файласуфон, шоирону олимони бузурги тоҷику форс тасвир гардидаанд. Дар қисмати дигари асар Куруши Кабир солорона болои таҳт нишаста, дар паҳлуи ў душтараш Архи-Духтар, вазир ва бинокор, дар даст машъ-

али дониш рост истодааст. Тибқи ривоятҳо дар замони Куруши Кабир тартиби модаршоҳӣ ҳукмрон буд, аз ин рӯ мардони ҳоким бо мақсади ризояти ўро ба қарори қабулкардаашон дарёфтан, сўяш назар андӯхтаанд.

Аз ин лиҳоз, бинои Вазорат на танҳо маҷмааи маъмурӣ, балки макони рӯнамой ва тарғиби таъриҳ ва фарҳангии кишвар ба ҷомеаи ҷаҳонӣ мебошад. Дар он анъанаҳои миллии ҳалқи шарифи тоҷик, дастовардҳои давлати соҳибистиқлоли Тоҷикистон ва сиёсати хориҷии кишвар инъикос ёфтаанд. Бо боварӣ метавон гуфт, ки ҳар як меҳмони хориҷӣ ҳангоми боздид аз ин бино боварӣ ҳосил ҳоҳад намуд, ки миллати тоҷик соҳиби тамаддуни қадима буда, анъанаҳои ниёғони худро то имрӯз боша-рафона пос доштааст.

Оид ба аҳамияти бунёди бинои Вазорати корҳои хориҷӣ барои ҳар як корманди дипломатӣ ва дар маҷмӯъ ҳадамоти дипломатии ҷумҳурӣ бо ишора ба фароҳам овардани шароити мусоид барои фаъолияти меҳнатӣ, қабули ҳайатҳои расмии кишварҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ ва ғ. далелҳои зиёде овардан мумкин аст. Вале, суханони Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон, ки дар маросими кушодашавии ин бинои зебо ва муҳташам садо доданд, ин нуктаро бештар аз ҳама ба таври қӯтоҳ ва возеху равshan ифода намуданд: "... ба ҳеҷ қас пӯшида нест, ки тӯли ҳамаи солҳои истиқлолият ниёз ба ҷунин як маҷмааи мӯкаммал, ки ҷавобгӯи ниёзҳои нуҳоди сиёсати хориҷӣ бошад, баръало эҳсос мешуд ва бо тақмилу анҷоми он ормони чандин наслҳои дипломатияи тоҷик бароварда шуд".

Вместо послесловия

Министерство иностранных дел Республики Таджикистан: вчера и сегодня

Президент Республики Таджикистан Эмомали Рахмон в своем представленном программном Послании о внешней политике республики, дал анализ и заключение международной деятельности страны в течении 20 лет независимости и, с учётом достигнутых успехов и существующих проблем, конкретизировал задачи во внешнеполитической сфере на среднесрочную и долгосрочную перспективы. Глава государства, в частности, указал на ключевую роль Министерства иностранных дел в этой сфере и отметил, что «...после обретения независимости мы не имели компетентного учреждения или государственной структуры, занимающейся вопросами претворения в жизнь внешней политики, а доставшееся в наследство от советского периода Министерство иностранных дел имело всего одиннадцать работников. Поэтому, можно с уверенностью утверждать, что и наша внешняя политика и претворяющий её в жизнь государственный орган – Министерство иностранных дел – являются истинными детищами выстраданной нами государственной независимости!»

В реальной действительности задачи, полномочия и внутренняя структура Министерства иностранных дел Советского Таджикистана, как структурного подразделения Министерства иностранных дел СССР, были ограничены и, в целом, не могли отвечать требованиям независимого государства. Поэтому после обретения нे-

зависимости воссоздание и формирование государственных органов, в частности внешнеполитической структуры, считалось одной из первоочередных задач для Таджикистана.

К сожалению, в 1991-1992 гг. этот процесс не был наложен соответствующим образом. 10 января 1992 года на сессии Верховного Совета Республики Таджикистан, в рамках утверждения новой структуры Правительства, были расформированы министерства иностранных дел и внешнеэкономических связей, а на их основе было создано Министерство внешних сношений. На новое министерство было также возложено решение вопросов внешнеэкономического сотрудничества. Однако эта практика не доказала свою жизнеспособность и 20 июля того же года Министерство внешних сношений было ликвидировано, а на его базе были созданы Министерство иностранных дел и Комитет внешнеэкономического сотрудничества.

С 27 августа 1992 года Решением Кабинета министров республики была утверждена структура Центрального аппарата Министерства иностранных дел, состоящая из общего секретариата, отделов двусторонних и многосторонних связей, международных организаций, военно-политических и культурных связей, государственного протокола, консульских сношений, а также административно-хозяйственного отдела с штатным составом 40 человек. Однако, по различным причинам, упомянутое решение не было воплощено в жизнь и до 1993 года в центральном аппарате Министерства работало всего 11 дипломатических сотрудников.

С учётом существующей ситуации, после XVI сессии Верховного Совета Республики Таджикистан, по поручению Главы государства была пересмотрена структура Министерства иностранных дел, а также его компетенция и потенциал. С этого момента в системе МИД начался процесс реформатизации по всем направлениям деятельности, который реализовывался поэтапно.

Восстановление и формирование управленческо-кадровой структуры Министерства

После восстановления конституционных структур и деятельности государственных органов, прежняя структура центрального аппарата Министерства на уровне отделов с общим количеством 40 сотрудников, не отвечала требованиям для исполнения поставленных перед внешней политикой страны задач. В этой связи, 12 января 1993 года решением Совета министров республики была утверждена новая структура МИД с общим количеством сотрудников в 75 человек. Согласно данной структуре, центральный аппарат состоял из Руководства (Министр, первый заместитель и два заместителя министра), Группы послов по особым поручениям, Управления двусторонних и многосторонних связей, Управления международных организаций и международного права, Управления анализа и стратегических исследований, Управления информации, Управления государственного протокола, Управления кадров и специальной информации, Консульского управления, Валютно-финансового управления и Административно-хозяйственного управления.

В июле 1997 года руководство Министерства обратилось в Правительство республики с предложением внести определенные изменения в структуру центрального аппарата МИД. Тогда, в частности, было отмечено, что «хотя прежняя структура за прошедшие годы и обеспечивала реализацию задач, поставленных перед Министерством, однако, со временем, новые реалии на международной арене, а также необходимость активизации внешней политики, указали на актуальность создания новых структурных единиц и изменения или объединения других органов МИД».

На этой основе 11 августа 1997 года приказом Министра иностранных дел за счёт внутренних ресурсов и согласно

новому штатному расписанию, которое было утверждено Министерством финансов 7 августа того же года, в структуру МИД были внесены следующие изменения:

- а) Управление двусторонних и многосторонних связей было ликвидировано и на его основе было создано Управление стран Европы и Америки, Управление стран Азии и Африки (состоящее из Отдела Ближнего Востока и Африки, Отдела Азии), Управление стран Содружества независимых государств;
- б) Управление международных организаций и международного права было ликвидировано и на его базе создано Управление международных организаций (состоящее из Отдела ООН, Отдела международных и региональных организаций), Договорно-правовое управление, Национальная комиссия по делам ЮНЕСКО.

Позже, на базе Административно-хозяйственного управления было создано Управление делами и Управление по обслуживанию дипломатического корпуса.

С 2007 года в модернизации структуры внешнеполитического органа начинается новая эра. Руководство Министерства, при непосредственной поддержке Президента Республики Таджикистан Эмомали Раҳмона, разработало и представило в Правительство Республики Таджикистан «Концепцию реструктуризации Министерства иностранных дел». После всестороннего изучения, этот документ был принят Решением Правительства Республики Таджикистан за №449 от 31 августа 2007 года.

Важность данной Концепции состоит в том, что она имеет долгосрочный программный характер и обеспечивает поэтапное структурное формирование и расширение векторов деятельности МИД до 2020 года, с учётом прогресса страны и изменений в мировой политике. Согласно Концепции, штатные единицы Министерства за указанный период будут доведены до 205, а в структуре ведомства будут действовать 18 региональных и функциональных управлений.

На сегодня, в рамках реализации Концепции, уже завершен ряд структурных преобразований. В частности:

В 2007 году Решением Правительства Республики Таджикистан за №456 от 31 августа 2007 года при Министерстве создано государственное унитарное предприятие «Тоҷикдипсервис» (одновременно упразднено Управление по обслуживанию дипломатического корпуса МИД). Это позволило качественно повысить уровень работ в сфере улучшения условий пребывания дипломатических представительств иностранных государств и представительств международных организаций в республике. Кроме этого, в Министерстве создана независимая структурная единица – Отдел внешнеэкономического сотрудничества, а также при Консульском управлении учреждено Отделение по работе с соотечественниками за рубежом.

В 2008 была сформирована Группа переводчиков, в 2009 году – Секретариат Министерства, также из состава Управления кадров и специнформации выведен Отдел общей информации и преобразован в независимую структурную единицу.

В 2010 году, в целях исполнения поручения Правительства Республики Таджикистан о введении биометрических паспортов, в составе Консульского управления учрежден Отдел персонализации.

В 2011 году Управление информации и Управление анализа и стратегического исследования были расформированы, а на их основе было создано Управление информации, прессы, анализа и внешнеполитического планирования. На базе Отдела общей информации и Группы переводчиков было сформировано Управление общей информации и дипломатической связи.

В 2012 году учрежден Отдел по решению территориальных и пограничных вопросов. Отдел подготовки и переподготовки кадров Управления кадров и специнформации был расформирован и его задачи были возложены на Отдел центрального аппарата данного Управ-

ления. Кроме этого, в составе Управления Содружества независимых государств был образован Отдел двусторонних отношений и Отдел многосторонних отношений, а в составе Управления Азии и Африки – Отдел стран Азии и Тихого океана. В структуре Финансового управления создан Отдел планирования и бухгалтерского учета, а также Отдел финансирования и финансового контроля.

Потребность в кадрах вновь созданных и обновленных подразделений центрального аппарата была удовлетворена за счет штатных единиц, выделенных постановлениями Правительства Республики Таджикистан. В общем, уже сегодня количество штатных единиц Министерства составляет 156.

Необходимо отметить, что Министерство уделяет пристальное внимание формированию кадрового состава и повышению его квалификации. В этой связи, с рядом стран были подписаны соглашения о подготовке и переподготовке дипломатических кадров. Сотрудники поступают на дипломатическую службу посредством участия в конкурсах и после определенного срока проходят аттестацию. Для повышения уровня языковых знаний сотрудников в центральном аппарате действуют языковые курсы.

Формирование нормативно-правовой базы Министерства и его подразделений

Первый этап формирования нормативно-правовой базы деятельности Министерства иностранных дел начался после XVI сессии Верховного Совета республики. Нормативно-правовая база МИД основывается на Конституции Республики Таджикистан, конституционных законов и законов Республики Таджикистан, указов и распоряжений Президента Республики Таджикистан, постановлений и поручений Правительства Республики Таджикистан, а также международных договоров, признанных Республикой Таджикистан.

В этой связи, принятие Конституции Республики Таджикистан в 1994 году всенародным референдумом имело ключевое значение для формирования нормативно-правовой базы Министерства иностранных дел. В Конституции были полностью отражены вопросы, связанные с внешней политикой страны. В 11 статье Конституции, в частности, отмечено, что «Таджикистан, проводя миролюбивую политику, уважает суверенитет и независимость других государств, определяет свою внешнюю политику на основе международных норм». В Конституции также определены полномочия Президента, законодательной и исполнительной власти по вопросам внешней политики.

На основе этого судьбоносного документа в 1995 году Постановлением Правительства Республики Таджикистан было утверждено «Положение Министерства иностранных дел Республики Таджикистан», а позднее, в 2006 году, с учетом политических и законодательных изменений в республике, было принято Положение в новой редакции. В соответствии с этим, статус Министерства иностранных дел был определен в качестве центрального органа исполнительной власти, осуществляющего государственное управление в области отношений Республики Таджикистан с иностранными государствами и международными организациями.

В этот период с целью регулирования деятельности Министерства в области консульского обслуживания и государственного протокола был утвержден Консультский устав Республики Таджикистан, Положение о почетном консуле Республики Таджикистан, Закон «О правовом положении иностранных граждан в Республике Таджикистан», а также Основные правила о единой протокольной практике Республики Таджикистан (Государственный протокол Республики Таджикистан). В то же время для определения функциональных обязанностей подразделений МИД были подготовлены и приняты положения управлений и отделов.

В 1999 году принят Закон Республики Таджикистан «О международных договорах Республики Таджикистан», который определил порядок подготовки, подписания, ратификации и реализации других действий, связанных с международными договорами.

С начала XXI века в упрочении нормативно-правовой базы Министерства была открыта новая страница. Принятие Закона Республики Таджикистан «О дипломатической службе», Положения о деятельности Посольства Республики Таджикистан, Положения о порядке присвоения дипломатических рангов и ряда других документов укрепило и расширило правовую базу деятельности Министерства и его подразделений, а также дипломатических представительств и консульских учреждений республики за рубежом.

Закон Республики Таджикистан «О дипломатической службе», который был принят в 2002 году, а в последующем в новой редакции в 2006 году, определил деятельность дипломатической службы в качестве государственной службы, продвигающей внешнюю политику и защищающей государственные интересы в области международных отношений. В данном законе также была определена система органов дипломатической службы, организация ее деятельности, задачи дипломатической службы, кадровые вопросы, дипломатические ранги, порядок их присвоения и другие соответствующие аспекты.

В 2002 году принята «Концепция внешней политики Республики Таджикистан», в которой полностью отражены сущность, содержание и перспективы внешней политики страны, пути, средства и методы ее реализации. Внешняя политика Республики Таджикистан определена в Концепции как миролюбивая и многосторонняя, которая осуществляется на основе взаимного уважения государственной независимости и соблюдения национальных интересов. Необходимо отметить, что в 2003 году Глава государства на основе этого программного документа объявил «политику открытых дверей».

В рамках информационной деятельности Министерства в целях налаживания процесса открытия представительств иностранных средств массовой информации, аккредитации иностранных журналистов в соответствии с нормативно-правовыми актами было подготовлено и утверждено Постановлением Правительства Республики Таджикистан от 27 января 1995 «Положение об аккредитации корреспондентов средств массовой информации иностранных государств на территории Республики Таджикистан». Согласно данному положению в республике ведут свою деятельность представительства и сотрудники СМИ иностранных государств, которые регулярно освещают политические, социально-экономические, гуманитарные, внутренние и внешнеполитические события страны.

Для пропаганды деятельности Министерства, событий и достижений республики в области внешней политики с использованием возможностей Управления информации (с 2011 года Управление информации, прессы, анализа и внешнеэкономического планирования) была налажена ежеквартальная печать информационного бюллетеня «Дипломатия Таджикистана» (на русском языке), а с 2007 года его формат был изменен на ежегодник.

С 2006 года активизировалась деятельность Министерства в области выпуска печатной продукции. За этот период была издана серия книг о внешней политике и международных отношениях Республики Таджикистан, в том числе, «Рыночная экономика и международное сотрудничество» (Т. Назаров, 2006 г.), «Таджикистан-ОБСЕ: диалог и сотрудничество» (2009 г. на таджикском, русском и английском языках), «Дипломатия Таджикистана: вчера и сегодня» (2009, 2012 г. в двух томах, на таджикском, русском и английском языках), «Многовекторная дипломатия Таджикистана» (Х. Зарифи, 2010 г.), «Золотая сокровищница таджиков» (Х. Зарифи, 2010-2013 г., на таджикском, русском, персидском, английском,

французском, немецком, арабском, китайском и турецком языках), «Сиёсати хориҷии Тоҷикистон дар масири истиқлолият» (2011 г. на таджикском и английском языках), «Таджикистан в системе обеспечения региональной безопасности ОБСЕ» (Х. Зарифи, 2011 и 2013 гг., на русском и английском языках), «Эмомали Рахмон – бунёнгузори сиёсати хориҷии Тоҷикистон» (2012 г.).

В 2011 году Постановлением Правительства Республики Таджикистан при Министерстве было учреждено Государственное предприятие журнала «Внешняя политика». С этого периода началось издание научно-теоретического и информационного журнала «Сиёсати хориҷӣ» (Внешняя политика), охватывающего вопросы внешней политики страны.

Формирование материально-бытовой и хозяйственной базы Министерства

С момента своего образования в 1991 году Министерство иностранных дел не имело материально-бытовой базы и практически все структурные подразделения располагались в здании Парламента страны, которое арендовалось Министерством. Несмотря на то, что в 2006 году бывшее здание Комитета охраны природы было передано МИД и несколько его структурных подразделений – Консульское управление, Валютно-финансовое Управление и Управление по обслуживанию дипломатического корпуса, были переведены в это здание, вопрос создания благоприятных рабочих условий для Министерства оставался одной из актуальных и вызывающих озабоченность проблем.

Серьезные перемены в этом направлении произошли во второй половине 2000-х годов. По инициативе руководства Министерства и при поддержке Главы государства Эмомали Рахмона были сданы в эксплуатацию хозяйственный объект и зона отдыха для сотрудников МИД. В 2007 году в живописном уголке Харонгона была

выкуплена и отремонтирована в новейшем стиле загородная резиденция, где созданы все условия для отдыха. В данный момент различные праздничные и культурные мероприятия Министерства проходят в этой резиденции, и сотрудники также имеют возможность отдыхать вместе с членами своих семей на ее территории.

В 2007 году с целью создания подсобного хозяйства Министерство приобрело пахотные земли в районе Рудаки и наладило там все необходимые работы. Благодаря предпринятым шагам в последние годы сотрудники центрального аппарата обеспечены сельскохозяйственной продукцией по сравнительно низкой цене, а начиная с апреля 2013 года в столовую Министерства также поставляется сельхозпродукция подсобного хозяйства Министерства.

В плане воспитания кадров Министерства важную роль играет пропаганда спорта и здорового образа жизни. В этой связи, сдача в эксплуатацию Спортивного комплекса Министерства в августе 2012 года является незабываемым подарком для сотрудников МИД. Необходимо отметить, что для строительства данного Комплекса из средств специального счета Министерства было израсходовано 580 тысяч сомони. Данный комплекс имеет профессиональное футбольное поле, баскетбольную и волейбольную площадки, современный теннисный корт, а также помещения с душевыми кабинами и раздевалкой.

Строительство здания Министерства

Наряду с отмеченными достижениями, вопрос строительства собственного административного здания постоянно находился в центре внимания руководства Министерства. С учетом реалий современного мира и развития международных связей страны расширился круг функциональных задач Министерства, увеличилась структура центрального аппарата – возросла численность сотруд-

ников. В данной ситуации актуализировалась потребность в наличии современного, функционального и высокотехнологичного здания, имеющего благоприятные условия для работы и соответствующие помещения для приема представителей иностранных делегаций.

В 2010 году руководство Министерства окончательно определилось с началом строительства здания. Для реализации данной цели Правительство страны, при непосредственной поддержке Президента Республики Эмомали Рахмона выделило участок земли недалеко от здания «Касри миллат» (Дворец нации). Работы по проектированию и подготовке к строительству здания, на которые были приглашены высококвалифицированные и опытные зарубежные архитекторы, продолжались с марта по октябрь 2010 года.

12 октября 2010 года Президент Республики Таджикистан Эмомали Рахмон заложил первый камень в фундамент здания с посланием будущим поколениям и официально дал старт его строительству. Начиная с этого дня и на протяжении менее чем двух с половиной лет, ускоренными темпами велось строительство здания, которое завершилось в марте 2013 года.

В этом прекрасном и величественном 8-ми этажном комплексе, общая площадь которого составляет около 15 тысяч квадратных метров, созданы все условия для работы 300 сотрудников, приема иностранных делегаций и проведения различных мероприятий. Здание включает в себя торжественный зал собраний, предусмотренный на 260 сидячих мест, 12 залов, в том числе для переговоров, пресс-конференций, консультативных совещаний и подписаний, залов для приёма гостей, библиотеку и столовую.

Следует также особо отметить, что здание построено за счет специальных средств самого Министерства. Оно оборудовано согласно всем требованиям современных технологий, с использованием в отделке высококаче-

ственного гранита и мрамора. Основным подрядчиком строительства здания выступила «Третья компания строителей СУАР Китайской Народной Республики».

Следует отметить, что при проектировании и строительстве здания были использованы элементы и стили современных комплексов и античных архитектурных памятников Европы и Азии с использованием традиционного таджикского национального зодчества. Благодаря уникальному соединению элементов национального и европейского стилей в оформлении здания гармонично соединились элементы таких архитектурных направлений, как алебастр и стекло, резьба по гачу. Окна здания выполнены в «английском стиле» и придают фасаду европейскую окраску.

Поражает своей красотой и изяществом фойе здания, оформленное с учетом национального колорита. Весьма примечательно панно, выполненное резьбой по гачу на стене роскошной лестницы – картина о древнейшей истории таджиков.

Панно отражает три исторических эпохи – от периода Куруши Кабира (Кира Великого) до периода правления династии Саманидов. В центре панно торжественно восседает Исмоил Сомони – основоположник первого таджикского государства. Справа от него – основоположник великой империи Сасанидов Артаксеркс (Ардашер) Бобакон, рядом с которым пророк Заратуштра со священной книгой «Авеста», Рустами Достон, олицетворяющий смелость и героизм персо-таджикского народа, также на панно увековечены великие таджикско-персидские мыслители и философы, поэты и учёные. С левой стороны композиции изображен Куруши Кабир (Кир Великий), восседающий на троне. В годы его правления миром правил матриархат, поэтому рядом с ним изображена его старшая дочь Архи-Доктар – министр и строитель, держащая в руках свет знаний. Мужья-правители, принимая решения, поворачиваются к ней лицом, чтобы получить согласие и одобрение.

В этой связи, здания Министерства не только является административным комплексом, но и местом демонстрации и пропаганды истории и культуры страны мировому сообществу. В нем отражены национальные традиции великого таджикского народа, достижения независимого государства Таджикистан и внешняя политика страны. Можно с уверенностью сказать, что каждый иностранный гость, посетивший это здание, будет твердо уверен в том, что таджикский народ – это народ с древнейшей цивилизацией, сохранивший до сегодняшних дней традиции предков.

Можно привести множество фактов значения строительства здания Министерства иностранных дел для всей дипломатической службы в целом и каждого дипломатического сотрудника в частности с учетом созданных благоприятных условий для трудовой деятельности, приема официальных делегаций иностранных государств и международных организаций и т.д. Но, слова Президента страны Эмомали Рахмона, которые прозвучали на церемонии открытия, отражают значимость возведения здания в наиболее краткой и лаконичной форме: «... ни для кого не секрет, что в течении всего периода независимости остро ощущалась необходимость в подобном обустроенном здании, отвечающем требованиям внешнеполитического ведомства и с его сдачей сбылась мечта не одного поколения таджикских дипломатов».

As an epilogue

Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Tajikistan: the Past and the Present

The President of the Republic of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon in his policy speech delivered on the foreign policy of the country, has reviewed and summarized international actions during the twenty years of Independence. Taking into account achievements and existing problems, he specifically defined the tasks of the foreign policy in a mid-term and long-term perspective. At the same time, the Head of State, while indicating the central role of the Ministry of Foreign Affairs in this field, stated that “*...after gaining independence, we have not had a competent agency or public entities in charge of the implementation of foreign policy. Inherited from the Soviet period, the Ministry of Foreign Affairs had only eleven officers. Therefore, it is safe to say that our foreign policy and its implementing public authority - the Ministry of Foreign Affairs - is the true brainchild of suffered by us state independence!*”

Indeed, the tasks, authorities and administrative structure of the Ministry of Foreign Affairs of the Soviet Tajikistan, which was limited as a substructure of the Ministry of Foreign Affairs of the Union of Soviet Socialist Republics, could not in general meet the requirements of a sovereign state. Therefore, for Tajikistan, after gaining independence, formation and development of government bodies including state agency for foreign affairs was among the primary tasks.

Unfortunately, during the 1991-1992 this process was not launched properly. In this context, on 10 January 1992

in the framework of approval of the country's new Government structure, Ministries of Foreign Affairs and Foreign Economic Relations were abolished during a session of the Supreme Council of the Republic of Tajikistan, and, on their basis, the Ministry of External Relations was established. The newly established Ministry of External Relations was also in charge of foreign economic cooperation. But this practice did not prove its viability, and the Ministry of External Relations was abolished on 20 July 1992 and two agencies were established on its basis, namely the Ministry of Foreign Affairs and the Foreign Economic Cooperation Committee.

On 27 August 1992, the Council of Ministers of the country approved by its Decision the structure of the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs, which consisted of General Secretariat, Bilateral and Multilateral Division, International Organizations' Division, Division of Military and Cultural Relations, State Protocol Division, Consular Division, as well as Administrative and General Service Division with the staff list of forty personnel. But for various reasons the above mentioned decision had not been implemented, and up to 1993 there were only eleven diplomatic staff in the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs.

Taking into account the existed situation, following the XVI session of the Supreme Council of the country, the Head of State ordered to review the structure of the Ministry of Foreign Affairs as well as its authority and capacity. Starting from that time, radical changes in all directions of activities in the system of the Ministry of Foreign Affairs have occurred, and these tasks were completed step-by-step.

Reorganization and Formation of Management and Personnel Structure of the Ministry of Foreign Affairs

After restoring constitutional structure and functionality of governmental agencies, the previous structure of the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs at divisions' levels with the overall number of forty employees

did not meet requirements and tasks set before the foreign policy of the country. Therefore, by decision of the country's Council of Ministers a new structure of the Ministry of Foreign Affairs was approved on 12 January 1993 with the total number of seventy five employees. According to the above stated structure, the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs consisted of the Ministry Management (Minister, First Deputy Minister and two Deputy Ministers), Group of Ambassadors-at-Large, Department of Bilateral and Multilateral Relations, Department of International Organizations and International Law, Department of Analysis and Strategic Research, Information Department, State Protocol Department, Human Resources and Special Information Department, Consular Department, Currency-and-Finance Department, Administrative and General Service Department.

In July 1997, the Ministry's Management applied to the Central Government about making partial changes to the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs. The address particularly stated that "for the recent years, though the previous structure of the Ministry has ensured the implementation of tasks set before the Ministry of Foreign Affairs, but in due course the new realities of the international arena, as well as the need for promotion of foreign policy, turned the establishment of new entities and changing or merging its other entities into a question of vital importance."

On this ground, by order of the Minister of Foreign Affairs dated 11 August 1997, out of internal resources and in accordance with a new staff allocation of executive personnel of the Ministry of Foreign Affairs, approved by the Ministry of Finance on 7 August of 1997, the following changes have been made to its structure:

- The Department of Bilateral and Multilateral Relations was eliminated and on its basis the Department of European and American Countries, the Department of Asian and African Countries (consisted of Middle East and Africa Division, and Asia Division) and the

Department of Commonwealth of Independent States were established.

- The Department of International Organizations and International Law was abolished and the Department of International Organizations (consisting of UN Division, and Division of International and Regional Organizations), the Treaty and Legal Department and the National Commission on UNESCO Affairs were established on its basis.

Further, the Administration Department and the Diplomatic Corps Service Department were established on the basis of the Administrative and General Service Department.

Since 2007, a new era in the structural development of the foreign policy agencies has started. In the light of direct guidance of the President of the Republic of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon, the Ministry's Management has developed the Concept of Structural Reforms of the Ministry of Foreign Affairs and presented it to the Government of the Republic of Tajikistan. After a comprehensive consideration, the Concept was adopted by the Decision of the Government of the Republic of Tajikistan #449 dated 31 August 2007.

This is an important document; it has a long-term policy nature and ensures step-by-step structural development and enhancement of activity directions of the Ministry of Foreign Affairs taking into account country's development level and changes in the world political arena till 2020. According to the new Concept, the staff positions in the manning table of the Ministry of Foreign Affairs in this period will be increased to 205 posts with 18 regional and functional departments operating in its structure.

In the framework of the Concept's implementation some structural changes have been already made so far, including the following:

In 2007, by the Decision of the Government #456 dated 31 August 2007, the State Unitary Enterprise "TOJIKDIPSERVICE" (initially the Diplomatic Corps Service Department was eliminated) was established under the Ministry of Fo-

reign Affairs in the framework of the Concept of Structural Reforms of the Ministry of Foreign Affairs. It enabled to organize at a higher quality level the work in improving the residence conditions of diplomatic representations of foreign countries and offices of international organizations accredited to the Republic of Tajikistan. Furthermore, the Foreign Economic Cooperation Division (as a separate entity) as well as the Sector on Work with Tajikistan Nationals Abroad within the Consular Department have been established at the Ministry of Foreign Affairs.

In 2008 the Group of Interpreters and in 2009 the Secretariat of the Ministry of Foreign Affairs have been established. General Information Division was removed from the Human Resources and Special Information Department and was raised into a separate base unit.

In 2010, aiming to execute the order of the Government of the Republic of Tajikistan on introducing biometric passports, the Personalization Division within the Consular Department was established.

The Information Department and the Department of Analysis and Strategic Research were eliminated and on their basis the Department of Information, Press, Analysis and Foreign Policy Planning was established in 2011. In addition, the Department of General Information and Diplomatic Communications was established on the basis of the General Information Division and the Group of Interpreters.

The Division on Border and Territorial Issues was established in 2012. Division on Staff Development and Personnel Training of the Department of Human Resources and Special Information was eliminated and its functions were handed over to the Central Staff Division of the same Department. Moreover, several divisions were established within departments of the Ministry, namely, Bilateral Relations Division and Multilateral Relations Division within the Department of Commonwealth of Independent States; the Asia and Pacific Division within the Department of Asian and African Countries; and the Division of Planning and Accounting, as

well as Division of Financing and Fiscal Control within the Department of Finance were established.

During this period the staff needs of the newly established and renovated structural units of the Ministry's Central Office were provided using the manning table assigned to the Ministry of Foreign Affairs in accordance with Decrees of the Government of the Republic of Tajikistan. In general, the manning table of the Ministry of Foreign Affairs has already reached 156 employees so far.

It should be noted that the Ministry of Foreign Affairs attaches great importance to the staff development and improving of professional level of the personnel. In this context, the Ministry signed agreements with a number of countries with regard to staff development and training of diplomatic personnel. Personnel to the diplomatic service is being selected and assigned through an open contest, and after specified period of time are being recertified. In order to improve language skills of the personnel, language learning courses are organized in the Central Personnel of the Ministry of Foreign Affairs.

Establishment of Normative and Legal Framework of the Activities of the Ministry of Foreign Affairs and Its Entities

The first stage of a true establishment of normative and legal framework of the activities of the Ministry of Foreign Affairs has been launched after the XVI session of the Supreme Council, and based on the Constitution of the Republic of Tajikistan, constitutional laws and laws of the Republic of Tajikistan, orders and decrees of the President of the Republic of Tajikistan and decrees and instructions of the Government of the Republic of Tajikistan, as well as international legal instruments recognized by the Republic of Tajikistan.

In this context, adoption of the Constitution of the Republic of Tajikistan through holding a referendum in 1994 was of key importance in development of normative and legal

framework of the activities of the Ministry of Foreign Affairs. The issues related to the foreign policy of the country have completely been reflected there. So, the 11th Article of the Constitution states that "While implementing its peaceful policy, Tajikistan respects the sovereignty and independence of other states of the world and determines its foreign policy on the basis of standards of international law". The Constitution also determines the authorities of the President, legislative and executive branches of the state power regarding the foreign policy.

In 1995, on the basis of this crucial document and by a Decree of the Government of the Republic of Tajikistan, the "Statute of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Tajikistan" was approved and later, in 2006, was adopted in a new edition taking into account political, legal and legislative changes in the country. According to the Statute, the status of the Ministry of Foreign Affairs has been determined as a central body of executive power, which carries out public administration in the field of relations of the Republic of Tajikistan with foreign countries and international organizations.

During this period, aimed at carrying out activities in the field of Consular Service and State Protocol, the Consular Charter of the Republic of Tajikistan, the Statute of Honorary Consul (non-professional) of the Republic of Tajikistan, the Law "On the legal status of foreigners in the Republic of Tajikistan", as well as the Basic Provisions of Common Protocol Procedures of the Republic of Tajikistan (State Protocol of the Republic of Tajikistan) were approved. At the same time, in order to regulate duties and responsibilities at the structural unit's level, the statutes of departments and divisions have been developed and adopted.

In 1999, the Law of the Republic of Tajikistan "On International Agreements of the Republic of Tajikistan" was adopted. The Agreement has determined elaboration, signing and ratification procedures as well as carrying out other activities related to international agreements.

In the beginning of the 21st century a new stage in the direction of establishing normative and legal framework of the

activities of the Ministry of Foreign Affairs has begun. Adoption of the Law of the Republic of Tajikistan "On Diplomatic Service", the Statute of an Embassy of the Republic of Tajikistan Abroad, Regulation on the Order of Conferment of Diplomatic Ranks and other documents have strengthened and enhanced the legal framework of the activities of the Ministry of Foreign Affairs and its substructures, as well as diplomatic missions and consular offices of the Republic of Tajikistan abroad.

The Law of the Republic of Tajikistan "On Diplomatic Service", which was adopted in 2002 and 2006 (in a new edition), has defined diplomatic service as a public service aimed at promoting foreign policy and protecting state interests in the field of international relations. This Law also defined the system of agency for diplomatic service, organization of its activities, diplomatic service tasks, personnel issues, table of diplomatic ranks, rank conferment order and other relevant issues.

In 2002, Tajikistan Foreign Policy Concept was adopted, where the substance, content and perspective of the foreign policy of the country and ways and means of its implementation are specifically reflected. This document defines the foreign policy of the Republic of Tajikistan as peaceful multi-vector policy, which is implemented on the basis of mutual respect for state sovereignty and protection of national interests. It is worth to note that based on this political document in the sphere of international relations, the Head of State declared the policy of "Open doors" in 2003.

The Ministry of Foreign Affairs in the framework of its information activities, in order to appropriately arrange the process of opening foreign mass media representation offices and registration of foreign press representatives (journalists), has developed "the Regulation on the Authorities of Foreign Mass Media in the Territory of the Republic of Tajikistan", and it was approved on 27 January 1995 by the Decree of the Government of the Republic of Tajikistan. On the basis of this document, mass media representative offices and foreign journalists regularly carry out their activities in

Tajikistan and cover political and social, economic and humanitarian events, as well as matters of foreign and domestic policy of the country.

Using potential of Information Department (since 2011 – Department of Information, Press, Analysis and Foreign Policy Planning), in order to reflect the activity of the Ministry of Foreign Affairs, as well as country events and achievements in the foreign policy, publication of informative bulletin “Tajikistan Diplomacy” (in Russian language) was arranged, and since 2007 the bulletin was converted into a yearbook. Since 2006, the publication activity of the Ministry of Foreign Affairs has been enhanced, and a series of books on foreign policy and international relations of the Republic of Tajikistan have been published so far, including “Market Economy and International Cooperation” (T. Nazarov, 2006), “Tajikistan and the OSCE: Dialogue and Cooperation” (2009, in Tajik, English and Russian languages), “Tajikistan Diplomacy: the Past and the Present” (2009, 2012 in two volumes, in Tajik, English and Russian languages), “Multi-Vector Diplomacy” (H. Zarifi, 2010), “The Tajik Golden Heritage (H. Zarifi, 2010-2013, in Tajik, Russian, Persian, English, French, German, Arabic, Chinese and Turkish languages), “Tajikistan’s Foreign Policy during Independence” (2011, in Tajik and English languages), “Tajikistan and the OSCE Regional Security System” (H. Zarifi, 2011, 2013, in Russian and English languages), “Emomali Rahmon – the Founder of Tajikistan Foreign Policy” (2012).

In 2011 the Government of the Republic of Tajikistan decreed to establish a public enterprise “the Foreign Policy Journal” under the Ministry of Foreign Affairs. Since then, publication of “the Foreign Policy”, the theoretical science journal dealing with international policy of the country has been started.

Establishment of Material, Recreational and Economic Facilities of the Ministry of Foreign Affairs

Since its formation in 1991, the Ministry of Foreign Affairs did not have its own material and recreational base, and al-

most all its structural units carried out their work in the rented building of the country's Parliament. In spite of the fact that the former building of the Committee for Nature Protection was given to the Ministry of Foreign Affairs in 2006, and a number of structural units of the Ministry, namely Consular Department, Currency and Financial Department and Diplomatic Corps Service Department were resettled there, but providing favorable working conditions still remained as an urgent issue and a problem of a great concern for the Ministry of Foreign Affairs.

Radical changes in this direction came about in the second half of the first decade of the 21st century. On the initiative of the Ministry's Management and guidance and support of the Head of State, H.E. Mr. Emomali Rahmon, a few recreational and auxiliary facilities were handed over to the Ministry of Foreign Affairs for use of its officers. So, in 2007, the Ministry purchased a country residence in "Kharangon", the area with fine nature and weather, and did fashionable repairs there, and as a result, favorable conditions were provided for recreation of the employees. Presently, various festive occasions and recreational and cultural events of the Ministry are held in the country residence. The employees also have an opportunity to directly take a rest there with their families.

In 2007, the Ministry of Foreign Affairs took a plot of arable land in the territory of Rudaki district and established a farmland there. Thanks to the necessary actions taken in the farmland, for the last several years the employees of the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry canteen (starting from April of this year), have been provided with relatively low price agricultural products.

Sports and healthy life-style propaganda has a vital role in the education of the Ministry personnel. Therefore, launching the Ministry Sports Complex in August 2012 became a memorable gift for its employees. It should be noted that the special account of the Ministry has spent 580 000 Tajik Somo-ni for construction of the Complex, and it consists of a modern football field, as well as basketball and volleyball pitches

and an up-to-date tennis court, and also shower cabins and changing rooms.

Construction of the Building of the Ministry of Foreign Affairs

In line with the mentioned achievements the issue of constructing own office building of the Ministry of Foreign Affairs was always in the focus of attention of the Ministry's Management. Taking into account realities of the modern world and expansion of international relations of Tajikistan, the scope of responsibilities and the structure of the Central Office of the Ministry of Foreign Affairs have enhanced, so it led to appropriate increase of number of employees. Such situation required the existence of a modern, capacious, technologically equipped and computerized building with favorable working conditions and appropriate for reception of foreign delegations.

In 2010 the Ministry Management made a final decision on construction of the building, and, in this context, in order to realize this intention, the Government of the Republic of Tajikistan, with support of the President of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon allotted a plot of land to the Ministry of Foreign Affairs nearby the Palace of Nation. The qualified and highly experienced foreign architects were invited for preparatory works and building design, and they have been working from March to October 2010.

On 12 October 2010 the President of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon laid a foundation brick of the building with a message to the future generations and thus officially launched the construction process. Since then the construction of the building has been intensively continued less than two and a half years and was completed in March 2013.

This beautiful and grandiose eight-story building with total area of 15 000 square meters allows all facilities for working of 300 officers, receiving foreign delegations and conducting other activities. It has an assembly hall with 260 seats, 12

conference rooms, including halls for holding negotiations, press conferences, consultative meetings and ceremonies of signing documents, as well as reception halls, library and canteen.

It is worth to note that the building has been constructed solely at the expense of special money resources of the Ministry of Foreign Affairs. It is equipped with up-to-date technological facilities and decorated with high-quality marble and granite. All contract works for the construction have been conducted by the Third Construction Company of Xinjiang Uyghur Autonomous Province of the Peoples' Republic of China.

It should be mentioned that during preparatory works and building design the stylistic elements of modern complexes and European and Asian ancient architectural monuments alongside with national architectural traditions have been used. Thanks to these unique mixings of national and European stylistic details, such architecture elements like gypsum carvings and glassed wall ornaments blend with each other in interior design and decoration of the building. The windows are designed in the "English style" and gave the building facade a European shade.

Foyer of the building, which was decorated using national gypsum carvings' traditions and national colors, especially fascinates anyone with its beauty and elegance. There is a panel on the wall of luxurious stairs which is made of gypsum carvings and strikingly reflects various scenes from the history of Tajiks.

The panel represents three historical periods, starting from the times of Cyrus the Great up to the period of Samanids' Dynasty ruling. The founder of the first Tajik's state Shah Ismoili Somoni sits on the throne in the center of the panel. On his right, Ardasheri Babakan (Artaxerxes), the founder of the Great Sasanids' Empire, and next to him the Prophet Zarathustra with the Holy Avesta book in his hand, as well as Rustami Doston (Rustam the Legendary) – a symbol of courage and heroism of Tajik and Persian people are reflected.

The panel also immortalizes great Tajik and Persian thinkers, philosophers, poets and scientists. On the other part of the composition, Cyrus the Great is depicted as proudly sitting on the throne, and next to him Arkhi-Doukhtar, his elder daughter, minister and constructor, stands with a torch of knowledge in her hand. According to the legends, matriarchy was a dominant power at the times of Cyrus the Great, therefore statesmen look at her when decision is made, in order to get her consent for it.

In this regard, the Ministry building is not only an administrative complex, but the place of introduction and promotion of the history and culture of the country to the international community. It reflects national traditions of the glorious Tajik people, achievements of the Independent State of Tajikistan and its foreign policy. It is safe to say that every foreign guest visiting the Ministry will be convinced that the Tajik nation is a nation of an ancient civilization, and this nation respects and honours the traditions of their ancestors so far.

We can present a lot of facts and evidences about importance of founding the Ministry building for every officer of diplomatic service and diplomatic service of Tajikistan as a whole, taking into account favorable conditions for work, reception of delegations of foreign countries and international organizations etc. But the words of the President of Tajikistan, H.E. Mr. Emomali Rahmon that were said by him at the opening ceremony of this beautiful and grandiose building expressed this point more briefly, clearly and frankly: "*...it is no secret that during the whole period of independence there was a critical need for a similar-furnished building that meets the requirements of the Foreign Ministry, and after its commissioning the dream of more than one generation of Tajik diplomats came true*".

Мундариҷа / Содержание / Contents

Пешгуфтор.....	3
Предисловие.....	8
Foreword.....	13
Матни суханронии Президент.....	20
Текст выступления Президента.....	60
Text of President's Statement.....	83
Ба ҷойи охирсухан.....	103
Вместо послесловия.....	132
As an epilogue.....	146

**САҲИФАИ НАВИ
ДИПЛОМАТИЯИ ТОҶИК**

**НОВАЯ СТРАНИЦА
ТАДЖИКСКОЙ ДИПЛОМАТИИ**

**NEW PAGE
OF THE TAJIK DIPLOMACY**

Зери назари Ҳамроҳон Зарифӣ

Душанбе, 2013

Ҳайати таълиф:

Ҳ. Зарифӣ
Н. Зоҳидов
А. Атоев
Ҳ. Сафаров

**Гурӯҳи тарҷумонон
ва тасҳеҳгарони матн:**

Б. Раҳмонов, М. Ҳочиев, Ҳ. Сафаров,
С. Бахтӣ, Ш. Самадов, П. Наҷмиддинов, А. Аҳмедова

Ороишгар:
А. Аҳмедова

Дар китоб расмҳои бойгонии Ҳадамоти матбуотии
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати иттилоот, матбуот,
таҳлил ва тарҳрезии сиёсати хориҷии Вазорати корҳои хориҷии
Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода шудаанд

Бо чоп 01.09.2013 имзо шуд.
Анҷозаи 70x100 1/16. Чопи оғсет. Теъдод 500 нусха

Дар матбааи Imak Offset чоп шуд.
Merkez Mah. Atatürk Cd. Göl Sk. No:1 (İtfaiye Karşısı)
Yenibosna 34192 Bahçelievler / İstanbul / Turkey